

DIRETTIVA 2009/73/KE TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL**tat-13 ta' Lulju 2009****dwar ir-regoli komuni għas-suq intern tal-gass naturali u li tħassar id-Direttiva 2003/55/KE****(Test b'relevanza għaž-ŻEE)**

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat li jstabbilixxi l-Komunità Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 47(2), u l-Artikoli 55 u 95 tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta mill-Kummissjoni,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew ⁽¹⁾,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat tar-Regjuni ⁽²⁾,

Filwaqt li jaġixxu konformement mal-proċedura stabbilita fl-Artikolu 251 tat-Trattat ⁽³⁾,

Billi:

- (1) Is-suq intern fil-qasam tal-gass naturali, li gie implimentat progressivament fil-Komunità kollha mill-1999, għandu l-għan li jipprovdi għażla tabilhaqq lill-konsumaturi kollha fl-Unjoni Ewropea, kemm jekk ikunu ċittadini jew negozji, opportunitajiet godda ta' negozju u aktar kummerċ transkonfinali, sabiex jinkiseb titjib fl-effiċjenza, prezżijiet kompetittivi, u standards oghla ta' servizz, u sabiex jikkontribwixxi għas-sigurtà tal-fornitura u għas-sostennibbiltà.
- (2) Id-Direttiva 2003/55/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Ġunju 2003 dwar ir-regoli komuni għas-suq intern fil-qasam tal-gass naturali ⁽⁴⁾ għamlet kontribut sinifikanti lejn il-ħolqien ta' tali suq intern fil-gass naturali.
- (3) Il-libertajiet li t-Trattat jigarantixxu liċ-ċittadini tal-Unjoni — inter alia, il-moviment liberu tal-merkanzija, il-libertà tal-istabbiliment u l-libertà li jiġu provduti servizzi — ikunu ottenibbli biss i f'suq miftuħ għal kollox, li jippermetti lill-konsumaturi kollha liberament li jagħzlu lill-provduturi tagħhom u l-provduturi tagħhom liberament jikkonsenjw lill-kljenti tagħhom.
- (4) Madankollu, bħalissa, jeżistu ostakli għall-bejgħ ta' gass taht termini ugwali u mingħajr diskriminazzjoni jew żvan-taġġi fil-Komunità. B'mod partikolari, aċċess mhux diskriminatorju għan-network, u livell ugwalment effettiv ta' superviżjoni regolatorja f'kull Stat Membru, għad ma jeżistux.

⁽¹⁾ ĠU C 211, 19.8.2008, p. 23.

⁽²⁾ ĠU C 172, 5.7.2008, p. 55.

⁽³⁾ L-Opinjoni tal-Parlament Ewropew tad-9 ta' Lulju 2008 (għadha mhix ippubblikata fil-Ġurnal Uffiċjali), il-Pożizzjoni Komuni tal-Kunsill tad-9 ta' Jannar 2009 (ĠU C 70 E, 24.3.2009 p. 37) u Pożizzjoni tal-Parlament Ewropew tat-22 ta' April 2009 (għadha mhix ippublikata fil-Ġurnal Uffiċjali). Id-Deciżjoni tal-Kunsill tal-25 ta' Ġunju 2009.

⁽⁴⁾ ĠU L 176, 15.7.2003, p. 27.

- (5) Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni tal-10 ta' Jannar 2007 intitolata "Politika dwar l-Energija għall-Ewropa" enfasizzat l-importanza li jitlestha s-suq intern tal-gass naturali, kif ukoll li jinholoq ambjent ekwu għall-kumpaniji kollha tal-gass naturali stabbiliti fil-Komunità. Il-Komunikazzjonijiet tal-Kummissjoni tal-10 ta' Jannar 2007 intitolata: "Prospetti għas-suq intern tal-gass u tal-elettriku" u "Inkjest taht l-Artikolu 17 tar-Regolament (KE) Nru 1/2003 dwar is-Setturi Ewropej tal-Gass u tal-Elettriku (Rapport Finali)" urewli r-regoli u l-miżuri preżenti ma jipprovdux il-qafas mehtieg biex jinkiseb l-oġettiv ta' suq intern li jiffunzjona tajjeb.

- (6) Mingħajr is-separazzjoni effettiva tan-networks minn attivitajiet ta' produzzjoni u forniture (separazzjoni effettiva), hemm riskju ta' diskriminazzjoni mhux biss fl-operat tan-network iżda wkoll fl-inċentivi għal impriži integrati vertikament li jinvestu b'mod adegwat fin-networks tagħhom.

- (7) Madankollu, ir-regoli dwar is-separazzjoni legali u funzjonali kif previsti fid-Direttiva 2003/55/KE ma wasslux għas-separazzjoni effettiva tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni. Għalhekk, fil-laqgħa tiegħu fit-8 u d-9 ta' Marzu 2007, il-Kunsill Ewropew stieden lill-Kummissjoni tiżviluppa proposti legiżlattivi għas-"separazzjoni effettiva tal-attivitajiet ta' forniture u produzzjoni mill-operazzjonijiet tan-network".

- (8) Hija biss it-tnehhija tal-inċentiv għall-impriži integrati vertikament li jiddiskriminaw kontra kompetituri fir-rigward tal-aċċess għan-network u l-investiment li tista' tiżgura separazzjoni effettiva. Is-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà, li timplika l-hatra tal-proprjetarju tan-network bħala l-operatur tas-sistema u l-indipendenza tiegħu minn kwalunkwe interess ta' forniture u produzzjoni, hija b'mod ċar mezz effettiv u stabbli biex jiġi solvut il-konflitt ta' interess inerenti u biex tkun żgurata s-sigurtà tal-forniture. Għal dik ir-raġuni, il-Parlament Ewropew fir-Riżoluzzjoni tiegħu tal-10 ta' Lulju 2007 dwar Prospetti għas-suq intern tal-gass u tal-elettriku ⁽⁵⁾ rriferi għas-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà fil-livell tat-trasmissjoni bħala l-aktar għodda effettiva għall-promozzjoni tal-investimenti fl-infrastrutturi b'mod mhux diskriminatorju, l-aċċess għus għan-network għal partecipanti godda u t-trasparenza fis-suq. Taht is-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà, l-Istati Membri għandhom għalhekk ikunu mehtieġa jiżguraw li l-istess persuna jew persuni ma jkunux intitolati jeżerċitaw kontroll fuq impriża tal-produzzjoni jew tal-forniture u, fl-istess waqt, jeżerċitaw kontroll jew kwalunkwe dritt fuq

⁽⁵⁾ ĠU C 175 E, 10.7.2008, p. 206.

- operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew sistema ta' trasmissjoni. Bil-kontra, il-kontroll fuq sistema ta' trasmissjoni jew operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jipprekludi l-possibbiltà li jiġi eżerċitat kontroll jew kwalunkwe dritt fuq impriza ta' produzzjoni jew tal-fornitura. F'dawk il-limiti, għandu jkun possibbli għal impriza ta' produzzjoni jew tal-fornitura li jkollha sehem minoritarju f'operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew sistema ta' trasmissjoni.
- (9) Kwalunkwe sistema għas-separazzjoni għandha tkun effettiva fit-tnehhija ta' kwalunkwe kunflitt ta' interessi bejn il-produtturi, il-fornituri u l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni, sabiex jinholqu iċċentivi għall-investimenti meħtieġa u jkun garantit l-aċċess ta' parteċipanti godda fis-suq skont sistema regolatorja effiċjenti u trasparenti u m'għandhiex toħloq sistema regolatorja oneruża żżejjed għall-awtoritajiet regolatorji nazzjonali.
- (10) Id-definizzjoni tat-terminu "kontroll" hija meħuda mir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 139/2004 tal-20 ta' Janar 2004 dwar il-kontroll ta' konċentrazzjonijiet bejn imprizi (ir-Regolament tal-KE dwar l-Għaqdiet) ⁽¹⁾.
- (11) Billi s-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà teħtieġ, f'xi każi, ir-ristrutturar tal-imprizi, l-Istati Membri li jiddeċiedu li jimplimentaw separazzjoni tad-dritt tal-proprjetà għandhom jingħataw żmien addizzjonali biex japplikaw id-dispożizzjonijiet relevanti. Fi-dawl tar-rabtiet vertikali bejn is-setturi tal-gass u tal-elettriku, id-dispożizzjonijiet dwar is-separazzjoni għandhom japplikaw għaž-żewġ setturi.
- (12) Taht is-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà, sabiex tiġi żgurata l-indipendenza shiha tal-operat tan-network mill-interessi tal-fornitura u l-produzzjoni u sabiex ma jkun hemm skambju ta' ebda informazzjoni kunfidenzjali, l-istess persuna ma għandhiex tkun membru tal-bordijiet tal-amministrazzjoni kemm ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew sistema ta' trasmissjoni kif ukoll ta' impriza li twettaq kwalunkwe mill-funzjonijiet ta' produzzjoni jew forniture. Għall-istess raġuni, l-istess persuna ma għandhiex tkun intitolata tahtar membri tal-bordijiet ta' amministrazzjoni ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew sistema ta' trasmissjoni u teżerċita kontroll jew kwalunkwe dritt fuq impriza ta' produzzjoni jew tal-fornitura.
- (13) L-istabbiliment ta' operatur ta' sistema jew ta' operatur tat-trasmissjoni li jkun indipendenti mill-interessi ta' forniture u ta' produzzjoni għandu jippermetti lill-imprizi integrati vertikament iżommu d-dritt ta' proprjetà tagħhom tal-assi tan-network filwaqt li jiżgura separazzjoni effettiva tal-interessi, sakemm tali operatur indipendenti ta' sistema jew tali operatur indipendenti tat-trasmissjoni iwettaq il-funzjonijiet kollha ta' operatur tas-sistema u sakemm jiġu attwati regolamentazzjoni ddettaljata u mekkanizmi ta' kontroll regolatorji estensivi.
- (14) Fejn, fit-3 ta' Settembru 2009, l-impriza li tkun proprjetarja tas-sistema ta' trasmissjoni tkun parti minn impriza integrata vertikament, l-Istati Membri għandhom għalhekk jingħataw l-għažla bejn is-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà u l-istabbiliment ta' operatur ta' sistema jew ta' operatur tat-trasmissjoni li jkun indipendenti mill-interessi ta' forniture u ta' produzzjoni.
- (15) Sabiex l-interessi tal-azzjonisti tal-imprizi integrati vertikament jinżammu bis-shih, l-Istati Membri għandhom ikollhom l-għažla li jimplimentaw separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà jew permezz ta' żvestiment dirett jew inkella billi jinqasmu l-ishma tal-impriza integrata fishma tal-impriza tan-network u ishma tal-impriza residwali ta' forniture u ta' produzzjoni, sakemm ikun hemm konformità mar-rekwiżiti li jirriżultaw mis-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà.
- (16) L-effikaċja shiha tas-soluzzjonijiet ta' operatur indipendenti tas-sistema jew ta' operatur indipendenti tat-trasmissjoni trid tiġi żgurata permezz ta' regoli speċifiċi addizzjonali. Ir-regoli dwar l-operatur indipendenti tat-trasmissjoni jipprovdu qafas regolatorju xieraq biex jiġu garantiti kompetizzjoni ġusta, investiment suffiċjenti, aċċess għall-parteeipanti l-godda fis-suq u l-integrazzjoni tas-swieq tal-gass. Is-separazzjoni effettiva permezz tad-dispożizzjonijiet dwar l-operatur indipendenti tat-trasmissjoni għandha tkun ibbażata fuq pilastru ta' miżuri ta' organizzazzjoni u miżuri li jirrigwardaw il-governanza tal-operaturi tas-sistemi ta' trażmissjoni, kif ukoll fuq pilastru ta' miżuri relatati mal-investiment, il-konnessjoni man-network ta' kapacitajiet godda ta' produzzjoni u l-integrazzjoni tas-suq permezz ta' koperazzjoni reġjonali. L-indipendenza tal-operatur tat-trasmissjoni għandha tiġi żgurata wkoll, inter alia, permezz ta' ċerti perijodi ta' "tregwa" ("cooling-off" periods) li matulhom, fl-Impriza Integrata Vertikalment, ma ssir l-ebda attività ta' ġestjoni jew attività relevanti ohra li tagħti aċċess għall-istess informazzjoni li setgħet inkisbet f'pożizzjoni manigerjali. Il-mudell tal-operatur tat-trasmissjoni indipendenti tas-separazzjoni effettiva jissodisfa r-rekwiżiti stabbiliti mill-Kunsill Ewropew fil-laqgħa tiegħu fit-8 u d-9 ta' Marzu 2007.
- (17) Sabiex tiġi żviluppata kompetizzjoni fis-suq intern tal-gass, il-konsumaturi mhux domestiċi kbar għandu jkollhom il-possibbiltà li jagħzlu l-fornituri tagħhom u li jidhlu f'kuntratti ma' bosta forniture għall-htigijiet tal-gass tagħhom. Dawn il-konsumaturi għandhom ikunu mharsa kontra klawnsoli ta' esklussività fil-kuntratti, li l-effett tagħhom huwa li jeskludu offerti komplimentari u/jew kompetittivi.

(1) ĠU L 24, 29.1.2004, p. 1.

- (18) Stat Membru għandu d-dritt li jagħzel separazzjoni shiha tad-dritt ta' proprjetà fit-territorju tiegħu. Fejn Stat Membru jkun eżercita dak id-dritt, impriża ma jkollhiex id-dritt li tistabbilixxi operatur indipendenti tas-sistema jew operatur indipendenti tat-trasmissjoni. Barra minn hekk, impriża li twestaq kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet ta' produzzjoni jew provvista ma tistax tikkontrolla jew teżercita direttament jew indirettament ebda dritt fuq operatur ta' sistema ta' trasmissjoni minn Stat Membru li għażel separazzjoni shiha tad-dritt ta' proprjetà.
- (19) Taht din id-Direttiva tipi differenti ta' organizzazzjoni tas-suq ser jeżistu fis-suq intern tal-gas naturali. Il-miżuri li l-Istati Membri jistgħu jiehdu biex jiżguraw livell ta' kondizzjonijiet ugwali għandhom ikunu bbażati fuq htigiet prevalenti ta' interess ġenerali. Il-Kummissjoni għandha tiġi konsultata dwar il-kompatibbiltà tal-miżuri mat-Trattat u mal-liġi tal-Komunità.
- (20) L-implimentazzjoni ta' separazzjoni effettiva għandha tirrispetta l-prinċipju ta' non-diskriminazzjoni bejn is-settur pubbliku u dak privat. Għal dan il-ghan, l-istess persuna ma għandhiex tkun tista' teżercita kontroll jew kwalunkwe dritt, bi ksur tar-regoli tas-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà jew tas-soluzzjoni tal-operatur indipendenti tas-sistema, wahidha jew b'mod kongunt, fuq il-kompożizzjoni, il-votazzjoni jew id-deċizzjoni tal-korpi kemm tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni jew tas-sistemi ta' trasmissjoni kif ukoll tal-impriži tal-fornitura jew tal-produzzjoni. Fir-rigward tas-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà u l-alternattiva tal-operatur indipendenti tas-sistema, sakemm l-Istat Membru konċernat jista' juri li jkun qed jiġi sodisfatt ir-rekwiżit, żewġ korpi pubbliċi separati għandhom ikunu jistgħu jikkontrollaw minn naħa waħda l-attivitajiet ta' produzzjoni u ta' forniture u min-naħa l-oħra l-attivitajiet ta' trasmissjoni.
- (21) Is-separazzjoni effettiva shiha tal-attivitajiet tan-network mill-attivitajiet ta' provvista u ta' ġenerazzjoni għandha tapplika fil-Komunità kollha għall-impriži Komunitarji kif ukoll għal dawk mhux Komunitarji. Sabiex jiġi żgurat li l-attivitajiet tan-network u l-attivitajiet ta' forniture u ta' produzzjoni fil-Komunità jibqgħu indipendenti minn xulxin, l-awtoritajiet regolatorji għandhom ikollhom is-setgħa jirrifjutaw iċ-ċertifikazzjoni lill-operaturi tas-sistema tat-trasmissjoni li ma jikkonformawx mar-regoli tas-separazzjoni. Sabiex tiġi żgurata l-applikazzjoni konsistenti fil-Komunità kollha ta' dawk ir-regoli, l-awtoritajiet regolatorji għandhom iqisu bi shih l-opinjoni tal-Kummissjoni meta dawn tal-ewwel jiehdu deċizzjonijiet dwar iċ-ċertifikazzjoni. Sabiex jiġi żgurat ukoll ir-rispett tal-obbligi internazzjonali tal-Komunità u s-solidarjetà u s-sigurtà tal-enerġija fil-Komunità, il-Kummissjoni għandha jkollha d-dritt li tagħti l-opinjoni tagħha dwar iċ-ċertifikazzjoni fir-rigward ta' proprjetarju ta' sistema ta' trasmissjoni jew operatur ta' sistema ta' trasmissjoni li jkun ikkontrollat minn persuna jew persuni minn pajjiż terz jew minn pajjiżi terzi.
- (22) Is-sigurtà tal-forniment tal-enerġija huwa element essenzjali ta' sigurtà pubblika u huwa għalhekk marbut b'mod inerenti mal-funzjonament effiċjenti tas-suq intern Komunitarju tal-gass u mal-integrazzjoni tas-swieq iżolati tal-gass tal-Istati Membri. Il-gass jista' jasal biss għand iċ-ċittadini tal-Unjoni permezz tan-network. Is-swieq tal-gass miftuħin li jiffunzjonaw u b'mod partikolari n-networks u assi oħra assoċjati mal-forniture tal-gass huma essenzjali għas-sigurtà pubblika, għall-kompetittività tal-ekonomija u għall-benessri taċ-ċittadini tal-Unjoni. Għalhekk għandhom jiġu permissi persuni minn pajjiżi terzi sabiex jikkontrollaw sistema ta' trasmissjoni jew operatur ta' sistema ta' trasmissjoni biss jekk ikunu konformi mar-rekwiżiti ta' separazzjoni effettiva li japplikaw fil-Komunità. Mingħajr preġudizzju għall-obbligi internazzjonali tal-Komunità, il-Komunità tikkonsidra li s-settur tas-sistema tat-trasmissjoni tal-gass huwa ta' importanza kbira għall-Komunità u għalhekk jinhtieg salvagwardji addizzjonali fir-rigward tal-preżervazzjoni tas-sigurtà tal-provvista tal-enerġija lill-Komunità sabiex jiġi mwarrab kull riskju lill-ordni pubbliku u lis-sigurtà pubblika fil-Komunità u lill-benesseri taċ-ċittadini tal-Unjoni. Is-sigurtà tal-forniment tal-enerġija lill-Komunità tehtieg, b'mod partikolari, valutazzjoni tal-indipendenza tal-operazzjoni tan-network, il-livell tad-dipendenza tal-Komunità u tal-Istati Membri individwali fuq il-forniment tal-enerġija minn pajjiżi terzi, u t-trattament ta' kemm il-kummerċ u l-investment domestiku kif ukoll dak barrani fl-enerġija f'pajjiż terz partikolari. Għalhekk is-sigurtà tal-provvista għandha tiġi vvalutata fid-dawl taċ-ċirkostanzi fattwali ta' kull każ kif ukoll tad-drittijiet u l-obbligi li jkunu ġejjin mid-dritt internazzjonali, partikolarment il-ftehimiet internazzjonali bejn il-Komunità u l-pajjiż terz konċernat. Fejn ikun il-każ il-Kummissjoni hija mhegġa tippreżenta rakkomandazzjonijiet biex jiġi nnegożjat ftehim rilevanti ma' pajjiżi terzi li jindirizza s-sigurtà tal-provvista tal-enerġija lill-Komunità jew biex jiġu nkluzi l-kwistjonijiet mehtieġa f'negożjati oħra ma' dawk il-pajjiżi terzi.
- (23) Għandhom jittieħdu miżuri ulterjuri sabiex jiġu żgurati tariffi trasparenti u mhux diskriminatorji għall-aċċess għat-trasport. Dawn it-tariffi għandhom japplikaw għall-utenti kollha fuq bażi mhux diskriminatorja. Fejn faċilità tal-ħżin, linepack jew servizz ancillari topera f'suq li huwa biżżejjed kompetittiv, l-aċċess jista' jiġi permiss a bażi ta' mekkaniżmi bbażati fuq is-suq li jkunu trasparenti u mhux diskriminatorji.
- (24) Huwa mehtieġ li tiġi żgurata l-indipendenza ta' operaturi tas-sistemi tal-ħżin sabiex jittejjeb l-aċċess ta' partijiet terzi għall-faċilitajiet tal-ħżin li huma teknikament u/jew ekonomikament mehtieġa sabiex ikunu jistgħu effiċjentement jagħtu lill-kljenti aċċess għas-sistemi. Għaldaqstant, jixraq li l-faċilitajiet tal-ħżin jithaddmu permezz ta' entitajiet legalment separati li jkollhom drittijiet effettivi ta' teħid ta' deċizzjonijiet fir-rigward ta' assi mehtieġa għaž-żamma, l-operazzjoni kif ukoll l-iżvilupp ta' faċilitajiet tal-ħżin. Jeh-tieġ ukoll li tiżdied it-trasparenza fir-rigward tal-kapaċità ta

hżin li tiġi offruta lil partijiet terzi, billi l-Istati Membri jiġu obbligati li jiddefinixxu qafas pubbliku ċar u mhux diskriminatorju, li jiddetermina r-regim regolatorju adegwat applikabbli għall-facilitajiet ta' hżin. Dak l-obbligu m'għandux jirrikjedi deċiżjoni ġdida dwar is-sistemi ta' aċċess iżda għandu jtejjeb it-trasparenza fir-rigward tas-sistema ta' aċċess għall-hżin. Ir-rekwiżiti ta' kunfidenzjalità għal informazzjoni kummerċjalment sensitiva huma partikolarment importanti fejn hija konċernata data ta' natura strateġika jew fejn hemm biss utent wahdieni għal facilità ta' hżin.

- (25) L-aċċess non-diskriminatorju għan-network ta' distribuzzjoni jiddetermina l-aċċess downstream għall-klijenti fil-livell tal-bejgħ bl-imnut. L-ambitu għad-diskriminazzjoni fir-rigward tal-aċċess u l-investment ta' parti terza huwa madankollu anqas sinifikanti fil-livell ta' distribuzzjoni milli fil-livell ta' trasmissjoni fejn il-kongestjoni u l-influenza tal-interessi tal-generazzjoni jew tal-provvista huma generalment akbar mil-livell ta' distribuzzjoni. Barra minn hekk, is-separazzjoni legali u funzjonali tal-operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni, kienet rikjesta, skont id-Direttiva 2003/55/KE, biss mill-1 ta' Lulju 2007 u l-effetti tagħha fuq is-suq intern tal-gas naturali għad iridu jiġu evalwati. Ir-regoli dwar is-separazzjoni legali u funzjonali li bhalissa huma fis-sehh jistgħu jwasslu għal separazzjoni effettiva sakemm dawn jiġu definiti b'mod aktar ċar, implimentati sewwa u sorveljati mill-qrib. Sabiex jinholqu kondizzjonijiet ugwali fil-livell tal-bejgħ bl-imnut, l-attivitajiet ta' operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni għandhom għalhekk ikunu sorveljati sabiex dawn ma jithallewx japprofittaw ruhhom mill-integrazzjoni vertikali tagħhom fir-rigward tal-pożizzjoni kompetittiva tagħhom fis-suq, partikolarment fir-rigward ta' klijenti żgħar domestiċi u mhux domestiċi.
- (26) L-Istati Membri għandhom jiehdu miżuri konkreti sabiex jassistu fl-użu usa' tal-biogass u tal-gass mill-biomassa, li l-produtturi tagħhom għandhom jingħataw aċċess mhux diskriminatorju għas-sistema tal-gass, sakemm dan l-aċċess ikun kompatibbli b'mod kontinwu mar-regoli tekniċi u mal-istandards ta' sikurezza rilevanti.
- (27) Sabiex tiġi evitata l-impożizzjoni ta' piż finanzjarju u amministrattiv fuq operaturi żgħar tad-distribuzzjoni, l-Istati Membri għandhom ikunu jistgħu, fejn meħtieġ, li jeżentaw lill-kumpaniji kkonċernati mir-rekwiżiti legali tal-unbundling tad-distribuzzjoni.
- (28) Fejn tintuża sistema ta' distribuzzjoni magħluqa biex tiġi żgurata l-aħjar effiċjenza possibbli ta' provvista integrata tal-enerġija li tirrikjedi standards operattivi speċifiċi, jew sistema magħluqa ta' distribuzzjoni tinzamm primarjament għall-użu tal-proprietarju tas-sistema, għandu jkun possibbli li l-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni jiġi eżentat minn obbligi li jkunu ta' piż amministrattiv mhux meħtieġ minhabba n-natura partikolari tar-relazzjoni bejn

l-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni u l-utenti tas-sistema. Siti industrijali, siti kummerċjali jew siti ta' servizzi użati b'mod komuni, bħall-bini tal-istazzjonijiet tal-ferroviji, l-ajruporti, l-isptarijiet, siti kbar tal-kampeġġ b'facilitajiet integrati jew siti tal-industrija tal-kimika jistgħu jinkludu sistemi ta' distribuzzjoni magħluqa minhabba n-natura speċjalizzata tal-operazzjonijiet tagħhom.

- (29) Id-Direttiva 2003/55/KE introduċiet rekwiżit għall-Istati Membri li jistabilixxu regolaturi b'kompetenzi speċifiċi. Madankollu, l-esperjenza turi li l-effettività tar-regolamentazzjoni hafna drabi tkun limitata bin-nuqqas ta' indipendenza ta' regolaturi mill-gvern, kif ukoll minhabba n-nuqqas ta' setgħat u diskrezzjoni. Għal din ir-raġuni, fil-laqgħa tiegħu fit-8 u d-9 ta' Marzu 2007, il-Kunsill Ewropew stieden lill-Kummissjoni biex tiżviluppa proposti legiżlattivi li jipprovdu għal aktar armonizzazzjoni tas-setgħat u t-tishih tal-indipendenza tar-regolaturi nazzjonali tal-enerġija. Għandu jkun possibbli li dawn l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali jkopru kemm is-settur tal-elettriku kif ukoll dak tal-gass.
- (30) Ir-regolaturi tal-enerġija jkunu jistgħu jiehdu deċiżjonijiet fuq il-kwistjonijiet regolatorji rilevanti kollha sabiex is-suq intern tal-gass naturali jiffunzjona tajjeb, u jridu jkunu indipendenti għal kollox minn kwalunkwe interess pubbliku jew privat ieħor. Dan ma tipprekludix la r-reviżjoni ġudizzjarja u lanqas is-superviżjoni parlamentari taht il-liġi kostituzzjonali tal-Istati Membri. Addizzjonalment, l-approvazzjoni tal-baġit tar-regolatur mil-legiżlatur nazzjonali ma tikkostitwixx ostakolu għall-awtonomija baġitarja. Id-dispożizzjonijiet relatati mal-awtonomija fl-implimentazzjoni tal-baġit allokat tal-awtorità regolatorja għandhom jiġu implimentati fil-qafas definit mil-liġi u r-regoli baġitarji nazzjonali. Waqt li jkunu qed jikkontribwixxu għall-indipendenza tal-awtorità regolatorja nazzjonali minn kwalunkwe interess politiku jew ekonomiku permezz ta' skema xierqa ta' rotazzjoni, għandu jkun possibbli għall-Istati Membri li jqisu kif jistħoqq id-disponibilità tar-rizorsi umani u d-daqs tal-bord.
- (31) Sabiex jiġi aċċertat aċċess effettiv għas-suq għall-partijiet kollha fis-suq inkluzi partijiet godda, huma meħtieġa mekkaniżmi mhux diskriminatorji u li jibbilanċjaw l-ispejjeż. Dan għandu jintlaħaq permezz tat-twaqqif ta' mekkaniżmi trasparenti bażati fuq is-suq għall-fornitura u x-xiri tal-gass meħtieġ fil-qafas tar-rekwiżiti tal-bilanċjar. L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandhom irwol attiv biex jaċċertaw illi t-tariffi li jibbilanċjaw mhumiex diskriminatorji u jirriflettu l-ispejjeż. Fl-istess hin, għandu jkun hemm incentivi xieraq biex jiġu bbilanċjati d-dhul u l-hruġ tal-gass u sabiex is-sistema ma titqeghidx fil-periklu.

- (32) L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandhom ikunu jistgħu jiffissaw jew japprovaw it-tariffi, jew il-metodoloġiji taht il-kalkolu tat-tariffi, a bażi ta' proposta mill-operatur tas-sistema tat-trasmissjoni jew mill-operatur(i) tas-sistema tad-distribuzzjoni jew mill-operatur tas-sistema tal-gass naturali likwefatt (LNG), jew a bażi ta' proposta miftiehma bejn dak/dawk l-operatur(i) u l-utenti tan-networks. Fit-tweġġ ta' dawk il-kompiti, l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandhom jiżguraw li t-tariffi tat-trasmissjoni u d-distribuzzjoni jkunu non-diskriminatorju u jirriflettu tas-sew in-nefqa, u għandhom jikkunsidraw l-ispejjeż tan-network li jkunu għal tul ta' żmien, marginali u evitati, liema spejjeż ikunu ġejjin minn miżuri ta' amministrazzjoni li tkun tismola d-domanda b'inċentivi u taxxi baxxi.
- (33) Ir-regolaturi tal-enerġija għandhom ikollhom is-setgħa li jadottaw deċiżjonijiet obligatorji fir-rigward tal-imprizi tal-gas naturali u li jimponu penali effettivi, proporzjonati u dissważivi fuq l-imprizi tal-gas naturali li ma jikkonformawx mal-obbligi tagħhom, jew li jipproponu li qorti kompetenti timponi dawn il-penali fuq dawk l-imprizi. Ir-regolaturi tal-enerġija għandhom jingħataw ukoll is-setgħat biex jiddeċiedu, irrispettivament mill-applikazzjoni tar-regoli ta' kompetizzjoni, dwar miżuri adatti li jiżguraw benefiċċji għall-konsumaturi permezz tal-promozzjoni tal-kompetizzjoni effettiva meħtieġa għall-funzjonament tajjeb tas-suq intern tal-gass naturali. L-istabbiliment ta' programm ta' rilaxx tal-gass hija wahda mill-miżuri possibbli li tista' tiġi wżata għall-promozzjoni ta' kompetizzjoni effettiva u l-iżguraw tal-funzjonament tajjeb tas-suq. Ir-regolaturi tal-enerġija għandhom jingħataw ukoll is-setgħat li jikkontribwixxu għall-iżguraw ta' standards għoljin ta' servizz universali u pubbliku konformement mal-ftuħ tas-suq, il-protezzjoni ta' klijenti vulnerabbli, u li l-miżuri ta' protezzjoni tal-konsumatur ikunu kompletament effettivi. Dawk id-dispożizzjonijiet għandhom ikunu mingħajr preġudizzju kemm għas-setgħat tal-Kummissjoni fir-rigward tal-applikazzjoni tar-regoli ta' kompetizzjoni inkluż l-eżami ta' mergers b'dimensjoni Komunitarja, kif ukoll għar-regoli dwar is-suq intern bħall-moviment liberu tal-kapital. Il-korp indipendenti li lili għandha d-dritt tappella parti li tintlaqat minn deċiżjoni ta' regolatur nazzjonali, jista' jkun qorti jew tribunal iehor li jkollhom is-setgħa jwettqu reviżjoni ġudizzjarja.
- (34) Kwalunkwe armonizzazzjoni tas-setgħat tal-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandha tinkludi s-setgħat li jingħataw inċentivi għal imprizi tal-gass naturali u li jiġu imposti pieni effettivi, proporzjonati u dissważivi fuq dawk l-imprizi jew li jipproponu lil qorti kompetenti sabiex timponi dawk il-pieni. Barra minn hekk, l-awtoritajiet regolatorji għandu jkollhom is-setgħa li jitolbu informazzjoni rilevanti mill-imprizi tal-gass naturali, iwettqu investigazzjonijiet xierqa u suffiċjenti u jsoġu t-tilwimiet.
- (35) Investimenti f'infrastrutturi kbar godda għandhom jiġu promossi bil-qawwa, filwaqt li jiġi żgurat il-funzjonament tajjeb tas-suq intern fil-gass naturali. Sabiex jittejjeb l-effett
- pożittiv ta' proġetti eżentati tal-infrastruttura fuq il-kompetizzjoni u s-sigurtà tal-fornitura, għandu jiġi ttestjat l-interess fis-suq matul il-fażi ta' ppjanar tal-proġett, u għandhom jiġu implimentati regoli għall-ġestjoni tal-konġestjoni. Meta infrastruttura tinsab fit-territorju ta' aktar minn Stat Membru wiehed, l-Aġenzija għall-Koperazzjoni tar-Regolaturi tal-Enerġija stabbilita mir-Regolament (KE) Nru 713/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Lulju 2009 li jstabbilixxi Aġenzija għall-Koperazzjoni bejn ir-Regolaturi tal-Enerġija ⁽¹⁾ ("l-Aġenzija") għandha, bhala l-ahhar tentattiv, tiehu hsieb it-talba għall-eżenzjoni sabiex tqis aħjar l-implikazzjonijiet transkonfinali tagħha u sabiex tiffacilità t-trattament amministrattiv tagħha. Barra minn hekk, minhabba l-profil ta' riskju eċċezzjonali fil-bini ta' dawn il-proġetti kbar ta' infrastruttura eżenti, għandu jkun possibbli li tingħata deroga parzjali għall-imprizi b'interessi fil-fornitura u l-produzzjoni fir-rigward tar-regoli tas-separazzjoni għall-proġetti konċernati. Il-possibbiltà ta' deroga temporanji għandha tapplika b'mod partikolari, minhabba raġunijiet ta' sigurtà tal-fornitura, għal pipelines godda fil-Komunità li jittrasportaw il-gass minn pajjiżi terzi sa ġewwa l-Komunità. Eżenzjonijiet mogħtija skont id-Direttiva 2003/55/KE għandhom jkomplu japplikaw sakemm id-data skedata ta' skadenza skont kif deċiża fid-deċiżjoni tal-eżenzjoni mogħtija.
- (36) Is-suq intern tal-gass naturali qed ibati minn nuqqas ta' likwidità u trasparenza li jxekkel l-allokazzjoni effiċjenti tar-riżorsi, il-kopertura tar-riskju tal-kreditu u d-dhul ta' partecipanti godda. Il-fiducja fis-suq, il-likwidità tiegħu u l-ghadd ta' partecipanti fis-suq jeħtieġ li jiżdedu, u għalhekk jeħtieġ li tiżdied is-sorveljanza regolatorja fuq imprizi attivi fil-forniment tal-gass. Tali huġiet għandhom ikunu mingħajr preġudizzju għal, u kompatibbli mal-leġislazzjoni Komunitarja eżistenti dwar is-swieq finanzjarji. Jeħtieġ li r-regolaturi tal-enerġija u r-regolaturi tas-swieq finanzjarji jikkoperaw sabiex jgħinu lil xulxin ikollhom idea generali tas-swieq konċernati.
- (37) Il-gass naturali huwa primarjament, u dejjem iżjed, impurtat fil-Komunità Ewropea minn pajjiżi terzi. Il-liġi Komunitarja għandha tikkunsidra l-karatteristiċi tal-gass naturali, bħal ċerti riġiditajiet strutturali li ġejjin mill-koncentrazzjoni tal-fornitura, il-kuntratti fuq perjodu twil ta' żmien jew in-nuqqas tal-likwidità fl-istadji ta' wara fil-proċess tal-produzzjoni. Għaldaqstant, hija meħtieġa aktar trasparenza, inkluż fil-formazzjoni tal-prezzijiet.
- (38) Qabel l-adozzjoni mill-Kummissjoni ta' linji gwida li jiddefinixxu aktar ir-rekwiziti għaž-żamma tar-registri, l-Aġenzija u l-Kumitat tar-Regolaturi ta' Titoli Ewropej (CESR) stabbilit bid-Deciżjoni tal-Kummissjoni

(1) Ara paġna 1 ta' dan il-Ġurnal Uffiċjali.

2009/77/KE ⁽¹⁾ għandhom jikkoperaw u jagħtu parir lill-Kummissjoni dwar il-kontenut tal-linji gwida. L-Aġenzija u s-“CESR” għandhom jikkoperaw ukoll biex jinvestigaw aktar fil-fond u jagħtu parir dwar il-kwistjoni ta' jekk it-transazzjonijiet fil-kuntratti tal-fornitura tal-gass u d-derivattivi tal-gass għandhomx ikunu suġġetti għal htigiet ta' trasparenza ta' qabel u/jew ta' wara n-negozju u jekk iva, x'għandu jkun il-kontenut ta' dawk ir-rekwiziti.

- (39) L-Istati Membri, jew fejn Stat Membru hekk jistipula, l-awtorità regolatorja, għandhom jinkoraġġixxu l-iżvilupp ta' kuntratti ta' provvista li ma tistax tiġi interrotta,
- (40) Fl-interess tas-sigurtà tal-fornitura, il-bilanċ bejn il-fornitura u t-talbiet fl-Istati Membri individwi għandu jiġi s-sorveljat, u s-sorveljanza għanda tiġi segwita minn rapport dwar is-sitwazzjoni fuq livell Komunitarju, b'kont meħud għall-kapaċità ta' interkonnessioni bejn iż-żoni. Din is-sorveljanza għandha titwettaq kmieni biżżejjed biex jistgħu jittiehdu l-miżuri adegwati jekk is-sigurtà tal-fornitura tiġi kompromessa. Il-kostruzzjoni u l-manutenzjoni tal-infrastruttura tan-network meħtieġa, inkluża l-kapaċità tal-interkonnessioni, għandhom jikkontribwixxu għall-aċċertament ta' forniture stabbli tal-gass.
- (41) L-Istati Membri għandhom jiżguraw li, filwaqt li jqisu r-rekwiziti ta' kwalità meħtieġa, il- biogass u l-gass mill-biomassi jew tipi oħrajn ta' gass jingħataw aċċess mhux diskriminatorju għas-sistema tal-gass, kemm-il darba dan l-aċċess huwa permanentement kompatibbli mar-regoli tekniċi rilevanti u l-istandards tas-sigurtà. Dawk ir-regoli u l-istandards għandhom jaċċertaw li dawn il-gassijiet jistgħu b'mod tekniċu u sikur jiġu injettati u ttrasportati fis-sistema tal-gass naturali u għandhom jindirizzaw ukoll il-karatteristiċi kimiċi tagħhom
- (42) Il-kuntratti fit-tul jibqgħu parti importanti mill-fornitura tal-gass tal-Istati Membri u għandhom jinżammu bhala għażla għall-imprizi tal-fornitura tal-gass sa fejn ma jfixklux l-għanijiet ta' din id-Direttiva u huma kompatibbli mat-Trattat, inklużi r-regoli tal-kompetizzjoni. Huwa għalhekk meħtieġ li jitqiesu fl-ippjanar tal-kapaċità tal-fornitura u tat-trasport tal-imprizi tal-gass. Huwa għalhekk meħtieġ li l-kuntratti fil-tul jitqiesu fl-ippjanar tal-kapaċità tal-fornitura u tat-trasport tal-imprizi tal-gass naturali.
- (43) Sabiex tiġi aċċertata ż-żamma ta' standards għoljin tas-servizz pubbliku fil-Komunità, il-miżuri kollha meħudin mill-Istati Membri biex jiksbu l-għanijiet ta' din id-Direttiva għandhom jiġu notifikati b'mod regolari lill-Kummissjoni. Il-Kummissjoni għandha b'mod regolari tippubblika rapport li janalizza l-miżuri meħudin fuq livell nazzjonali biex jintlahqu l-għanijiet tas-servizz pubbliku u bi tqabbil tal-effettività tagħhom, b' għan li jsiru rakkomandazzjonijiet rigward il-miżuri li għandhom jittiehdu fuq livell nazzjonali sabiex jintlahqu standards għoljin fis-servizz pubbliku. L-Istati Membri għandhom jaċċertaw li meta jiġu

konnessi mas-sistema tal-gass, il-klijenti huma infurmati dwar id-drittijiet tagħhom li jiġu furniti b'gass naturali ta' kwalità speċifikata bi prezzijiet raġonevoli. Miżuri meħudin mill-Istati Membri biex jiproteġu lill-klijent finali jistgħu jkunu differenti skont jekk ikunux immirati lejn klijenti domestiċi jew lejn l-intrapizi żgħar u medji.

- (44) Ir-rispett tar-rekwiziti tas-servizz pubbliku huwa rekwizit fundamentali ta' din id-Direttiva u huwa important li jiġu speċifikati hawn l-istandards komuni, rispettati mill-Istati Membri kollha, li jqisu l-għanijiet tal-harsiet tal-konsumatur, sigurtà tal-fornitura, protezzjoni tal-ambjent u livelli ta' kompetizzjoni ekwivalenti fl-Istati Membri kollha. Huwa important li l-kriterji tas-servizz pubbliku jkunu jistgħu jiġu interpretati fuq bażi nazzjonali, waqt li jikkunsidraw iċ-ċirkustanzi nazzjonali u suġġett għar-rispett lejn il-liġi tal-Komunità.
- (45) Miżuri implimentati mill-Istati Membri biex jiksbu l-għanijiet tal-koeżjoni ekonomika u soċjali jistgħu jinkludu, b'mod partikolari, il-provvediment ta' incentivi ekonomiċi adegwati, bl-użu, fejn xieraq, tal-ghodda kollha eżistenti nazzjonali u Komunitarji. Dawn l-ghodda jistgħu jinkludu mekkanizmi ta' responsabbiltà sabiex l-investment neccessarju jiġi ggarantit.
- (46) Sakemm il-miżuri meħuda mill-Istati Membri biex jaderixxu l-obbligi tas-servizz pubbliku jkunu jiffurmaw għaj-nuna mill-Istat taht l-Artikolu 87(1) tat-Trattat, hemm obbligi taht l-Artikolu 88(3) tat-Trattat li dawn jinnotifikawhom lill-Kummissjoni.
- (47) Ir-rekwiziti tas-servizz pubbliku u l-istandards minimi komuni li jitnissu minnhom jeħtieġ li jissahhu aktar biex jiġi żgurat li l-konsumaturi kollha, speċjalment dawk vulnerabbli, jkunu jistgħu jibbenefikaw mill-kompetizzjoni u minn prezzijiet ġusti. Ir-rekwiziti tas-servizz pubbliku għandhom jiġu definiti fil-livell nazzjonali, filwaqt li jitqiesu ċ-ċirkostanzi nazzjonali; il-liġi Komunitarja għandha, madanakollu, tiġi rispettata mill-Istati Membri. Iċ-ċittadini tal-Unjoni u, meta l-Istati Membri jqisu li jkun xieraq, l-imprizi ż-żgħar, għandhom ikunu jistgħu jgawdu minn obbligi ta' servizz pubbliku, b'mod partikolari fir-rigward tas-sigurtà tal-provvista u tariffi raġonevoli. Aspett prinċipali fil-fornitura lill-klijenti huwa l-aċċess għad-data oġġettiva u trasparenti dwar il-konsum. Għaldaqstant, il-konsumaturi għandhom ikollhom aċċess għad-data tal-konsum tagħhom u l-prezzijiet assoċjati u l-ispejjeż tas-servizzi sabiex ikunu jistgħu jistiednu lill-kompetituri biex jagħmlu offerta bbażata fuq din id-data. Il-konsumaturi għandhom ikollhom ukoll id-dritt li jiġu infurmati sewwa dwar il-konsum tal-enerġija tagħhom. Il-hlasijiet minn qabel għandhom jirriflettu l-konsum probabbli tal-gass naturali u s-sistemi differenti tal-hlas m'għandhomx ikunu diskriminatorji. L-informazzjoni dwar l-ispejjeż għall-enerġija li tingħata bi frekwenza suffiċjenti ser tohloq incentivi għat-tfaddil fl-enerġija għaliex tagħti lura lill-klijenti reazzjoni (feedback) diretta dwar l-effetti tal-investment fl-użu effiċjenti tal-enerġija u fil-bidla fid-drawwiet.

(1) ĠU L 25, 29.1.2009, p. 18.

- (48) L-interessi tal-konsumatur għandhom ikunu fiċ-ċentru ta' din id-Direttiva u l-kwalità tas-servizz għandha tkun responsabilità ċentrali tal-imprizi tal-gass naturali. Id-drittijiet eżistenti tal-konsumaturi jehtieġ li jiġu msahha u jiġu garantiti, u għandhom jinkludu trasparenza akbar. Il-harsien tal-konsumatur għandu jiżgura li l-klijenti kollha fil-kuntest tal-Komunità aktar wiesa' jibbenefikaw minn suq kompetittiv. Id-drittijiet tal-konsumaturi għandhom jiġu infurzati mill-Istati Membri, jew fejn Stat Membru hekk jistipula, mill-awtoritajiet regolatorji.
- (49) Għandha tkun disponibbli informazzjoni ċara u komprensiva għall-konsumaturi dwar id-drittijiet tagħhom relatati mas-settur tal-enerġija. Il-Kummissjoni għandha tistabbilixxi, wara li tikkonsulta mal-partijiet interessati rilevanti, inklużi l-Istati Membri, l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali, l-organizzazzjonijiet tal-konsumaturi u l-imprizi tal-gass naturali, lista tal-konsumatur tal-enerġija li tkun aċċessibbli u faċli biex tużaha li tagħti informazzjoni prattika lill-konsumaturi dwar id-drittijiet tagħhom. Din il-lista tal-konsumatur tal-enerġija għandha tingħata lill-konsumaturi kollha u tkun disponibbli għall-pubbliku.
- (50) Il-faqar tal-enerġija huwa problema li qed tikber fil-Komunità. L-Istati Membri li huma affettwati u li għadhom m'għamlux hekk għandhom, għaldaqstant, jiżviluppaw pjanijiet ta' azzjoni nazzjonali jew oqsfa oħra xierqa biex jindirizzaw il-faqar tal-enerġija, bl-għan li jnaqqsu n-numru ta' persuni li qed ibatu minhabba din is-sitwazzjoni. Fi kwalunkwe każ, l-Istati Membri għandhom jiżguraw il-provvista tal-enerġija mehtieġa għall-konsumaturi vulnerabbli. Meta jagħmlu dan, jista' jintuża approċċ integrat, pereżempju fil-qafas tal-politika soċjali, u l-miżuri jistgħu jinkludu politiki soċjali jew titjib fid-djar biex l-enerġija tintuża b'mod aktar effiċjenti. Mill-inqas, din id-direttiva għandha tippermetti politiki nazzjonali li jiffavorixxu l-konsumaturi vulnerabbli.
- (51) Harsien akbar tal-konsumaturi huwa garantit bid-disponibilità ta' mezzi effettivi għas-soluzzjoni tat-tilwim għall-konsumaturi kollha. L-Istati Membri għandhom jintroduċu proċeduri effettivi u li ma jiehdux hafna żmien biex jiġu indirizzati t-tilwimiet.
- (52) Għandu jkun possibbli li l-introduzzjoni ta' sistemi ta' mijters intelligenti tkun ibbażata fuq evalwazzjoni ekonomika. Jekk dik l-evalwazzjoni tikkonkludi li l-introduzzjoni ta' dawn is-sistemi ta' mijters tkun biss ekonomikament raġonevoli u effettiva meta jitqiesu l-ispejjeż għal konsumaturi b'ċertu ammont ta' konsum ta' gass, l-Istati Membri jistgħu jikkunsidraw dan meta jimpilmentaw is-sistemi ta' mijters intelligenti.
- (53) Il-prezzijiet tas-suq għandhom jipprovdu incentivi ġusti għall-iżvilupp tan-netwerk.
- (54) Il-promozzjoni ta' kompetizzjoni ġusta u aċċess faċli għall-fornituri differenti għandhom ikunu tal-akbar importanza għall-Istati Membri biex il-konsumaturi jkunu jistgħu jahtfu b'mod shih l-opportunitajiet ta' suq intern liberalizzat tal-gass naturali.
- (55) Sabiex jingħata kontribut lejn is-sigurtà tal-fornitura filwaqt li jinżamm spirtu ta' solidarjetà bejn l-Istati Membri, notevolment fil-każ ta' kriżi ta' forniture tal-enerġija, huwa importanti li jkun hemm qafas għal koperazzjoni reġjonali fi spirtu ta' solidarjetà. Tali koperazzjoni fi spirtu ta' solidarjetà tista' sserrah, jekk l-Istati Membri jiddeciedu hekk, l-ewwel u qabel kolloxx fuq mekkaniżmi bbażati fuq is-suq. Il-koperazzjoni għall-promozzjoni tas-solidarjetà reġjonali u bilaterali m'għandhiex timponi piż sproporzjonat fuq il-partecipanti fis-suq jew tiddiskrimina bejniethom.
- (56) Fid-dawl tal-holqien ta' suq intern fil-gass naturali, l-Istati Membri għandhom irawmu l-integrazzjoni tas-swieq nazzjonali tagħhom u l-koperazzjoni tal-operaturi tas-sistema fil-livell Komunitarju u dak reġjonali, b'mod li jinkorporaw ukoll is-sistemi iżolati li jiffurmaw gzejjer tal-gass.
- (57) L-iżvilupp ta' suq intern Ewropew veru tal-gass naturali, permezz ta' netwerk konness mall-Komunità kollha, għandu jkun wiehed mill-ghanijiet ewlenin ta' din id-Direttiva u għaldaqstant il-kwistjonijiet regolatorji dwar l-interkonnessjonijiet transkonfinali u s-swieq reġjonali għandhom ikunu wiehed mill-kompiti ewlenin tal-awtoritajiet regolatorji, f'koperazzjoni mill-qrib mal-Aġenzija fejn ikun rilevanti.
- (58) Wiehed mill-ghanijiet ewlenin ta' din id-Direttiva għandu jkun ukoll li jintlahqu regoli komuni għal suq intern veru u provvista wiesgħa ta' gass. Għal dan il-għan, prezżijiet ta' suq mingħajr distorsjonijiet jipprovdu incentivi għall-interkonnessjonijiet transkonfinali filwaqt li jwasslu, fit-tul ta' żmien, għall-konverġenza tal-prezzijiet.
- (59) L-awtoritajiet regolatorji għandhom ukoll jipprovdu informazzjoni dwar is-suq sabiex jippermettu lill-Kummissjoni teżercita r-rwol tagħha li tosserva u tissorvelja s-suq Ewropew tal-gass naturali u l-evoluzzjoni tiegħu fil-perijodu qasir, medju u fit-tul, inklużi aspetti bħall-fornitura u d-domanda, l-infrastrutturi ta' trasmissjoni u distribuzzjoni, il-kwalità tas-servizz, il-kummerċ transkonfinali, il-ġestjoni tal-kongestjoni, l-investimenti, il-prezzijiet bl-ingrossa u dawk għall-konsumatur, il-likwidità tas-suq, u t-titjib ambjentali u dak fl-effiċjenza. L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandhom jirrapportaw lill-awtoritajiet fil-qasam tal-kompetizzjoni u lill-Kummissjoni, lil dawk l-Istati Membri li fihom il-prezzijiet ixekklu l-kompetizzjoni u t-thaddim xieraq tas-suq.

(60) Ladarba l-ghan ta' din id-Direttiva, jiġifieri l-holqien ta' suq intern tal-gass naturali totalment operattiv, ma jistax jinkiseb b'mod suffiċjenti mill-Istati Membri u għalhekk jista' jinkiseb ahjar fil-livell Komunitarju, il-Komunità tista' tadotta miżuri, konformement mal-prinċipju ta' sussidarjetà kif stabbilit fl-Artikolu 5 tat-Trattat. Konformement mal-prinċipju ta' proporzjonalità, kif stabbilit f'dak l-Artikolu, din id-Direttiva ma tmurx lil hinn minn dak li hu meħtieġ sabiex jinkiseb dak l-ghan.

(61) Taht ir-Regolament (KE) Nru 715/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Lulju 2009 dwar il-kondizzjonijiet għall-aċċess għan-networks ta' trasmissjoni tal-gass naturali ⁽¹⁾ il-Kummissjoni tista' tadotta Linji gwida biex tikseb il-grad ta' armonizzazzjoni meħtieġ. Dawn il-Linji gwida, li jikkostitwixxu miżuri obligatorji ta' implimentazzjoni, huma, fir-rigward ta' ċerti dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva wkoll, għodda siewja li tista' tiġi adattata malajr fejn meħtieġ.

(62) Il-miżuri meħtieġa għall-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva għandhom jiġu adottati taht id-Deciżjoni tal-Kunsill 1999/468/KE tat-28 ta' Ġunju 1999 li tistabbilixxi l-proċeduri għall-eżerċizzju tas-setgħat ta' implimentazzjoni konferiti lill-Kummissjoni ⁽²⁾.

(63) B'mod partikolari l-Kummissjoni għandha tingħata s-setgħa li tadotta l-Linji gwida meħtieġa għall-provvediment tal-livell minimu ta' armonizzazzjoni meħtieġ biex jinkiseb l-ghan ta' din id-Direttiva. Billi daww il-miżuri huma ta' ambitu ġenerali u huma mfassla biex jemendaw elementi li m'humiex essenzjali ta' din id-Direttiva, billi jissupplimentawha b'elementi mhux essenzjali godda, huma għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju prevista fl-Artikolu 5a tad-Deciżjoni 1999/468/KE.

(64) Konformement mal-punt 34 tal-Ftehim Interstituzzjonali dwar it-tfassil ahjar tal-liġijiet ⁽³⁾, l-Istati Membri huma mhegga sabiex jistabbilixxu, għalihom infushom u fl-interess tal-Komunità, it-tabelli tagħhom, li juru, kemm jista' jkun possibbli, il-korrelazzjoni bejn din id-Direttiva u l-miżuri ta' traspożizzjoni, u jagħmluhom pubbliċi.

(65) Minhabba l-ambitu tal-emendi li qegħdin isiru fid-Direttiva 2003/55/KE b' dan, huwa kunsiljabbli, għal raġunijiet ta' ċarezza u razzjonalizzazzjoni, li d-dispożizzjonijiet kunsidrati jiġu mfassla mill-ġdid billi jingabru kollha f' test wiehed f' Direttiva ġdida.

(66) Din id-Direttiva tirrispetta d-drittijiet fundamentali, u tresserva l-prinċipji rikonoxxuti b'mod partikolari mill-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea,

ADOTTAW DIN ID-DIRETTIVA:

KAPITOLU I

SUĖĠETT, KAMP TA' APPLIKAZZJONI U DEFINIZZJONIJET

Artikolu 1

Suġġett u Kamp ta' applikazzjoni

1. Din id-Direttiva tistabbilixxi regoli komuni għat-trasmissjoni, id-distribuzzjoni, il-provvista u hażna ta' gass naturali. Hija tippreskrivi r-regoli marbuta mal-organizzazzjoni u l-funzjonament tas-settur tal-gass naturali, l-aċċess għas-suq, il-kriterji u l-proċeduri applikabbli għall-ghoti ta' awtorizzazzjonijiet għat-trasmissjoni, id-distribuzzjoni, il-provvista u l-ħzin ta' gass naturali u l-operazzjoni tas-sistemi.

2. Ir-regoli stabbiliti f'din id-Direttiva għall-gass naturali, inkluż il-gass naturali likwifikat (LNG), għandhom japplikaw ukoll b'mod mhux diskriminatorju għall-biogass u gass minn biomassi jew tipi oħrajn ta' gass sa fejn dawn il-gassijiet jistgħu teknikament u b'mod sikur jiġu injettati fi, u trasportati mis-sistema tal-gass naturali.

Artikolu 2

Definizzjonijiet

Għall-finijiet ta' din id-Direttiva, għandhom japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

- (1) "impriża tal-gass naturali" tfisser kwalunkwe persuna naturali jew legali li twettaq għall-inqas wahda mill-funzjonijiet li ġejjin: produzzjoni, trasmissjoni, distribuzzjoni, forniture, xiri jew ħzin tal-gass naturali, inkluż LNG, li hija responsabbli għall-kompiti kummerċjali, tekniċi u/jew tal-manutenzjoni relatati għal daww il-funzjonijiet, iżda m'għandhomx jinkludu l-klijenti finali;
- (2) "upstream pipeline networks" tfisser kwalunkwe pipeline jew network ta' pipelines imhaddma u/jew mibnija bhala parti minn proġett tal-prodzzjoni taż-żejt jew tal-gass, jew użata biex jingarr il-gass naturali minn proġett wiehed jew aktar għal pjanta tal-ipproċessar jew terminali jew destinazzjoni kostali finali;
- (3) "trasmissjoni" tfisser it-trasport tal-gass naturali minn network li fiha prinċipalment pipelines ta' pressa għolja li mhix upstream pipeline network u li mhix il-parti tal-pipelines bi pressa għolja użati primarjament fil-kuntest tad-distribuzzjoni lokali tal-gass naturali, bi skop li jiġi konsenjat lill-klijent, iżda li ma jinkludix il-forniture;
- (4) "operatur tas-sistema ta' trasmissjoni" tfisser il-persuna naturali jew legali li twettaq il-funzjoni tat-trasmissjoni u li hija responsabbli għall-operazzjoni, bl-aċċertazzjoni tal-manutenzjoni ta', u fejn meħtieġ, tal-iżvilupp tas-sistema ta' trasmissjoni f'żona definita u, fejn japplika, l-interkonnezzjonijiet tagħha ma' sistemi oħrajn, u li tiżgura l-kapaċità fit-tul tas-sistema li tilhaq talbiet raġonevoli għat-trasportazzjoni tal-gass;

⁽¹⁾ Ara paġna 36 ta' dan il-Ġurnal Uffiċjali.

⁽²⁾ ĠU L 184, 17.7.1999, p. 23.

⁽³⁾ ĠU C 321, 31.12.2003, p. 1.

- (5) “distribuzzjoni” tfisser it-trasport tal-gass naturali minn pipeline networks lokali jew reġjonali bi skop tal-konsenja tiegħu lill-klijent, iżda li ma tinkludix il-fornitura;
- (6) “operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni” tfisser il-persuna naturali jew legali li twettaq il-funzjoni tad-distribuzzjoni u li hija responsabbli għall-operat, bl-aċċertazzjoni tal-manutenzjoni, u fejn meħtieġ, tal-iżvilupp tas-sistema ta' trasmissjoni f'żona definita u, fejn japplika, l-interkonnessjonijiet tagħha ma' sistemi oħrajn, u li tiżgura l-kapaċità fit-tul tas-sistema li tilhaq talbiet raġonevoli għat-trasportazzjoni tal-gass;
- (7) “fornitura” tfisser il-bejgħ, inkluż il-bejgħ mill-ġdid, tal-gass naturali, inkluż LNG, lill-klijenti;
- (8) “impriza tal-fornitura” tfisser kwalunkwe persuna naturali jew legali li twettaq il-funzjoni tal-fornitura;
- (9) “faċilità tal-ħżin” tfisser faċilità użata għall-ħżin tal-gass naturali u proprjetà ta' u/jew operata minn impriza tal-gass naturali, inkluża l-parti tal-faċilitajiet tal-LNG użati għall-ħżin iżda eskluż is-sehem użat għall-produzzjoni, u esklużi l-faċilitajiet riservati esklussivament għall-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni fit-twettiq tal-funzjonijiet tagħhom;
- (10) “operatur tas-sistema tal-ħżin” tfisser il-persuna naturali jew legali li twettaq il-funzjoni tal-ħżin u li hija responsabbli għall-operazzjoni ta' faċilità tal-ħżin;
- (11) “faċilità tal-LNG” tfisser terminali li tintuża għall-likwifikazzjoni tal-gass naturali jew l-importazzjoni, hatt u gassifikazzjoni mill-ġdid tal-LNG, u għandha tinkludi servizzi anċillari u hażna temporanja meħtieġa għall-proċess tal-gassifikazzjoni mill-ġdid u l-konsenja sussegwenti sas-sistema ta' trasmissjoni, iżda m'għandha tinkludi ebda parti minn terminali ta' LNG użati għall-ħżin;
- (12) “operatur tas-sistema tal-LNG” tfisser persuna naturali jew legali li twettaq il-funzjoni tal-likwifikazzjoni tal-gass naturali, jew l-importazzjoni, hatt u gassifikazzjoni mill-ġdid tal-LNG u li hija responsabbli li topera faċilità tal-LNG;
- (13) “sistema” tfisser networks tat-trasmissjoni, networks tad-distribuzzjoni, faċilitajiet tal-LNG u/jew faċilitajiet tal-ħżin proprjetà ta' jew imħaddma minn impriza tal-gass naturali, inkluż linepack u l-faċilitajiet tal-fornitura ta' servizzi anċillari u dawk ta' imprizi relatati meħtieġa biex jingħata aċċess għat-trasmissjoni, distribuzzjoni u LNG;
- (14) “servizzi anċillari” tfisser is-servizzi kollha meħtieġa għall-aċċess lil u operazzjoni tan-neworks tat-trasmissjoni u/jew distribuzzjoni u/jew faċilitajiet tal-LNG u/jew faċilitajiet tal-ħżin inklużi bilanċjar, tahlit tat-tagħbijiet u injezzjoni ta' gassijiet inertji, iżda mhux inklużi faċilitajiet riservati esklussivament għal operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni li jwettqu l-funzjonijiet tagħhom;
- (15) “linepack” tfisser il-ħżin tal-gass bil-kompressjoni fis-sistemi ta' trasmissjoni u tad-distribuzzjoni tal-gass, iżda mhux inklużi l-faċilitajiet riservati għall-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni li jwettqu l-funzjonijiet tagħhom;
- (16) “sistema interkonnessa” tfisser numru ta' sistemi li huma konnessi ma' xulxin;
- (17) “interkonnettur” tfisser linja tat-trasmissjoni li taqsam jew li hi mxerrda fuq fruntiera bejn Stati Membri għall-uniku skop li tikkonnetti s-sistemi ta' trasmissjoni nazzjonali ta' dawn l-Istati Membri;
- (18) “linja diretta” tfisser pipeline tal-gass naturali li hija komplimentarja mas-sistema interkonnessa;
- (19) “impriza integrata tal-gass naturali integrata” tfisser impriza integrata vertikalmment jew orizzontalmment;
- (20) “impriza integrata vertikalmment” tfisser impriza tal-gass naturali jew grupp ta' imprizi tal-gass naturali fejn l-istess persuna jew l-istess persuni huma intitolati, direttament jew indirettament, li jeżerċitaw kontroll, u fejn l-impriza jew il-grupp ta' imprizi jwettqu tal-inqas waħda mill-funzjonijiet ta' trasmissjoni jew distribuzzjoni, LNG jew ħżin, u mill-inqas waħda mill-funzjonijiet tal-produzzjoni jew il-provvista tal-gass;
- (21) “impriza integrata orizzontalmment” tfisser impriza li twettaq għall-inqas waħda mill-funzjonijiet ta' produzzjoni, trasmissjoni, distribuzzjoni, forniture jew ħżin tal-gass naturali, u attivita' mhux relatata mal-gass;
- (22) “impriza relatata” tfisser impriza affiljata, fis-sens tal-Artikolu 41 tas-Seba' Direttiva tal-Kunsill 83/349/KEE tat-13 ta' Ġunju 1983 abbażi tal-Artikolu 44(2)(g) (*) tat-Trattat dwar il-kontijiet konsolidati (!), u/jew impriza assoċjata, fis-sens tal-Artikolu 33(1) ta' dik id-Direttiva, u/jew impriza tal-istess azzjonisti;
- (23) “utent tas-sistema” tfisser persuna naturali jew legali li qed tfori jew li qed tiġi fornita mis-sistema;
- (24) “klijent” tfisser klijent bl-ingrossa jew finali tal-gass naturali jew impriza tal-gass naturali li jixtru l-gass naturali;
- (25) “klijent tad-dar” tfisser klijent li jixtri l-gass naturali għall-konsum tiegħu fid-dar;
- (26) “klijent mhux tad-dar” tfisser klijent li jixtri l-gass naturali li mhuwiex għall-użu tiegħu fid-dar;
- (27) “klijent finali” tfisser klijent li jixtri l-gass naturali għall-konsum tiegħu;
- (28) “klijent eligibbli” tfisser klijent li jkun liberu li jixtru l-gass mill-provditur tal-għażla tiegħu, fis-sens tal-Artikolu 37;

(*) It-titolu tad-Direttiva 83/349/KEE ġie aġġustat biex jittiehed kont tar-rinumerazzjoni tal-Artikoli tat-Trattat li jstabbilixxi l-Kommunita' Ewropea taht l-Artikolu 12 tat-Trattat ta' Amsterdam; ir-referenza oriġinali kienet għall-Artikolu 54(3)(g).

(!) ĠU L 193, 18.7.1983, p. 1.

- (29) “kljient bl-ingrossa” tfisser persuna naturali jew legali minbarra l-operaturi tas-sistemi ta’ trasmissjoni u l-operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni li tixtri l-gass naturali għall-iskop ta’ bejgh mill-ġdid fis-sistema jew barra mis-sistema fejn tkun stabbilita;
- (30) “ippjanar fit-tul” tfisser ippjanar tal-kapaċità tal-fornitura u tat-trasport tal-impriza tal-gass naturali għal terminu twil bi skop li jintlahqu t-talbiet għall-gass naturali tas-sistema, diversifikazzjoni tal-ghejun u l-aċċertar tal-provvisti lill-kljient;
- (31) “suq emergenti” tfisser Stat Membru li fih l-ewwel forniture kummerċjali tal-ewwel kuntratt tal-fornitura tal-gass naturali tiegħu sar mhux aktar minn 10 snin ilu;
- (32) “sigurtà” tfisser kemm is-sigurtà tal-fornitura tal-gass naturali kif ukoll sigurtà teknika;
- (33) “infrastruttura għda” tfisser infrastruttura li tkun għadha mhux lesta sal-4 ta’ Awwissu 2003;
- (34) “kuntratt għal forniment tal-gass” tfisser kuntratt għall-forniment tal-gass naturali, iżda ma tinkludix derivattiva tal-gass;
- (35) “derivattiva tal-gass” tfisser strument finanzjarju speċifikat fil-punti 5, 6, jew 7 fit-Taqsima C tal-Anness I mad-Direttiva 2004/39/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-21 ta’ April 2004 dwar swieq fi strumenti finanzjarji ⁽¹⁾, fejn dak l-istrument għandu x’jaqsam ma’ gass naturali;
- (36) “kontroll” tfisser kwalunkwe drittijiet, kuntratti jew kwalunkwe mezzi oħra li, sew separatament jew flimkien, u filwaqt li jitqiesu l-fatti u l-liġijiet involuti, jagħtu l-possibbiltà li tiġi eżerċitata influwenza deċiżiva fuq impriza, b’mod partikolari permezz ta’:
- (a) il-proprjetà jew id-dritt li jintużaw l-assi kollha ta’ impriza, jew parti minnhom;
- (b) drittijiet jew kuntratti li jikkonferixxu influwenza deċiżiva fuq il-komposizzjoni, il-votazzjoni jew id-deċiżjonijiet tal-organi ta’ impriza.

KAPITOLU II

REGOLI ĠENERALI GĦALL-ORGANIZZAZZJONI TAS-SETTUR

Artikolu 3

Obbligazzjonijiet dwar is-servizz pubbliku u l-protezzjoni tal-kljenti

1. L-Istati Membri għandhom jaċċertaw, abbażi tal-organizzazzjoni istituzzjonali tagħhom u b’kont mehud tal-prinċipju tas-sussidjarjetà, li, mingħajr preġudizzju għall-paragrafu 2, imprizi tal-gass naturali jigu operati konformement mal-prinċipji ta’ din id-Direttiva bi skop li jinkiseb suq tal-gass naturali li jkun kompetittiv, sikur u ambjentalment sostenibbli, u m’għandhomx jiddiskriminaw bejn dawn l-imprizi rigward id-drittijiet u l-obbligi tagħhom.

2. Tenut kont shih tad-dispożizzjonijiet rilevanti tat-Trattat, b’mod partikolari l-Artikolu 86 tiegħu, l-Istati Membri jistgħu jimpjontu fuq imprizi operaturi fis-settur tal-gass, fl-interess ekonomiku ġenerali, obbligazzjonijiet dwar is-servizz pubbliku, li jistgħu jirrelataw għas-sigurtà, inkluża s-sigurtà tal-fornitura, regolarità, kwalità u prezz tal-provvisti, u l-protezzjoni tal-ambjent, li jinkludi l-effiċjenza tal-enerġija, l-enerġija minn sorsi li jiġġeddu u protezzjoni tal-klima. Obbligi bħal dawn għandhom ikunu definiti b’mod ċar, trasparenti, mhux diskriminatorji, verifikabbli u għandhom jiġgarantixxu l-ugwaljanza tal-aċċess lill-kumpaniji tal-gass tal-Kommunita’ għall-konsumaturi nazzjonali. Fir-rigward tas-sigurtà tal-provvista, l-effiċjenza fl-użu tal-enerġija/il-ġestjoni tad-domanda u għall-ksib tal-għanijiet ambjentali u għanijiet għall-enerġija minn sorsi li jiġġeddu, kif imsemmi f’dan il-paragrafu, l-Istati Membri jistgħu jintroduċu l-implimentazzjoni ta’ pjanar għall-perijodu fit-tul, b’kont mehud tal-possibbiltà li terzi persuni jitolbu aċċess għas-sistema.

3. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-passi adegwati biex iħarsu l-kljenti finali, u għandhom, b’mod partikolari, jaċċertaw illi hemm salvagwardji adegwati għall-protezzjoni tal-kljenti vulnerabbli. F’dan il-kuntest, kull Stat Membru għandu jiddefinixxi l-kuncett ta’ konsumaturi vulnerabbli li jista’ jirreferi għall-faqar tal-enerġija u, inter alia, għall-projbizzjoni tal-iskonnessjoni tal-gass ta’ konsumaturi bħal dawn fi żminijiet kritiċi. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li d-drittijiet u l-obbligi marbuta ma’ konsumaturi vulnerabbli jkunu applikati. B’mod partikolari, għandhom jiehdu l-passi adegwati biex iħarsu l-kljenti finali f’żoni remoti li huma mqabba mas-sistema tal-gass. L-Istati Membri jistgħu jahtru provditur tal-aħhar riżort għall-kljenti mqabbdin mas-sistema tal-gass. Għandhom jaċċertaw livelli għoljin ta’ protezzjoni tal-konsumatur, b’mod partikolari rigward trasparenza rigward it-termini u l-kondizzjonijiet tal-appalti, informazzjoni ġenerali u mekkaniżmi għar-riżoluzzjoni ta’ disputi. L-Istati Membri għandhom jaċċertaw li l-kljenti eliġibbli jkun fil-fatt jista’ jaqleb faċilment għal forniture għda. Rigward kljenti tad-dar, dawn il-miżuri għandhom jinkludu dawk stabbiliti fl-Anness I.

4. L-Istati Membri għandhom jiehdu miżuri xierqa, bħat-tnejn ta’ pjani nazzjonali ta’ azzjoni għall-enerġija, jagħtu benefiċċji tas-sigurtà soċjali, biex tiġi żgurata l-provvista meħtieġa tal-gass lill-konsumaturi vulnerabbli jew jagħtu appoġġ għal titjib biex l-enerġija tintuża b’mod aktar effiċjenti, biex jiġi indirizzat il-faqar tal-enerġija fejn ikun identifikat, inkluż fil-kuntest usa’ tal-faqar. Miżuri bħal dawn m’għandhomx ifixklu l-ftuħ effettiv tas-suq stipulat fl-Artikolu 37 u t-thaddim tas-suq u għandhom jigu nnotifikati lill-Kummissjoni, fejn ikun rilevanti, skont il-paragrafu 11 ta’ dan l-Artikolu. Din in-notifika m’għandhiex tinkludi miżuri fis-sistema ġenerali tas-sigurtà soċjali.

5. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-konsumaturi kollha mqabba man-netwerk tal-gass ikunu intitolati li jkollhom il-gass tagħhom ipprovdut minn forniture, bil-kundizzjoni li jaqbel il-forniture, irrispettivament mill-Istat Membru li fih huwa rreġistrat il-forniture, sakemm il-forniture jikkonforma mar-regoli kummerċjali u tal-ibbilanċjar applikabbli u bla ħsara għar-rekwiżiti tas-sigurtà tal-provvista. F’dan ir-rigward, l-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri kollha meħtieġa biex jiżguraw li l-proċeduri amministrattivi ma jkunux ta’ ostakolu għall-imprizi tal-forniture diġà rreġistrati fi Stat Membru ieħor.

⁽¹⁾ ĠU L 145, 30.4.2004, p. 1.

6. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li:
- meta konsumatur, filwaqt li josserva l-kundizzjonijiet kuntrattwali, jixtieq jibdel il-fornitur, il-bidla ssir mill-operatur(i) ikkonċernat(i) fi żmien tliet gimghat u
 - il-konsumaturi jkunu intitolati li jirċievu d-data kollha dwar il-konsum.

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li d-drittijiet imsemmija fil-punti (a) u (b) tal-ewwel subparagrafu jingħataw lill-konsumaturi b'mod li ma jkunx diskriminatorju fir-rigward tal-ispiza, l-isforz jew il-hin.

7. L-Istati Membri għandhom jimplementaw miżuri adegwati biex jiksbu l-għanijiet tal-koeżjoni soċjali u ekonomika u, il-protezzjoni tal-ambjent, li tista' tinkludi mezzi biex jiġi megħlub tibdil fil-klima, u s-sigurtà tal-fornitura. Miżuri bhal dawn jistgħu jinkludu, b'mod partikolari, il-forniment ta' incentivi ekonomiċi adegwati, bl-użu, meta jkun xieraq, tal-ghodod nazzjonali u Komunitarji eżistenti kollha, għall-manutenzjoni u l-bini tal-infrastruttura meħtieġa ta' networks, inkluża l-kapaċità ta' interkonnessjoni.

8. Sabiex jiġi promoss l-użu effiċjenti tal-enerġija, l-Istati Membri jew, fejn l-Istat Membru jkun stipula hekk, l-awtorità regolatorja, għandhom jirrakkomandaw b'mod qawwi li l-imprizi tal-gass naturali jtejbu kemm jistgħu l-użu tal-gass, pereżempju billi jipprovdu servizzi ta' ġestjoni tal-enerġija, jiżviluppaw formuli innovattivi tal-prezzijiet jew jintroduċu sistemi ta' mijters intelligenti jew netwerks intelligenti fejn ikun jixraq.

9. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li jkunu disponibbli punti waħdiena ta' kuntatt sabiex il-konsumaturi jingħataw l-informazzjoni kollha necessarja fir-rigward tad-drittijiet tagħhom, tal-leġiżlazzjoni attwali u tal-mezzi ta' soluzzjoni tat-tilwimiet disponibbli għalihom f'każ ta' tilwim. Punti ta' kuntatt bhal dawn jistgħu jkunu parti minn punti ta' informazzjoni generali għall-konsumaturi.

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li jkun qed jithaddem mekkanizmu indipendenti bhal ombudsman tal-enerġija jew korp tal-konsumaturi għat-trattament effiċjenti tat-tilwimiet u għas-soluzzjoni tat-tilwimiet barra l-qrati.

10. L-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li ma japplikawx id-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 4 rigward id-distribuzzjoni sa fejn l-applikazzjoni tagħhom ixkekkel, fil-liġi jew fil-fatt, il-prestazzjoni tal-obbligazzjonijiet imposti fuq l-imprizi tal-gass naturali fl-interess ekonomiku ġenerali u sa fejn l-iżvilupp tal-kummerċ ma jiġix affettwat sal-punt li jkun kuntrarju għall-interessi tal-Komunità. L-interessi tal-Komunità jinkludu, fost l-oħrajn, il-kompetizzjoni rigward il-klijenti eliġibbli taht din id-Direttiva u l-Artikolu 86 tat-Trattat.

11. L-Istati Membri għandhom, mal-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva, jinfurmaw lill-Kummissjoni dwar il-miżuri kollha adottati biex iwettqu l-obbligazzjonijiet dwar is-servizz pubbliku, inklużi l-protezzjoni tal-konsumatur u tal-ambjent, u l-effett possibbli tagħhom fuq il-kompetizzjoni nazzjonali u internazzjonali,

kemm jekk dawn il-miżuri jeħtieġu deroga mid-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva jew le. Għandhom javżaw lill-Kummissjoni sussegwentament kull sentejn dwar kwalunkwe tibdil għal dawn il-miżuri, kemm jekk jeħtieġu deroga minn din id-Direttiva jew le.

12. Il-Kummissjoni għandha tistabbilixxi, f'konsultazzjoni mal-partijiet interessati rilevanti, inklużi l-Istati Membri, l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali, l-għaqdiet tal-konsumaturi u l-imprizi tal-gass naturali, Lista tal-Konsumatur tal-Enerġija li tkun ċara u konċiża rigward informazzjoni Prattika relatata mad-drittijiet tal-konsumaturi tal-enerġija. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-fornituri tal-gass jew l-operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni, f'koperazzjoni mal-awtorità regolatorja, jiehdu l-passi meħtieġa biex jipprovdu lill-konsumaturi kollha tagħhom kopja tal-lista tal-konsumatur tal-enerġija u jiżguraw li ssir disponibbli pubblikament.

Artikolu 4

Proċedura għall-awtorizzazzjoni

1. F'ċirkostanzi fejn awtorizzazzjoni (eż., liċenzja, permess, konċessjoni, kunsens jew approvazzjoni) tkun meħtieġa għall-konstruzzjoni jew operazzjoni ta' faċilitajiet tal-gass naturali, l-Istati Membri jew kwalunkwe awtorità kompetenti li jinnominaw għandhom jagħtu awtorizzazzjonijiet li jinnbnew u/jew jiġu operati tali faċilitajiet, pipelines u tagħmir assoċjat, konformement mal-paragrafi 2 sa 4. L-Istati Membri jew kwalunkwe awtorità kompetenti li jinnominaw jistgħu wkoll jagħtu awtorizzazzjonijiet fuq l-istess bażi għall-provvista tal-gass naturali u għall-klijenti bl-ingrossa.

2. Fejn l-Istati Membri għandhom sistema ta' awtorizzazzjoni, għandhom jistabbilixxu kriterji oġġettivi u mhux diskriminatorji li għandhom jintlaħqu minn impriza li tapplika għal awtorizzazzjoni biex tibni u/jew topera faċilitajiet tal-gass naturali jew li tapplika għal awtorizzazzjoni biex tipprovdi l-gass naturali. Il-kriterji u l-proċeduri mhux diskriminatorji għall-għotja ta' awtorizzazzjonijiet għandhom ikunu pubbliċi. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-proċeduri ta' awtorizzazzjoni għal faċilitajiet, pipelines u tagħmir assoċjat iqisu l-importanza tal-proġett għas-suq intern tal-gass naturali fejn ikun xieraq.

3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li r-raġunijiet għal kull każ ta' għotja ta' xi awtorizzazzjoni huma oġġettivi u non-diskriminatorji u li jingħataw lill-applikant. Ir-raġunijiet għal każdiet bhal dawn għandhom jiġu notifikati fil-pront lill-Kummissjoni bhala informazzjoni. L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu proċedura li tippermetti lill-applikant li jappella fuq każdiet bhal dawk.

4. Għall-iżvilupp ta' żoni godda tal-provvista u operat effiċjenti ġeneralment, u mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 38, l-Istati Membri jistgħu jiċhdu li jagħtu aktar awtorizzazzjonijiet għall-bini u l-operazzjoni ta' sistemi tad-distribuzzjoni tal-pipeline f'żona partikolari ladarba tali sistemi tal-pipeline inbnew jew gew proposti li jinnbnew f'dik iż-żona u jekk il-kapaċità eżistenti jew proposta ma ġietx eżawrita.

Artikolu 5

Sorveljanza tas-sigurtà tal-provvista

L-Istati Membri għandhom jiżguraw is-sorveljanza ta' kwistjonijiet ta' sigurtà tal-provvista. Fejn l-Istati Membri jqisu li huwa xieraq, jistgħu jiddelegaw dak il-kompitu lill-awtoritajiet regolatorji msemmija fl-Artikolu 39(1). Tali sorveljanza għandha, b'mod partikolari, tkopri l-bilanċ bejn il-fornitura u t-talbiet fis-suq nazzjonali, il-livell ta' talbiet futur mistennija u provvisti li jkunu disponibbli, bil-kapaċità addizzjonali maħsuba ppjanata jew taht kostruzzjoni, u l-kwalità u l-livell tal-manutenzjoni tan-networks, kif ukoll miżuri biex jiġi kopert żmien ta' talbiet kbar hafna u biex jiġu koperti nuqqasijiet ta' provditur wiehed jew aktar. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jipubblikaw, sal-31 ta' Lulju ta' kull sena, rapport li jiddeskrivi fil-qosor is-sejbiet li jirriżultaw mis-sorveljanza ta' dawn il-kwistjonijiet, kif ukoll kwalunkwe miżuri li ttiehdu jew maħsuba li jindirizzawhom u għandhom jibagħtu dan ir-rapport lill-Kummissjoni minnufih.

Artikolu 6

Solidarjetà reġjonali

1. Sabiex tiġi ssalvagwardata provvista sikura fis-suq intern tal-gass naturali, l-Istati Membri għandhom jikkoperaw sabiex jipromwovu s-solidarjetà reġjonali u bilaterali.
2. Tali koperazzjoni għandha tkopri sitwazzjonijiet li jirriżultaw fi, jew li x'aktarx jirriżultaw, f'perijodu qasir ta' żmien, fi xkiel serju għall-provvista b'effett fuq l-Istat Membru. Din għandha tinkludi:
 - (a) koordinazzjoni ta' miżuri nazzjonali ta' emergenza imsemmija fl-Artikolu 8 tad-Direttiva tal-Kunsill 2004/67/KE tas-26 ta' April, 2004 dwar miżuri għas-salvagwardja tas-sigurtà tal-provvista ta' gas naturali ⁽¹⁾;
 - (b) identifikazzjoni u, fejn meħtieġ, żvilupp jew tiġdid ta' interkonnessjonijiet ta' elettriku u ta' gass naturali; u
 - (c) kondizzjonijiet u modalitajiet prattiċi għall-assistenza reċiproka.
3. Il-Kummissjoni u l-Istati Membri l-oħra għandhom jinżammu informati dwar tali koperazzjoni.
4. Il-Kummissjoni tista' tadotta linji gwida għall-koperazzjoni reġjonali fi spirtu ta' solidarjetà. Dawk il-miżuri, imfassla sabiex jemendaw elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi jissupplimentawha, għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 51(3).

Artikolu 7

Promozzjoni ta' koperazzjoni reġjonali

1. L-Istati Membri kif ukoll l-awtoritajiet regolatorji għandhom jikkoperaw bejniethom bil-ghan li jintegraw is-swieq nazzjonali tagħhom fuq livell reġjonali wiehed jew aktar, bhala l-ewwel pass lejn il-holqien ta' suq intern kompletament liberalizzat. B'mod

partikolari, l-awtoritajiet regolatorji fejn l-Istati Membri hekk jistipulaw, jew l-Istati Membri, għandhom jipromwovu u jiffacilitaw il-koperazzjoni tal-operaturi ta' sistemi ta' trasmissjoni fil-livell reġjonali, inkluż dwar kwistjonijiet transkonfinali bl-ghan li jinholoq suq intern kompetittiv tal-gass naturali, irawmu l-konsistenza tal-qafas legali, regolatorju u tekniku tagħhom u jiffacilitaw l-integrazzjoni tas-sistemi iżolati li jiffurmaw gzejjer tal-gass li għandhom jeżistu fil-Komunità. Iz-żoni ġeografici koperti minn din il-koperazzjoni reġjonali għandhom jinkludu l-koperazzjoni fiż-żoni ġeografici definiti taht l-Artikolu 12(3) tar-Regolament (KE) Nru 715/2009. Din il-koperazzjoni tista' tkopri żoni ġeografici oħra.

2. L-Aġenzija għandha tikkopera mal-awtoritajiet regolatorji nazzjonali u l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni biex tiżgura l-kompatibilità tal-oqsfa regolatorji bejn ir-reġjuni bl-ghan li jinholoq suq intern kompetittiv tal-gass naturali. Fejn l-Aġenzija tqis li huma meħtieġa regoli li jorbtu għal koperazzjoni bhal din, għandha tagħmel ir-rakkomandazzjonijiet xierqa.

3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw, permezz tal-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva, li l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom sistema/i integrata/i wahda jew aktar fil-livell reġjonali li tkopri żewġ Stati Membri jew aktar għall-allokkazzjoni tal-kapaċità u għall-kontroll tas-sigurtà tan-network.

4. F'każ li operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni integrata vertikalment jiehdu sehem f'impriza kongunta stabbilita għall-implimentazzjoni tal-koperazzjoni, l-impriza kongunta għandha tistabbilixxi u timplimenta programm ta' konformità li jistabbilixxi miżuri li għandhom jittiehdu biex jiġi aċċertat li kull aġir diskriminatorju u li jmur kontra l-kompetizzjoni jiġi eskluż. Dak il-programm ta' konformità għandu jstabbilixxi l-obbligazzjonijiet specifici tal-impjegati li jilhqu l-ghan li jiġi eskluż l-aġir diskriminatorju u li jmur kontra l-kompetizzjoni. Huwa għandu jkun sugġett għall-approvazzjoni mill-Aġenzija. Il-konformità mal-programm għandha tiġi s-sorveljata indipendentement minn uffiċjali għall-konformità tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni integrata vertikalment.

Artikolu 8

Regoli tekniċi

L-awtoritajiet regolatorji fejn l-Istati Membri hekk jistipulaw, jew l-Istati Membri għandhom jaċċertaw illi l-kriterji tas-sigurtà tekniċa jiġu definiti u li r-regoli tekniċi li jstabbilixxu r-rekwiżiti minimi tad-diżinn tekniku u dawk operattivi għat-tqabbid mas-sistema tal-facilitajiet tal-LNG, facilitajiet tal-hżin, sistemi oħrajn tat-trasmissjoni jew tad-distribuzzjoni, u linji diretti, jiġu żviluppanti u ppubblikati. Dawn ir-regoli tekniċi għandhom jaċċertaw l-interoperabbiltà tas-sistemi u għandhom ikunu oġġettivi u mhux diskriminatorji. L-Aġenzija tista' tagħmel rakkomandazzjonijiet xierqa bil-hsieb li tintlaħaq il-kompatibilità ta' dawn ir-regoli, fejn ikun jixraq. Dawk ir-regoli għandhom jiġu nnotifikati lill-Kummissjoni taht l-Artikolu 8 tad-Direttiva 98/34/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-22 ta' Ġunju 1998 li tistabbilixxi proċedura għall-fornitura tal-informazzjoni fil-qasam ta' standards u regolamenti tekniċi u ta' regoli dwar is-Servizzi tas-Socjetà tal-Infomazzjoni ⁽²⁾.

⁽¹⁾ ĠU L 127, 29.4.2004, p. 22.

⁽²⁾ ĠU L 204, 21.7.1998, p. 37.

KAPITOLU III

TRASMISSJONI, HŻIN U LNG

Artikolu 9

Separazzjoni tas-sistemi ta' trasmissjoni u tal-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li mit-3 ta' marzu 2012 il quddiem:

- (a) kull impriza li tipposjedi sistema ta' trasmissjoni tagħha taġixxi bhala operatur tas-sistema ta' trasmissjoni;
 - (b) l-istess persuna jew persuni mhumiex intitolati:
 - (i) li direttament jew indirettament jeżerċitaw kontroll fuq impriza li twettaq kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet ta' produzzjoni jew provvista, u li direttament jew indirettament jeżerċitaw kontroll jew jeżerċitaw kwalunkwe dritt fuq operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew fuq sistema ta' trasmissjoni; jew
 - (ii) li direttament jew indirettament jeżerċitaw kontroll fuq operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew fuq sistema ta' trasmissjoni, u li direttament jew indirettament jeżerċitaw kontroll jew jeżerċitaw kwalunkwe dritt fuq impriza li twettaq kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet ta' produzzjoni jew provvista;
 - (c) l-istess persuna jew l-istess persuni mhumiex intitolati jahtru membri tal-bord ta' sorveljanza, tal-bord amministrattiv jew tal-entitajiet li legalment jirrapprezentaw l-impriza, ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew tas-sistema ta' trasmissjoni, u li direttament jew indirettament jeżerċitaw kontroll jew jeżerċitaw kwalunkwe dritt fuq impriza li twettaq kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet ta' produzzjoni jew ta' provvista; u
 - (d) l-istess persuna jew l-istess persuni mhumiex intitolati li jkunu membri tal-bord ta' sorveljanza, tal-bord amministrattiv jew tal-entitajiet li legalment jirrapprezentaw l-impriza, kemm ta' impriza li twettaq kwalunkwe mill-funzjonijiet ta' produzzjoni jew ta' forniment kif ukoll ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew tas-sistema ta' trasmissjoni.
2. Id-drittijiet imsemmija fil-punti (b) u (c) tal-paragrafu 1 għandhom jinkludu, b'mod partikolari:
- (a) is-setgħa għall-eżerċizzju tad-drittijiet ta' votazzjoni;
 - (b) is-setgħa li jiġu mahtura membri tal-bord ta' sorveljanza, tal-bord amministrattiv jew tal-entitajiet li legalment jirrapprezentaw lill-imprizi; jew
 - (c) is-sjieda ta' sehem magħġoritarju.

3. Għall-finijiet tal-punt (b) tal-paragrafu 1, il-kuncett ta' "impriza li taqdi kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet tal-produzzjoni jew tal-forniment" għandu jinkludi "impriza li taqdi kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet tal-ġenerazzjoni u l-forniment" fl-ambitu tad-Direttiva 2009/72/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Lulju 2009 dwar ir-regoli komuni għas-suq intern tal-elettriku ⁽¹⁾, u t-termini "operatur tas-sistema ta' trasmissjoni" u "sistema ta' trasmissjoni" għandhom jinkludu "operatur tas-sistema ta' trasmissjoni" u "sistema ta' trasmissjoni" fl-ambitu ta' dik id-Direttiva.

4. L-Istati Membri jistgħu jippermettu derogi mill-punti (b) u (c) tal-paragrafu 1 sat-3 ta' Marzu 2013, sakemm l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni ma jkunux jiffurmaw parti minn impriza integrata vertikalmnt.

5. L-obbligu stipulat fil-punt (a) tal-paragrafu 1 għandu jitqies sodisfatt f'sitwazzjoni fejn żewġ imprizi jew aktar li jkunu proprjetarji ta' sistemi ta' trasmissjoni jgħolqu impriza kongunta li taġixxi ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni f'żewġ Stati Membri jew aktar għas-sistemi ta' trasmissjoni konċernati. L-ebda impriza oħra ma tista' tkun parti mill-impriza kongunta, sakemm ma tkunx giet approvata taht l-Artikolu 14 bhala operatur indipendenti tas-sistema jew bhala operaturi indipendenti tat-trasmissjoni għall-finijiet tal-Kapitolu IV.

6. Għall-implimentazzjoni ta' dan l-Artikolu, fejn il-persuna msemmija fil-punti (b), (c) u (d) tal-paragrafu 1 hija l-Istat Membru jew entità pubblika oħra, żewġ entitajiet pubbliċi separati li jeżerċitaw kontroll, minn naha waħda, fuq operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew fuq sistema ta' trasmissjoni u, min-naha l-oħra, fuq impriza li twettaq kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet ta' ġenerazzjoni jew provvista, għandhom jitqiesu bhala l-istess persuna jew l-istess persuni.

7. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li la l-informazzjoni kummerċjalment sensittiva msemmija fl-Artikolu 16 miżmuma minn operatur tas-sistema ta' trasmissjoni li kienet tagħmel parti minn impriza integrata vertikalmnt u lanqas il-persunal ta' tali operatur tas-sistema ta' trasmissjoni ma jiġu trasferiti lil imprizi li jwettqu kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet ta' produzzjoni u ta' provvista.

8. Fejn, fit-3 ta' Settembru 2009, is-sistema ta' trasmissjoni tkun il-proprjetà ta' impriza integrata vertikalmnt, l-Istati Membri jistgħu jiddeciedu li ma japplikawx il-paragrafu 1.

F'tali każ, l-Istati Membri konċernati għandhom jew:

- (a) jahtru operatur tas-sistema indipendenti taht l-Artikolu 14, jew
- (b) jikkonformaw mad-dispożizzjonijiet tal-Kapitolu IV.

9. Fejn, fit-3 ta' Settembru 2009, is-sistema ta' trasmissjoni tkun il-proprjetà ta' impriza integrata vertikalmnt u jkun hemm arrangamenti fis-seħh li jggarantixxu indipendenza aktar effettiva tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni mid-dispożizzjonijiet tal-Kapitolu IV, l-Istati Membri jistgħu jiddeciedu li ma japplikawx il-paragrafu 1.

⁽¹⁾ Ara paġna 55 ta' dan il-Ġurnal Uffiċjali.

10. Qabel ma impriża tiġi approvata u magħzula bhala operatur ta' sistema ta' trasmissjoni taht il-paragrafu 9 ta' dan l-Artikolu, hija għandha tiġi ċertifikata konformement mal-proċeduri stabbiliti fl-Artikolu 10(4), (5) u (6) ta' din id-Direttiva u fl-Artikolu 3 tar-Regolament (KE) Nru 715/2009, li konformement magħhom il-Kummissjoni għandha tivverifika li l-arranġamenti eżistenti jggarantixxu b'mod ċar indipendenza aktar effettiva tal-operatur ta' sistema ta' trasmissjoni mid-dispożizzjonijiet tal-Kapitolu IV.

11. Impriži integrati vertikament li huma proprjetarji tas-sistema ta' trasmissjoni fl-ebda każ m'għandhom jiġu mċaħħda milli jiehdu passi biex jikkonformaw mal-paragrafu 1.

12. L-impriži li jwettqu kwalunkwe mill-funzjonijiet ta' produzzjoni jew provvista m'għandhom fl-ebda każ ikunu jistgħu jiehdu kontroll ta' jew jeżerċitaw direttament jew indirettament kwalunkwe dritt fuq operaturi ta' sistema ta' trasmissjoni sseparata fl-Istati Membri li japplikaw il-paragrafu 1.

Artikolu 10

Hatra u ċertifikazzjoni ta' operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni

1. Qabel ma impriża tkun approvata u mahtura bhala operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, hija għandha tkun ċertifikata konformement mal-proċeduri stabbiliti fil-paragrafi 4, 5 u 6 ta' dan l-Artikolu u fl-Artikolu 3 tar-Regolament (KE) Nru 715/2009.

2. Impriži proprjetarji tas-sistema ta' trasmissjoni u li ġew ċertifikati mill-awtorità regolatorja nazzjonali bhala li kkonformaw mar-reqwiziti tal-Artikolu 9, konformement mal-proċedura ta' ċertifikazzjoni aktar 'l isfel, għandhom jiġu approvati u mahtura bhala operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni mill-Istati Membri. L-għażla tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandha tiġi nnotifikata lill-Kummissjoni u ppubblikata f'Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea.

3. L-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom jinnotifikaw lill-awtorità regolatorja kwalunkwe transazzjoni ppjanata li tkun tista' tehtieg valutazzjoni mill-ġdid tal-konformità tagħhom mar-reqwiziti tal-Artikolu 9.

4. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jissorveljaw il-konformità kontinwa tal-operaturi ta' sistema ta' trasmissjoni mar-reqwiziti tal-Artikolu 9. Għandhom jibdew proċedura ta' ċertifikazzjoni sabiex jiżguraw tali konformità:

- (a) man-notifika mill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni taht il-paragrafu 3;
- (b) fuq inizjattiva tagħhom stess fejn ikollhom tagħrif li bidla ppjanata fid-drittijiet jew fl-influenza fuq proprjetarji ta' sistema ta' trasmissjoni jew operaturi ta' sistema ta' trasmissjoni tista' twassal għal ksur tal-Artikolu 9, jew fejn ikollhom raġuni sabiex jemmnu li seta' sehħ tali ksur; jew
- (c) fuq talba motivata tal-Kummissjoni.

5. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jadottaw deċiżjoni dwar iċ-ċertifikazzjoni ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni f'perjodu ta' erba' xhur mid-data tan-notifika mill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew mid-data tat-talba tal-Kummissjoni. Wara l-iskadenza ta' dak il-perjodu, iċ-ċertifikazzjoni għandha titqies bhala mogħtija. Id-deċiżjoni espliċita jew taċita tal-awtorità regolatorja għandha ssir effettiva biss wara l-konklużjoni tal-proċedura prevista fil-paragrafu 6.

6. Id-deċiżjoni espliċita jew taċita dwar iċ-ċertifikazzjoni ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandha tkun notifikata mingħajr dewmien lill-Kummissjoni mill-awtorità regolatorja, flimkien mal-informazzjoni rilevanti kollha fir-rigward tad-deċiżjoni. Il-Kummissjoni għandha taġixxi konformement mal-proċedura stabbilita fl-Artikolu 3 tar-Regolament (KE) Nru 715/2009.

7. L-awtoritajiet regolatorji u l-Kummissjoni jistgħu jesigū mill-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni u mill-impriži li jwettqu kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet ta' produzzjoni jew ta' forniment kwalunkwe tagħrif rilevanti għat-tweġiq tal-kompiti tagħhom konformement ma' dan l-Artikolu.

8. L-awtoritajiet regolatorji u l-Kummissjoni għandhom jippreżervaw il-kunfidenzjalità ta' informazzjoni kummerċjalment sensittiva.

Artikolu 11

Ċertifikazzjoni fir-rigward ta' pajjiži terzi

1. Fejn tintalab ċertifikazzjoni minn proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni jew operatur tas-sistema ta' trasmissjoni u li jkun kontrollat minn persuna jew persuni minn pajjiż terz jew pajjiži terzi, l-awtorità regolatorja għanda tinnotifika lill-Kummissjoni.

L-awtorità regolatorja għandha wkoll tinnotifika lill-Kummissjoni mingħajr dewmien dwar kwalunkwe ċirkostanza li tirriżulta f'persuna jew persuni minn pajjiż terz jew pajjiži terzi li jiehdu kontroll tas-sistema ta' trasmissjoni jew operatur tas-sistema ta' trasmissjoni.

2. L-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom jinnotifikaw lill-awtorità regolatorja dwar kwalunkwe ċirkostanza li tirriżulta f'persuna jew persuni minn pajjiż terz jew pajjiži terzi li jiehdu kontroll tas-sistema ta' trasmissjoni jew operatur tas-sistema ta' trasmissjoni.

3. L-awtorità regolatorja għandha tadotta abbozz ta' deċiżjoni dwar iċ-ċertifikazzjoni ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni fi żmien erba' xhur mid-data tan-notifika mill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni. Hi għandha tirrifjuta iċ-ċertifikazzjoni jekk ikun għadu ma ġiex muri:

- (a) li l-entità konċernata tikkonforma mar-reqwiziti tal-Artikolu 9; u
- (b) lill-awtorità regolatorja jew lil awtorità kompetenti ohra mahtura mill-Istat Membru li l-għoti ta' ċertifikazzjoni mhux ser ipogġi friskju s-sigurtà tal-forniment tal-enerġija tal-Istat Membru u l-Komunità. Fil-kunsiderazzjoni ta' din il-kwistjoni, l-awtorità regolatorja jew l-awtorità kompetenti ohra mahtura għalhekk għandhom jiehdu kont ta' dawn li ġejjin:

- (i) id-drittijiet u l-obbligi tal-Komunità fir-rigward ta' dak il-pajjiż terz li johorġu taht il-liġi internazzjoni, inkluż ftehim konkluż ma' pajjiż terz jew aktar li ghalih il-Komunità hija parti u li indirizza l-kwistjonijiet ta' sigurtà u forniment tal-enerġija;
- (ii) id-drittijiet u l-obbligi tal-Istat Membru fir-rigward ta' dak il-pajjiż terz li johorġu taht ftehim konklużi ma' dawn il-pajjiżi terzi, sakemm ikunu konformement mal-liġi Komunitarja; u
- (iii) fatti specifici oħra u ċirkostanzi tal-każ u tal-pajjiż terz konċernat.
4. Id-deċiżjoni għandha tiġi notifikata mingħajr dewmien lill-Kummissjoni mill-awtorità regolatorja, flimkien mal-informazzjoni rilevanti kollha fir-rigward ta' dik id-deċiżjoni.
5. L-Istati Membri għandhom jagħmlu provvedimenti sabiex l-awtorità regolatorja u/jew l-awtorità kompetenti mahtura msemmija fil-punt (b) tal-paragrafu 3, qabel ma l-awtorità regolatorja tadotta deċiżjoni dwar iċ-ċertifikazzjoni, jitolbu opinjoni mill-Kummissjoni dwar jekk:
- (a) l-entità konċernata tikkonformax mar-rekwiziti tal-Artikolu 9; u
- (b) l-ghoti ta' ċertifikazzjoni hux ser iqiegħed friskju jew le s-sigurtà tal-forniment tal-enerġija għall-Komunità.
6. Il-Kummissjoni għandha teżamina t-talba msemmija fil-paragrafu 5 malli tirċeviha. Fi żmien xahrejn wara li tirċievi t-talba, hi għandha tagħti l-opinjoni tagħha lill-awtorità regolatorja nazzjonali jew, jekk it-talba tkun saret mill-awtorità mahtura kompetenti, lil dik l-awtorità.

Fit-tnejn tal-opinjoni, il-Kummissjoni tista' titlob l-opinjoni tal-Aġenzija, l-Istat Membru konċernat, u l-partijiet interessati. Fil-każ li l-Kummissjoni tagħmel din it-talba, il-perijodu ta' xahrejn għandu jiġu estiż b'xahrejn.

Fl-assenza ta' opinjoni mill-Kummissjoni fi żmien il-perijodu msemmi fl-ewwel u fit-tieni subparagrafi, il-Kummissjoni għandha titqies li mhijiex tqajjem oġġezzjonijiet kontra d-deċiżjoni tal-awtorità regolatorja.

7. Meta tkun qed tivvaluta jekk il-kontroll minn persuna jew persuni minn pajjiż terz jew pajjiżi terzi ser ipoġġix friskju s-sigurtà tal-forniment tal-enerġija lill-Komunità, il-Kummissjoni għandha tiehu kont ta' dawn li ġejjin:

- (a) il-fatti specifici tal-każ u l-pajjiż terz jew pajjiżi terzi konċernati; u
- (b) id-drittijiet u l-obbligi tal-Komunità, li jkunu jeżistu taht il-liġi internazzjoni, fir-rigward ta' dak il-pajjiż terz jew pajjiżi terzi, inkluż ftehim konkluż ma' pajjiż terz jew aktar li ghalih il-Komunità hija parti u li indirizza l-kwistjonijiet ta' sigurtà tal-enerġija.

8. L-awtorità regolatorja nazzjonali għandha, f'perijodu ta' xahrejn wara l-iskadenza tal-perijodu msemmi fil-paragrafu 6, tadotta d-deċiżjoni finali tagħha dwar iċ-ċertifikazzjoni. Fl-adozzjoni tad-deċiżjoni finali tagħha l-awtorità regolatorja nazzjonali għandha tiehu kont massimu tal-opinjoni tal-Kummissjoni. Fi kwalunkwe każ l-Istati Membri għandhom ikollhom id-dritt li jirrifjutaw iċ-ċertifikazzjoni fejn l-ghoti ta' ċertifikazzjoni jpoġġi friskju s-sigurtà tal-forniment tal-enerġija tal-Istat Membru jew is-sigurtà tal-forniment tal-enerġija ta' Stat Membru ieħor. Fejn l-Istat Membru jkun hatar awtorità regolatorja oħra biex tivvaluta l-punt (b) tal-paragrafu 3, dan jista' jesigi li l-awtorità regolatorja nazzjonali tadotta d-deċiżjoni finali tagħha konformement mal-valutazzjoni ta' dik l-awtorità kompetenti. Id-deċiżjoni finali tal-awtorità regolatorja u l-opinjoni tal-Kummissjoni għandhom jiġu ppubblikati flimkien. Meta d-deċiżjoni finali ma tkunx taqbel mal-opinjoni tal-Kummissjoni, l-Istat Membru kkonċernat għandu jipprovi u jippubblika, flimkien ma' dik id-deċiżjoni, ir-raġunament għal dik id-deċiżjoni.

9. Xejn f'dan l-Artikolu m'għandu jaffettwa d-dritt tal-Istati Membri li jeżerċitaw, konformement mal-liġi Komunitarja, kontrolli legali nazzjonali biex jiproteġu interessi ta' sigurtà pubblika legittimi.

10. Il-Kummissjoni tista' tadotta Linji gwida li jistabbilixxu d-dettalji tal-proċedura li għandha tiġi segwita għall-applikazzjoni ta' dan l-Artikolu. Dawk il-miżuri, imfassla sabiex jemendaw elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi jissupplimentawha, għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 51(3).

11. Dan l-Artikolu, bl-eċċezzjoni tal-punt (a) tal-paragrafu 3 ta' dan l-Artikolu, għandu japplika wkoll għall-Istati Membri li huma suġġetti għal derogi taht l-Artikolu 49.

Artikolu 12

Haġra ta' operaturi tal-ħżin u tas-sistema tal-LNG

L-Istati Membri għandhom jaħtru, jew jesigu li, imprizi tal-gass naturali li jkunu proprjetarji ta' facilitajiet tal-ħżin jew tal-LNG li jaħtru, għal perijodu li għandu jiġi ddeterminat mill-Istati Membri b'kont meħud tal-kwistjonijiet ta' effiċjenza u bilanċ ekonomiku, operatur, jew aktar, tas-sistema tal-ħżin jew tal-LNG.

Artikolu 13

Kompiti tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, tal-ħżin u/jew tal-LNG

1. Kull operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, tal-ħżin u/jew tal-LNG għandu:
- (a) jopera, jagħti manutenzjoni u jiżviluppa taht kondizzjonijiet ekonomiċi, it-trasmissjoni, il-ħżin u/jew il-facilitajiet tal-LNG sikuri, affidabbli u effiċjenti biex jiġi żgurat suq miftuħ, b'kont dovut għall-ambjent, u jiżgura li jkun hemm mezzi adegwati biex jiġu ssodisfati l-obbligi tas-servizz;

- (b) iżomm lura milli jiddiskrimina bejn utenti tas-sistema jew klassijiet ta' utenti tas-sistema, b'mod partikolari favur l-imprizi relatati tiegħu;
- (c) jagħti lil kull operatur iehor tas-sistema ta' trasmissjoni, operatur iehor tas-sistema tal-ħzin, operatur iehor tas-sistema tal-LNG u/jew kull operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni, biżżejjed informazzjoni sabiex jaċċerta li t-trasport u l-ħzin tal-gass naturali jistgħu jsiru b'mod kompatibbli mal-operat sikur u effiċjenti tas-sistema interkonnessa; u
- (d) jagħti lill-utenti tas-sistema l-informazzjoni li jeħtieġu għall-aċċess effiċjenti għas-sistema.
2. Kull operatur ta' sistema ta' trasmissjoni għandu jibni l-kapaċità transkonfinali suffiċjenti biex tiġi integrata l-infrastruttura ta' trasmissjoni Ewropea li takkomoda t-talbiet kollha għall-kapaċità li jkunu ekonomikament raġonevoli u teknikament fattibbli u filwaqt li titqies is-sigurtà tal-provvista tal-gass.
3. Ir-regoli adottati mill-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni biex jibbilanċjaw is-sistemi ta' trasmissjoni tal-gass għandhom ikunu oġġettivi, trasparenti u mhux diskriminatorji, inklużi regoli għat-tariffi għall-utenti tas-sistema tan-networks tagħhom għall-iskwilibrju tal-enerġija. It-termini u l-kondizzjonijiet, inklużi regoli u tariffi, għall-fornitura ta' dawn is-servizzi minn operaturi tas-sistemi tat-trasmissjoni għandhom jiġu stabbiliti skont metodoloġija kompatibbli mal-Artikolu 41(6) b'mod mhux diskriminatorju u li jirrefletti l-ispejjeż u għandhom jiġu ppubblikati.
4. L-awtoritajiet regolatorji, fejn l-Istati Membri hekk jistipulaw, jew l-Istati Membri jistgħu jesigū li l-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni josservaw standards minimi għall-manutenzjoni u l-iżvilupp tas-sistema ta' trasmissjoni, inkluża l-kapaċità tal-interkonnessjoni.
5. Operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni għandhom jipprokuraw l-enerġija li jużaw għat-tweqqif tal-funzjonijiet tagħhom skont proċeduri bbażati fuq is-suq li huma trasparenti u mhux diskriminatorji.
- (b) l-operatur kandidat ikun wera li għandu għad-dispożizzjoni tiegħu r-riżorsi finanzjarji, tekniċi, fiżiċi u umani meħtieġa biex iwettaq il-kompiti tiegħu taħt l-Artikolu 13;
- (c) l-operatur kandidat ikun intrabat li jikkonforma ma' pjan, għall-operatur indipendenti tas-sistema, ta' għaxar snin għall-iżvilupp tan-network b'sorveljanza mill-awtorità regolatorja;
- (d) il-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni jkun wera l-kapaċità tiegħu li jikkonforma mal-obbligi tiegħu taħt il-paragrafu 5. Għal dan il-ghan, għandu jipprovdi abbozz tal-arranġamenti kuntrattwali kollha mal-impriza kandidata u ma' kwalunkwe entità oħra rilevanti; u
- (e) l-operatur kandidat ikun wera l-abbiltà tiegħu li jikkonforma mal-obbligi tiegħu taħt ir-Regolament (KE) Nru 715/2009 inkluża l-koperazzjoni tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni fil-livell Ewropew u reġjonali.
3. L-imprizi li jkunu ġew ċertifikati mill-awtorità regolatorja bhala li kkonformaw mar-rekwiżiti tal-Artikolu 11 u tal-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu għandhom jiġu approvati u mah-tura bhala operaturi tas-sistema indipendenti mill-Istati Membri. Għandha tkun applikabbli l-proċedura ta' ċertifikazzjoni fl-Artikolu 10 ta' din id-Direttiva u fl-Artikolu 3 tar-Regolament (KE) Nru 715/2009 jew dik fl-Artikolu 11 ta' din id-Direttiva.
4. Kull operatur indipendenti tas-sistema, għandu jkun responsabbli għall-ġhotti u l-ġestjoni tal-aċċess għal partijiet terzi, inkluż il-ġbir ta' hlasijiet ta' aċċess u ta' kongestjoni, għall-operazzjoni, il-manutenzjoni u l-iżvilupp tas-sistema ta' trasmissjoni, kif ukoll għall-iżgurar tal-kapaċità fit-tul tas-sistema li tilqa' domanda raġonevoli permezz ta' ppjanar ta' investiment. Fl-iżvilupp tas-sistema ta' trasmissjoni, l-operatur tas-sistema indipendenti għandu jkun responsabbli għall-ippjanar (inkluża l-proċedura tal-awtorizzazzjoni), il-bini, u l-kuntrattar tal-infrastruttura l-ġdida. Għal dan il-ghan, l-operatur tas-sistema indipendenti għandu jaġixxi bhala operatur tas-sistema ta' trasmissjoni konformement ma' dan il-Kapitolu. Il-proprjetarji ta' sistemi ta' trasmissjoni m'għandhomx ikunu responsabbli għall-approvazzjoni u l-ġestjoni ta' aċċess mill-partijiet terzi, u lanqas għall-ippjanar tal-investiment.
5. Meta jinhatar operatur tas-sistema indipendenti, il-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni għandu:
- (a) jipprovdi l-koperazzjoni u l-appoġġ kollha rilevanti lill-operatur tas-sistema indipendenti għat-tweqqif tal-kompiti tiegħu, inkluż b'mod partikolari t-tagħrif kollu rilevanti;
- (b) jiffinanzja l-investimenti deċiżi mill-operatur tas-sistema indipendenti u approvati mill-awtorità regolatorja, jew jaċċetta li jiġu ffinanzjati minn kwalunkwe parti interessata, inkluż l-operatur tas-sistema indipendenti. L-arranġamenti ta' finanzjament rilevanti għandhom ikunu sugġetti għall-approvazzjoni mill-awtorità regolatorja. Qabel din l-approvazzjoni, l-Awtorità Regolatorja għandha tikkonsulta lill-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni flimkien mal-partijiet interessati l-oħrajn;

Artikolu 14

Operaturi ta' sistemi indipendenti

1. Fejn is-sistema ta' trasmissjoni tkun il-proprjetà ta' impriza integrata vertikalment fit-3 ta' Settembru 2009, l-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li ma japplikawx l-Artikolu 9(1) u jahtru operatur ta' sistema indipendenti fuq proposta mill-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni. Din il-hatra għandha tkun sugġetta għall-approvazzjoni mill-Kummissjoni.
2. L-Istat Membru jista' japprova u jahtar biss operatur indipendenti tas-sistema, meta:
- (a) l-operatur kandidat wera li jikkonforma mar-rekwiżiti tal-Artikolu 9(1)(b), (c) u (d);

- (c) jipprovdi għall-kopertura ta' responsabbiltà relatata mal-assi tan-network, bl-eskluzjoni tar-responsabbiltà marbuta mal-kompiti tal-operatur indipendenti tas-sistema; u
- (d) jipprovdi garanziji biex jiġi ffaċilitat il-finanzjament ta' kwalunkwe espansjonijiet tan-network bl-eċċezzjoni ta' dawk l-investimenti fejn, taht il-punt (b), jkun ta l-approvazzjoni tiegħu għal finanzjament minn kwalunkwe parti interessata, inkluż l-operatur tas-sistema indipendenti.

6. F'koperazzjoni mill-qrib mal-awtorità regolatorja, l-awtorità nazzjonali rilevanti fuq il-kompetizzjoni għandha tingħata s-setgħat kollha rilevanti sabiex tissorvelja b'mod effettiv il-konformità tal-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni mal-obbligi tiegħu taht il-paragrafu 5.

Artikolu 15

Separazzjoni tal-proprjetarji tas-sistema ta' trasmissjoni u tal-operaturi tas-sistema ta' hżin

1. Il-proprjetarju ta' sistema ta' trasmissjoni, meta jkun inhatar operatur indipendenti tas-sistema, u l-operatur ta' sistema ta' hżin li jiffurmaw parti minn impriża integrati vertikament, għandhom ikunu indipendenti, għall-anqas f'termini tal-forma ġuridika tagħhom, tal-organizzazzjoni u tat-tehid tad-deċiżjonijiet tagħhom, minn attivitajiet oħrajn li ma jkunux relatati mat-trasmissjoni, distribuzzjoni u hżin.

Dan l-Artikolu għandu japplika biss għall-faċilitajiet tal-hżin li huma teknikament u/jew ekonomikament mehtieġa għall-aċċess effiċjenti fis-sistema għall-forniment ta' klijenti taht l-Artikolu 33.

2. Sabiex tiġi aċċertata l-indipendenza tal-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni u tal-operatur tas-sistema ta' hżin imsemmija fil-paragrafu 1, għandhom japplikaw il-kriterji minimi li ġejjin:

- (a) dawk il-persuni responsabbli għall-amministrazzjoni tal-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni u l-operatur tas-sistema ta' hżin ma jstgħux jieħdu sehem fl-istrutturi korporattivi tal-impriża integrata tal-gass naturali li hija responsabbli, direttament jew indirettament, għall-operat ta' kuljum tal-produzzjoni u l-forniment tal-gass naturali;
- (b) għandhom jittieħdu miżuri adegwati biex jiġi aċċertat illi l-interessi professjonali tal-persuni responsabbli għall-amministrazzjoni tal-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni u l-operatur tas-sistema ta' hżin jitqiesu b'mod li jiżgura li huma kapaċi li jaġixxu b'mod indipendenti;
- (c) l-operatur tas-sistema ta' hżin għandu jkollu drittijiet effettivi ta' tehid tad-deċiżjonijiet, indipendentement mill-impriża integrata tal-gass naturali, rigward l-assi mehtieġa għall-operazzjoni, il-manutenzjoni jew l-iżvilupp tal-faċilitajiet tal-hżin. Dan m'għandux jeskludi l-eżistenza ta' mekkanizmi adegwati ta' koordinazzjoni biex jiġi aċċertat li jiġu protetti d-drittijiet ta' sorveljanza ekonomika u ta' amministrazzjoni tal-kumpanija prinċipali rigward prospetti fuq assi regolati indirettament taht l-Artikolu 41(6) f'kumpanija sussidjarja.

B'mod partikolari, dan għandu jippermetti lill-kumpanija prinċipali tapprova l-pjan finanzjarju ta' kull sena, jew kwalunkwe strument ekwivalenti, tal-operatur tas-sistema ta' hżin kif ukoll li tistabbilixxi limiti globali fuq il-livelli ta' dejn tas-sussidjarja tagħha. Dan m'għandux jippermetti lill-kumpanija prinċipali tagħti xi struzzjonijiet dwar l-operazzjoni ta' kuljum, u lanqas dwar deċiżjonijiet individwali marbuta mal-bini jew mat-tiġdid tal-faċilitajiet tal-hżin, li ma jkunux jeċċedu t-termini tal-pjan finanzjarju approvat, jew kwalunkwe strument ekwivalenti ieħor; u

- (d) il-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni u l-operatur tas-sistema ta' hżin għandhom ifasslu programm ta' konformità, li jistabbilixxi l-miżuri mehuda biex ikun żgurat li ma jkun hemm l-ebda kondotta diskriminatorja, u biex ikun żgurat li l-osservanza tiegħu tkun sorveljata tajjeb. Il-programm ta' konformità għandu jistabbilixxi l-obbligazzjonijiet speċifiċi tal-impjegati li jiksbu dawk l-ghanijiet. Rapport annwali, li jindika l-miżuri mehuda, għandu jiġi pprezentat mill-persuna jew l-entità responsabbli għas-sorveljanza tal-programm ta' konformità lill-awtorità regolatorja u għandu jiġi ppubblikat.

3. Il-Kummissjoni tista' tadotta Linji gwida biex taċċerta l-konformità shiha u effettiva mal-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu tal-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni u tal-operatur tas-sistema tal-hażna. Dawk il-miżuri, imfassla sabiex jemendaw elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi jissupplimentawha, għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 51(3).

Artikolu 16

Kunfidenzjalità għall-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni u proprjetarji tas-sistemi ta' trasmissjoni

1. Mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 30 jew kwalunkwe obbligu legali ieħor għall-iżvelar ta' informazzjoni, kull operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, hżin u/jew LNG, u proprjetarji tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom iżommu l-kunfidenzjalità ta' informazzjoni kummerċjalment sensitiva miksuba matul it-tweitiq tal-attivitajiet tagħhom, u għandhom jipprevjenu li informazzjoni dwar l-attivitajiet proprji tagħhom li tista' tkun kummerċjalment vantaġġuza tiġi żvelata b'mod diskriminatorju, u b'mod partikolari m'għandhom jiżvelaw l-ebda informazzjoni kummerċjalment sensitiva lill-partijiet li jkun baqa' tal-impriża, hlief jekk dan ikun mehtieġ għat-tweitiq ta' transazzjoni ta' negozju. Sabiex tiġi żgurata konformità shiha mar-regoli dwar is-separazzjoni tal-informazzjoni, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-proprjetarju tas-sistema tat-trasmissjoni, anke fil-każ ta' operatur magħqud, l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni, u l-parti l-oħra li jifdal tal-impriża ma jużax servizzi kongunti, bħas-servizzi legali kongunti, minbarra funzjonijiet purament amministrattivi jew tal-IT.

2. L-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni, tal-hżin u/jew tal-LNG m'għandhomx, fil-kuntest ta' bejgħ jew xiri tal-gass naturali minn impriża relatata, jużaw skorrettament informazzjoni kummerċjalment sensitiva miksuba minn terzi fil-kuntest tal-ghoti jew tan-negozjar tal-aċċess għas-sistema.

3. L-informazzjoni meħtieġa għall-kompetizzjoni effettiva u t-thaddim effiċjenti tas-suq għandha ssir pubblika. Dan l-obbligu huwa bla hsara għall-harsien ta' informazzjoni kummerċjalment sensitiva.

KAPITOLU IV

OOPERATUR TA' TRASMISSJONI INDIPENDENTI

Artikolu 17

Assi, tagħmir, persunal u identità

1. L-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom ikunu mgħammra bir-riżorsi umani, tekniċi, fiżiċi u finanzjarji kollha biex jaqdu l-obbligi tagħhom taħt din id-Direttiva u jwettqu l-attività ta' trasmissjoni tal-gass, partikolarment:

- (a) assi li huma meħtieġa għall-attività ta' trasmissjoni tal-gass, inkluża s-sistema ta' trasmissjoni, għandhom ikunu l-proprjetà tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni;
- (b) persunal meħtieġ għan-negozju ta' trasmissjoni tal-gass, inkluża l-prestazzjoni tal-kompiti korporattivi, għandhom jiġu impjegati mill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni;
- (c) it-twellija ta' persunal u l-ghoti ta' servizzi, lil u minn kwalunkwe parti oħra tal-impriza integrata vertikalment għandha tiġi projbita. L-operatur ta' sistema ta' trasmissjoni jista' madankollu jagħti servizzi lill-impriza integrata vertikalment sakemm:
 - (i) l-ghoti ta' dawn is-servizzi ma jiddiskriminax kontra utenti tas-sistema, huwa disponibbli lil utenti kollha tas-sistema taħt l-istess termini u kondizzjonijiet u ma jirrestingix, jgħawweġ jew jipprevjeni kompetizzjoni fil-produzzjoni jew il-forniment, u
 - (ii) it-termini u l-kondizzjonijiet tal-ghoti ta' dawn is-servizzi jkunu approvati mill-awtorità regolatorja;
- (d) mingħajr preġudizzju għad-deċiżjonijiet tal-Korp ta' Sorveljanza taħt l-Artikolu 20, riżorsi finanzjarji xierqa għal proġetti futuri ta' investiment u/jew għas-sostituzzjoni ta' assi eżistenti għandhom ikunu disponibbli għall-operatur ta' sistema ta' trasmissjoni fiż-żmien dovut mill-impriza integrata vertikalment wara talba adatta mill-operatur ta' sistema ta' trasmissjoni.

2. L-attività tat-trasmissjoni tal-gass għandha għall-anqas tinkludi l-kompiti li ġejjin flimkien ma' dawk elenkati fl-Artikolu 13:

- (a) rappreżentanza tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni u kuntatti lil partijiet terzi u l-awtoritajiet regolatorji;

- (b) rappreżentanza tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni fin-Network Ewropew tal-Operaturi tas-Sistemi ta' Trasmissjoni tal-Gass (European Network of Transmission System Operators) (ENTSO tal-Gass);
- (c) l-ghoti ta' aċċess lil partijiet terzi u l-ġestjoni tiegħu fuq bażi mhux diskriminatorja bejn l-utenti tas-sistema jew il-klassijiet tal-utenti tas-sistema;
- (d) il-ġbir tal-ispejjeż kollha relatati mas-sistema ta' trasmissjoni inklużi l-ispejjeż ta' aċċess, l-ispejjeż ta' kumpens għal servizzi ancillari bħat-trattament tal-gass, ix-xiri ta' servizzi (l-ispejjeż ta' bilanċ, enerġija għal telf);
- (e) l-operazzjoni, manutenzjoni u żvilupp tas-sistema sikura, effikaċi u ekonomika ta' trasmissjoni;
- (f) ippjanar fl-investiment li jiżgura l-kapaċità fit-tul tas-sistema li tlahhaq mad-domanda raġonevoli u tiggarrantixxi s-sigurtà tal-provvista;
- (g) l-istabbiliment ta' imprizi koġunti adegwati, anke ma' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni wiehed jew aktar, skambji tal-gass, u attivitajiet oħra rilevanti bil-għan tal-iżvilupp tal-holqien tas-swieq reġjonali jew jiġi ffaċilitat il-proċess ta' liberalizzazzjoni; u
- (h) is-servizzi korporattivi kollha, inklużi s-servizzi legali, il-kontabbiltà u s-servizzi tal-IT.

3. L-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni għandhom ikunu organizzati f'forma legali kif imsemmija fl-Artikolu 1 tad-Direttiva tal-Kunsill 68/151/KEE ⁽¹⁾.

4. L-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni m'għandux, fl-identità, il-komunikazzjonijiet u l-użu tal-marka (branding) u l-lokazzjoni korporattiva tiegħu, johloq konfużjoni fir-rigward tal-identità separata tal-impriza integrata vertikalment jew kwalunkwe parti tagħha.

5. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni m'għandux jikkondividi sistemi tal-IT jew tagħmir, bini u sistemi ta' aċċess ta' sigurtà ma' kwalunkwe parti tal-impriza integrata vertikalment, u lanqas juża l-istess konsulenti jew kuntratturi esterni għal sistemi jew tagħmir tal-IT, u s-sistemi ta' aċċess tas-sigurtà.

6. Il-kontijiet tal-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni għandhom jiġu vverifikati minn awditur li ma huwiex dak li jivverifika l-impriza integrata vertikalment jew xi parti minnha.

Artikolu 18

Indipendenza tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni

1. Mingħajr preġudizzju għad-deċiżjonijiet tal-membri tal-Korp ta' Sorveljanza taħt l-Artikolu 20, l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jkollu:

⁽¹⁾ L-Ewwel Direttiva tal-Kunsill 68/151/KEE tad-9 ta' Marzu 1968 dwar il-koordinament ta' salvagwardji li, għall-finijiet tal-protezzjoni tal-interessi tal-membri u ta' oħrajn, huma meħtieġa mill-Istati Membri mingħand kumpaniji fis-sens tat-tieni paragrafu tal-Artikolu 58 tat-Trattat, bil-għan li dawn is-salvagwardji jsiru ekwivalenti mal-Komunità kollha (ĠU L 65, 14.3.1968, p. 8).

- (a) drittijiet deċiżjonali reali, indipendenti mill-impriża integrata vertikament, fejn għandhom x'jaqsmu l-assi mehtieġa biex jopera, iżomm jew jiżviluppa s-sistema ta' trasmissjoni; u
- (b) is-setgħa li jsib fondi fis-suq kapitali b'mod partikolari billi jis-sellef u permezz ta' żieda kapitali.

2. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu fi kwalunkwe hin jaġixxi biex jiżgura li huwa jkollu r-riżorsi li jehtieġ sabiex iwettaq korrettament u b'mod effiċjenti l-attività ta' trasmissjoni u jiżviluppa u jzomm sistema ta' trasmissjoni li tkun effiċjenti, sikura u ekonomika.

3. Is-sussidjarji tal-impriża integrata vertikament li twettaq funzjonijiet ta' produzzjoni jew provvista m'għandu jkollhom ebda sehem dirett jew indirett fl-ishma fl-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni m'għandu jkollu la sehem dirett u lanqas indirett fl-ishma ta' xi sussidjarja tal-impriża integrata vertikament li twettaq funzjonijiet ta' produzzjoni jew provvista, u lanqas jirċievi dividendi jew xi benefiċċju finanzjarju iehor min dik is-sussidjarja.

4. L-istruttura ġenerali tal-ġestjoni u l-istatuti korporattivi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom jiżguraw l-indipendenza effettiva tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni konformement ma' dan il-Kapitolu. L-impriża integrata vertikament m'għandhiex tiddetermina direttament jew indirettament l-imġiba kompetittiva tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni fir-rigward tal-attivitajiet ta' kuljum tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni u l-ġestjoni tan-network, jew fir-rigward tal-attivitajiet mehtieġa għat-thejija tal-pjan ta' żvilupp tan-network fuq għaxar snin żviluppat taht l-Artikolu 22.

5. Fit-tweqqiq tal-kompiti tagħhom fl-Artikolu 13 u fl-Artikolu 17(2) ta' din id-Direttiva, u konformement mal-Artikolu 13(1), l-Artikolu 14(1)(a), l-Artikolu 16(2), (3) u (5), l-Artikolu 18(6) u l-Artikolu 21(1) tar-Regolament (KE) Nru 715/2009, l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni m'għandhomx jiddiskriminaw kontra persuni jew entitajiet differenti u m'għandhomx jirrestringu, joħolqu distorsjonijiet jew jipprevjenu l-kompetizzjoni fil-produzzjoni jew il-provvista.

6. Kull relazzjoni kummerċjali u finanzjarja bejn l-impriża integrata vertikament u l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, inkluż is-self mill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni lill-impriża integrata vertikament, għandha tkun konformi mal-kondizzjonijiet tas-suq. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jzomm rekords iddettalġati ta' dawn ir-relazzjonijiet kummerċjali u finanzjarji u jagħmilhom disponibbli lill-awtorità regolatorja hekk kif issirli t-talba.

7. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jippreżenta għall-apporvazzjoni mill-awtorità regolatorja kull ftehim kummerċjali u finanzjarju mal-impriża integrata vertikament.

8. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jinforma lill-awtorità regolatorja bir-riżorsi finanzjarji, imsemmija fl-Artikolu 17(1)(d), disponibbli għal proġetti futuri ta' investiment u/jew għas-sostituzzjoni ta' assi eżistenti.

9. L-impriża integrata vertikament għandha tastjeni minn kwalunkwe azzjoni li timpedixxi jew tippreġudika l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni milli jikkonforma mal-obbligi tiegħu f'dan il-Kapitolu u m'għandhiex tesigi li l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jitlob il-permess mill-impriża integrata vertikament biex jikkonforma ma' dawn l-obbligi.

10. Impriża li tkun ġiet ċertifikata mill-awtorità regolatorja bħala konformi mar-rekwiżiti ta' dan il-Kapitolu għandha tkun approvata u nnominata bħala operatur tas-sistema ta' trasmissjoni mill-Istat Membru konċernat. Għandha tapplika l-proċedura ta' ċertifikazzjoni fl-Artikolu 10 ta' din id-Direttiva u fl-Artikolu 3 tar-Regolament (KE) Nru 715/2009 jew dik fl-Artikolu 11 ta' din id-Direttiva.

Artikolu 19

Indipendenza tal-persunal u tal-amministrazzjoni tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni

1. Id-deċiżjonijiet fir-rigward ta' ħatriet u tiġdid, kondizzjonijiet ta' xogħol inkluż r-remunerazzjoni u t-terminazzjoni tal-kariga tal-persuni responsabbli mill-ġestjoni u/jew membri tal-korpi amministrattivi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom jittiehdu mill-Korp ta' Sorveljanza tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni mahtur taht l-Artikolu 20.

2. L-identità u l-kondizzjonijiet li jirregolaw il-mandat, it-tul ta' żmien u t-terminazzjoni tal-kariga tal-persuni nnominati mill-Korp ta' Sorveljanza għall-hatra jew tiġdid bħala persuni responsabbli mill-ġestjoni eżekuttiva u/jew bħala membri tal-korpi amministrattivi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, u r-raġunijiet għal kull deċiżjoni proposta li tittermina tali kariga, għandhom jiġi nnotifikati lill-awtorità regolatorja. Dawn il-kondizzjonijiet u d-deċiżjonijiet imsemmija fil-paragrafu 1 għandhom jorbtu biss jekk, fi żmien tliet ġimgħat wara n-notifika, l-awtorità regolatorja ma tkunx oġġezzjonat għalihom.

L-awtorità regolatorja tista' toġġezzjona għad-deċiżjonijiet imsemmija fil-paragrafu 1:

- (a) jekk iqumu dubji dwar l-indipendenza professjonali ta' persuna nnominata responsabbli mill-ġestjoni u/jew membru tal-korpi amministrattivi; jew
- (b) fil-każ ta' terminazzjoni prematura ta' kariga, jekk jeżistu dubji rigward il-ġustifikazzjoni ta' tali terminazzjoni prematura.

3. L-ebda pożizzjoni jew responsabbiltà professjonali, relazzjoni ta' interess jew ta' negozju, direttament jew indirettament, mal-impriża integrata vertikament jew kwalunkwe parti jew l-azzjonisti li jikkontrollawha għajr l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, m'għandha tiġi eżerċitata għal perijodu ta' tliet snin qabel il-hatra tal-persuni responsabbli mill-ġestjoni u/jew il-membri tal-korpi amministrattivi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni li huma suġġetti għal dan il-paragrafu.

4. Il-persuni responsabbli mill-ġestjoni u/jew membri tal-korpi amministrattivi, u l-impjegati tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni ma jridx ikollhom xi pożizzjoni jew responsabbiltà professjonali, relazzjoni ta' interess jew negozju, direttament jew indirettament, ma' xi parti oħra tal-impriża integrata vertikament jew mal-azzjonisti li jikkontrollawha.

5. Il-persuni responsabbli mill-ġestjoni u/jew membri tal-korpi amministrattivi, u l-impjegati tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni ma jridx ikollhom xi interess fi jew jirċievu xi benefiċċju finanzjarju, direttament jew indirettament, minn xi parti tal-impriża integrata vertikament li mhuwiex l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni. Ir-remunerazzjoni tagħhom m'għandhiex tiddependi mill-attivitajiet jew mir-riżultati tal-impriża integrata vertikament jekk mhux dawk tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni.

6. Id-drittijiet effettivi għal appell lill-awtorità regolatorja għandhom ikunu ggarantiti għal kwalunkwe lment mill-persuni responsabbli mill-ġestjoni u/jew membri tal-korpi amministrattivi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni kontra terminazzjonijiet prematuri tal-kariga tagħhom.

7. Wara t-terminazzjoni tal-kariga fl-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, il-persuni responsabbli mill-ġestjoni tiegħu u/jew membri tal-korpi amministrattivi tiegħu ma jridx ikollhom xi pożizzjoni jew responsabbiltà professjonali, relazzjoni ta' interess jew negozju ma' xi parti tal-impriża integrata vertikament jew xi parti minnha jekk mhux l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, jew mal-azzjonisti li jikkontrollawha għal perijodu ta' mhux anqas minn erba' snin.

8. Il-paragrafu 3 għandu japplika għall-maġġoranza tal-persuni responsabbli mill-ġestjoni u/jew membri tal-korpi amministrattivi tal-operatur ta' sistema ta' trasmissjoni.

Il-persuni responsabbli għall-ġestjoni u/jew il-membri tal-korpi amministrattivi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni li mhumiex sugġetti għall-paragrafu 3, ma għandhomx ikunu eżercitaw l-ebda attività ta' ġestjoni jew attività rilevanti oħra fl-impriża integrata vertikament għal perijodu ta' mill-anqas sitt xhur qabel il-hatra tagħhom.

L-ewwel subparagrafu ta' dan il-paragrafu u l-paragrafi 4 sa 7 għandhom ikunu applikabbli għall-persuni kollha li jappartjenu għall-ġestjoni eżekuttiva u għal dawk kollha li jirrapportaw għalihom direttament dwar materji relatati għall-operat, il-ġestjoni jew l-iżvilupp tan-network.

Artikolu 20

Korp ta' Sorveljanza

1. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jkollu Korp ta' Sorveljanza li jkun inkarigat mit-tehid ta' deċizzjonijiet li jista' jkollhom impatt sinifikattiv fuq il-valur tal-assi tal-azzjonisti fl-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, partikolarment deċizzjonijiet rigward l-approvazzjoni tal-pjanijiet finanzjarju annwali u dawk fuq perijodu itwal, il-livell ta' djun tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni u l-ammont ta' dividendi mqassma lill-azzjonisti. Id-deċizzjonijiet li jaqgħu taht il-kompetenza tal-Korp ta' Sorveljanza għandhom jeskludu lil dawk li huma relatati mal-attivitajiet ta' kuljum tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni u l-ġestjoni tan-network, u fir-rigward tal-attivitajiet necessarji għat-thejija tal-pjan ta' hidma ta' 10 snin għall-iżvilupp tan-network żviluppat taht l-Artikolu 22.

2. Il-Korp ta' Sorveljanza għandu jkun magħmul minn membri li jirrapprezentaw l-impriża integrata vertikament, membri li jirrapprezentaw l-azzjonisti li huma parti terza u, fejn il-leġislazzjoni rilevanti ta' Stat Membru tipprevedi hekk, membri li jirrapprezentaw partijiet oħra interessati bħal impjegati tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni.

3. L-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 19(2) u l-Artikolu 19(3) sa (7) għandhom japplikaw għall-anqas għal nofs il-membri tal-Korp ta' Sorveljanza barra wiehed.

Il-punt (b) tat-tieni subparagrafu tal-Artikolu 19(2) għandu japplika għall-membri kollha tal-Korp ta' Sorveljanza.

Artikolu 21

Programm ta' konformità u uffiċjal għall-konformità

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni jistabbilixxu programm ta' konformità li jistabbilixxi l-miżuri mehudin biex jiġi żgurat li kull aġir diskriminatorju jiġi eskluż, u jaċċerta li l-konformità ma' dan il-programm hija ssorveljata b'mod xieraq. Il-programm ta' konformità għandu jistabbilixxi l-obbligazzjonijiet speċifiċi tal-impjegati li jiksbu dawk l-għanijiet. Huwa għandu jkun sugġett għall-approvazzjoni mill-awtorità regolatorja. Mingħajr preġudizzju għas-setgħat tar-regolatur nazzjonali, il-konformità mal-programm għandha tiġi ssorveljata indipendentement minn uffiċjal għall-konformità.

2. L-uffiċjal għall-konformità għandu jinhatar mill-Korp ta' Sorveljanza, sugġett għall-approvazzjoni mill-awtorità regolatorja. L-awtorità regolatorja tista' tirrifjuta l-approvazzjoni tal-uffiċjal għall-konformità biss għal raġunijiet ta' nuqqas ta' indipendenza jew hila professjonali. L-uffiċjal għall-konformità jista' jkun persuna fiżika jew ġuridika. L-Artikolu 19(2) sa (8) għandu japplika għall-uffiċjal għall-konformità.

3. L-uffiċjal għall-konformità għandu jkun inkarigat milli:

- (a) jissorvelja l-implimentazzjoni tal-programm ta' konformità;
- (b) jelabora rapport annwali, li juri l-miżuri mehuda għall-implimentazzjoni tal-programm ta' konformità u jipprezentah lill-awtorità regolatorja;
- (c) jirrapporta lill-Korp ta' Sorveljanza u johrog rakkomandazzjonijiet dwar il-programm ta' konformità u l-implimentazzjoni tiegħu;
- (d) jinnotifika lill-awtorità regolatorja dwar kwalunkwe ksur sostanzjali fir-rigward tal-implimentazzjoni tal-programm ta' konformità; u
- (e) jirrapporta lill-awtorità regolatorja dwar kwalunkwe relazzjoni kummerċjali u finanzjarja bejn l-impriża integrata vertikament u l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni.

4. L-uffiċjal għall-konformità għandu jippreżenta d-deċiżjonijiet proposti dwar il-pjan ta' investiment jew dwar investimenti individwali fin-network lill-awtorità regolatorja. Dan għandu jsehh l-aktar tard meta t-tmexxija u/jew il-korp amministrattivi kompetenti tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jipprezentahom lill-Korp ta' Sorveljanza.

5. Meta l-impriza integrata vertikament, fl-assemblea ġenerali jew permezz tal-vot tal-membri tal-Korp ta' Superviżjoni li hija tkun hatret, tkun evitat l-adozzjoni ta' deċiżjoni bl-effett li ma jithallew isiru jew jiġu ttardjati investimenti fin-network, li skont il-pjan ta' għaxar snin għall-iżvilupp tan-networkkellu jitwettaq fit-tliet snin ta' wara, l-uffiċjal għall-konformità għandu jirrapporta dan lill-awtorità regolatorja, li mbagħad għandha taġixxi b'konformità mal-Artikolu 22.

6. Il-kondizzjonijiet li jiggvernaw il-mandat jew il-kondizzjonijiet ta' impjeg tal-uffiċjal għall-konformità, inkluż id-dewmien tal-mandat tiegħu, għandhom ikunu suġġetti għall-approvazzjoni mill-awtorità regolatorja. Dawn il-kundizzjonijiet għandhom jiżguraw l-indipendenza tal-uffiċjali għall-konformità, anke billi jingħata r-riżorsi kollha meħtieġa biex jaqdi dmirijietu. Matul il-mandat tiegħu, l-uffiċjal għall-konformità m'għandu jkollu l-ebda pożizzjoni, responsabilità jew interess professjonali, b'mod dirett jew indirett, f'kumpanija integrata vertikament jew f'xi parti minnha jew mal-azzjonisti li jikkontrollawha.

7. L-uffiċjal għall-konformità għandu jirrapporta regolarment, bil-fomm jew bil-kitba, lill-awtorità regolatorja u għandu jkollu d-dritt li jirrapporta regolarment, bil-fomm jew bil-kitba, lill-Korp ta' Sorveljanza tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni.

8. L-uffiċjal għall-konformità jista' jattendi għal-laqgħat kollha tat-tmexxija jew tal-korpi amministrattivi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, u dawk tal-Korp ta' Sorveljanza u l-assemblea ġenerali. L-uffiċjal għall-konformità għandu jattendi l-laqgħat kollha li jindirizzaw il-materji li ġejjin:

- (a) il-kondizzjonijiet ta' aċċess għan-network, kif definiti fir-Regolament (KE) Nru 715/2009, partikolarment fir-rigward tat-tariffi, is-servizzi ta' aċċess għal partijiet terzi, l-allokazzjoni tal-kapaċità u l-ġestjoni tal-konġestjoni, it-trasparenza, l-ibbilanċjar u s-swieq sekondarji;
- (b) proġetti mibdija sabiex tiġi operata, tiġi mantenuta u żviluppata s-sistema ta' trasmissjoni, inkluż investimenti f'konnessjonijiet ta' trasport godda, fl-espansjoni tal-kapaċità u l-ottimizzazzjoni tal-kapaċità eżistenti;
- (c) xiri jew bejgħ tal-enerġija meħtieġa biex tiġi operata s-sistema ta' trasmissjoni.

9. L-uffiċjal għall-konformità għandu jissorvelja l-konformità tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni mal-Artikolu 16.

10. L-uffiċjal għall-konformità għandu jkollu aċċess għad-data kollha relevanti u għall-uffiċċji tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni u għall-informazzjoni kollha meħtieġa biex jaqdi l-kompiti tiegħu.

11. Wara l-approvazzjoni minn qabel tal-awtorità regolatorja, il-Korp ta' Sorveljanza jista' jneħhi mill-kariga lill-uffiċjal għall-konformità. Huwa għandu jneħhi lill-uffiċjali għall-konformità għal raġunijiet ta' nuqqas ta' indipendenza jew kapaċità professjonali fuq talba tal-awtorità regolatorja.

12. L-uffiċjal għall-konformità għandu jkollu aċċess għall-uffiċċji tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni mingħajr avviz minn qabel.

Artikolu 22

Żvilupp fin-network u setgħat sabiex jittiehdu deċiżjonijiet ta' investiment

1. Kull sena, l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom jipprezentaw lill-awtorità regolatorja pjan ta' żvilupp tan-network fuq għaxar snin ibbażat fuq il-provvista u d-domanda eżistenti u previsti wara konsultazzjoni mal-partijiet interessati kollha rilevanti. Dak il-pjan tal-iżvilupp tan-network għandu jkun fih miżuri effiċjenti sabiex jiggwarantixxu l-adeqwatezza tas-sistema u s-sigurtà tal-provvista.

2. Il-pjan ta' żvilupp tan-network fuq għaxar snin għandu, b'mod partikolari:

- (a) jindika lill-partecipanti fis-suq l-infrastruttura ewlenija ta' trasmissjoni li jeħtieġ li tinbena jew tiġi mmodernizzata matul l-għaxar snin li ġejjin;
- (b) ikun fih l-investimenti kollha diġà deċiżi u jidentifika investimenti godda li jridu jiġu eżegwiti fit-tliet snin li ġejjin; u
- (c) jipprovdi skeda ta' żmien għall-proġetti kollha ta' investiment.

3. Waqt l-elaborazzjoni tal-pjan ta' żvilupp tan-network fuq għaxar snin, l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jagħmel suppożizzjonijiet raġjonevoli dwar l-evoluzzjoni tal-produzzjoni, il-provvista, il-konsum u l-iskambji ma' pajjiżi oħrajn, b'kont meħud tal-pjani ta' investiment għan-networks reġjonali u fil-Komunità kollha, kif ukoll għall-pjani ta' investiment għall-ħżin u l-facilitajiet ta' gassifikazzjoni mill-għid ta' LNG.

4. L-awtorità regolatorja għandha tikkonsulta mal-utenti kollha effettivi u potenzjali tan-network dwar il-pjan ta' żvilupp tan-network fuq għaxar snin b'mod miftuħ u trasparenti. Il-persuni jew imprizi li jiddikjaraw li huma utenti potenzjali tas-sistema jistgħu jintalbu jissostanzjaw tali pretensjonijiet. L-awtorità regolatorja għandha tippubblika r-riżultat tal-proċess ta' konsultazzjoni, partikolarment il-htigijiet possibbli għal investimenti.

5. L-awtorità regolatorja għandha teżamina jekk il-pjan ta' żvilupp tan-network fuq għaxar snin ikoprix il-htigijiet kollha tal-investimenti identifikati matul il-proċess ta' konsultazzjoni, u jekk hux konformi mal-pjan mhux vinkolanti ta' żvilupp tan-network (Pjan ta' żvilupp tan-network għall-Komunità kollha) fuq għaxar

snin għall-Komunità kollha msemmi fl-Artikolu 8(3)(b) tar-Regolament (KE) Nru 715/2009. Jekk ikun hemm xi dubju dwar il-koformità mal-pjan ta' żvilupp tan-network għall-Komunità kollha, l-awtorità regolatorja għandha tikkonsulta mal-Aġenzija. L-awtorità regolatorja tista' titlob lill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni sabiex jemenda l-pjan ta' għaxar snin ta' żvilupp tan-network tiegħu.

6. L-awtorità regolatorja għandha tissorvelja u tevalwa l-implimentazzjoni tal-pjan ta' żvilupp tan-network fuq għaxar snin.

7. F'ċirkostanzi fejn l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, jekk mhux għal raġunijiet imperattivi mhux fil-kontroll tiegħu, ma jeżegwixxi investiment, li, konformement mal-pjan ta' żvilupp tan-network fuq għaxar snin, suppost kellu jiġi eżegwit fis-snin ta' wara, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-awtorità regolatorja għandha l-obbligu li tiegħu għall-anqas waħda mill-miżuri li ġejjin biex tiżgura li l-investiment in kwistjoni jsehh jekk tali investiment ikun għadu relevanti abbażi tal-pjan l-aktar reċenti ta' żvilupp tan-network fuq għaxar snin:

- (a) tesigi mill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni li jeżegwixxi l-investimenti in kwistjoni;
- (b) torganizza proċedura għal sejha ta' offerti miftuħa għal kull investitur għall-investiment in kwistjoni; jew
- (c) tobbliga lill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jaċċetta zieda fil-kapital biex jiffinanzja l-investimenti meħtieġa u jippermetti l-investituri indipendenti jippartecipaw fil-kapital.

Fejn l-awtorità regolatorja tkun għamlet użu mis-setgħat tagħha taht il-punt (b) tal-paragrafu 7, hija tista' tobbliga lill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jaqbel ma' element wiehed jew iżjed minn dawn li ġejjin:

- (a) il-finanzjament minn xi parti terza;
- (b) il-kostruzzjoni minn xi parti terza;
- (c) il-bini minnu stess tal-assi koncernati, jew
- (d) l-operazzjoni minnu istess tal-ass koncernat.

L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jipprovi lill-investituri bl-informazzjoni kollha meħtieġa biex iwettqu l-investiment, għandu jikkollega l-assi l-godda man-network ta' trasmissjoni u għandu jagħmel l-aħjar li jista' biex jiffacilita l-implimentazzjoni tal-proġett ta' investiment.

L-arranġamenti finanzjarji relevanti għandhom ikunu suġġetti għall-approvazzjoni mill-awtorità regolatorja.

8. Fejn l-awtorità regolatorja tkun għamlet użu mis-setgħat tagħha taht l-ewwel subparagrafu tal-paragrafu 7, ir-regolamenti tariffarji relevanti għandhom ikopru l-ispejjeż tal-investimenti in kwistjoni.

Artikolu 23

Setgħat deċiżjonali fir-rigward tal-konnessjoni ta' faċilitajiet ta' hżin, faċilitajiet ta' gassifikazzjoni mill-ġdid ta' LNG u kljenti industrijali mas-sistema ta' trasmissjoni

1. L-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom jistabbilixxu u jippubblikaw proċeduri u tariffi trasparenti u effiċjenti għall-konnessjoni mhux diskriminatorja tal-faċilitajiet ta' hżin, tal-faċilitajiet għall-konverżjoni mill-ġdid f'gass tal-LNG, u tal-konsumaturi industrijali man-network ta' trażmissjoni. Il-proċeduri għandhom ikunu suġġetti għall-approvazzjoni mill-awtorità regolatorja.

2. L-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni m'għandhomx ikunu intitolati li jirrifjutaw il-konnessjoni ta' faċilità ġdida ta' hżin, faċilità ta' gassifikazzjoni mill-ġdid ta' LNG jew kljenti industrijali għal raġunijiet ta' limitazzjonijiet possibbli futuri fil-kapaċitajiet tan-network disponibbli jew spejjeż addizzjonali relatati maż-zieda neċessarja tal-kapaċità. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jkun obligat jiżgura biżżejjed kapaċità ta' dhul u hrug għall-konnessjoni l-ġdida.

KAPITOLU V

DISTRIBUZZJONI U FORNIMENT

Artikolu 24

Il-hatra tal-operaturi tas-sistema tad-distribuzzjoni

L-Istati Membri għandhom jinnominaw, jew jesig li l-imprizi li għandhom jew li huma responsabbli għal sistemi ta' distribuzzjoni jinnominaw, għal perijodu li għandu jiġi determinat mill-Istati Membri, wara li jkun kunsidraw kwistjonijiet ta' effikaċja u bilanċ ekonomiku, operatur tas-sistema ta' trasmissjoni wiehed jew aktar, u għandhom jaċċertaw li daww l-operaturi jaġixxu taht l-Artikoli 25, 26 u 27.

Artikolu 25

Il-kompiti tal-operaturi tas-sistema tad-distribuzzjoni

1. Kull operatur ta' sistema tad-distribuzzjoni għandu jkun responsabbli sabiex jara li s-sistema tibqa' għal żmien twil kapaċi tlahhaq ma' domandi raġonevoli tad-distribuzzjoni tal-gass, u biex jibqa' jhaddem, imantni u jiżviluppa, taht kundizzjonijiet ekonomiċi, sistema tad-distribuzzjoni sikura, dipendibbli u effiċjenti fiż-żona tiegħu filwaqt li jitqiesu l-ambjent u l-effiċjenza rigward l-enerġija.

2. F'kull każ l-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni m'għandux jiddiskrimina bejn utenti tas-sistema jew klassijiet ta' utenti, b'mod partikolari favur l-imprizi relatati tiegħu.

3. Kull operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni għandu jipprovi kull operatur ieħor tas-sistema tad-distribuzzjoni u/jew operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew tal-LNG, u/jew operatur tas-sistema tal-hżin b'informazzjoni biżżejjed biex jiġi aċċertat li t-trasport u l-hażna tal-gass naturali jsiru b'mod kompatibbli mal-operazzjoni sikura u effiċjenti tas-sistema interkonnessa.

4. Kull operatur ta' sistema tad-distribuzzjoni għandu jipprovdi lill-utenti tas-sistema bl-informazzjoni li jehtieġu għall-aċċess effiċjenti għas-sistema, anke għall-użu tagħha.

5. Fejn l-operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni huma responsabbli għall-bilanċjar tas-sistema tad-distribuzzjoni, ir-regoli adottati minnhom għal dak l-iskop għandhom ikunu oġġettivi, trasparenti u mhux diskriminatorji, inklużi regoli għat-tariffi imposti lill-utenti tas-sistema għall-iskwilibru tal-enerġija. It-termini u l-kondizzjonijiet, inklużi r-regoli u t-tariffi, għall-proviżjoni ta' tali servizzi minn operaturi tas-sistemi ta' distribuzzjoni għandhom jiġu stabbiliti skont metodoloġija kompatibbli mal-Artikolu 41(6) b'mod mhux diskriminatorju u li jirrefletti l-ispejjeż u għandhom jiġu ppubblikati.

Artikolu 26

Is-separazzjoni tal-operaturi tas-sistema tad-distribuzzjoni

1. Fejn l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni huwa parti minn impriża integrata vertikament, huwa għandu jkun indipendenti minn attivitajiet oħra mhux relatati mad-distribuzzjoni mill-inqas f'termini tal-forma legali tiegħu, l-organizzazzjoni tiegħu u t-tehid tad-deċizzjonijiet tiegħu. Dawk ir-regoli m'għandhomx jikkreaw obbligazzjoni li l-proprietà tal-assi tas-sistema tad-distribuzzjoni tiġi sseparata mill-impriża integrata vertikament.

2. Minbarra r-rekwiżiti tal-paragrafu 1, fejn l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni huwa parti minn impriża integrata vertikament, huwa għandu jkun indipendenti minn attivitajiet oħra mhux relatati mad-distribuzzjoni f'termini tal-organizzazzjoni tiegħu u t-tehid tad-deċizzjonijiet tiegħu. Sabiex jittlaħaq dan, għandhom japplikaw l-kriterji minimi li ġejjin:

(a) dawk il-persuni responsabbli għall-amministrazzjoni tal-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni ma jistgħux jiehdu sehem fl-istrutturi tad-distribuzzjoni tal-impriża integrata tal-gass naturali responsabbli, direttament jew direttament, għall-operazzjoni ta' kuljum tal-produzzjoni, trasmissjoni u forniture tal-gass naturali;

(b) għandhom jittiehdu miżuri adegwati biex jiġi aċċertat illi l-interessi professjonali tal-persuni responsabbli għall-amministrazzjoni tal-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni jitqiesu b'mod li jaċċerta li huma kapaċi li jaġixxu b'mod indipendenti;

(c) l-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni għandu jkollu drittijiet deċiżjonali effettivi, indipendentement mill-impriża integrata tal-gass naturali, rigward l-assi mehtieġa għall-operazzjoni, il-manutenzjoni jew żviluppar tan-networks. Sabiex jitwettqu dawn il-kompiti, l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni għandu jkollu għad-dispożizzjoni tiegħu r-riżorsi mehtieġa, inklużi r-riżorsi umani, tekniċi, finanzjarji u fiżiċi. Dan m'għandux jipprevjeni l-eżistenza ta' mekkanizmi ta' koordinazzjoni adatti biex jiġi żgurat li d-drittijiet ta' superviżjoni ekonomiċi u amministrattivi tal-kumpanija ewlenija fir-rigward tal-qliegħ mill-assi, regolati indirettament taht l-Artikolu 41(6), f'sussidjara jiġu protetti. B'mod partikolari, dan għandu jippermetti lill-kumpanija ewlenija taprova l-pjan finanzjarju annwali, jew kwalunkwe strument ekwivalenti, tal-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni u tistabbilixxi limiti globali fuq il-livelli ta' dejn tas-sussidjarja

tagħha. Dan m'għandux jippermetti l-kumpanija ewlenija biex tagħti struzzjonijiet dwar il-hidma ta' kuljum, u lanqas dwar deċizzjonijiet individwali dwar il-bini jew l-immodernizzar tal-linji ta' distribuzzjoni, li ma jkunux jaqbzū t-termini tal-pjan finanzjarju approvat, jew kwalunkwe strument ekwivalenti; u

(d) l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni għandu jistabbilixxi programm ta' konformità, li jistabbilixxi miżuri li għandhom jittiehdu biex jiġi żgurat li tkun eskluża mġiba diskriminatorja, u jiżgura li l-osservanza tiegħu tkun adegwament sorveljata. Il-programm ta' konformità għandu jistabbilixxi l-obbligazzjonijiet speċifiċi tal-impjegati li jiksbu dak il-ghan. Għandu jiġi pprezentat rapport annwali, li jistabbilixxi l-miżuri meħuda, mill-persuna jew l-entità responsabbli għas-sorveljanza tal-programm ta' konformità, l-uffiċjal għall-konformità tal-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni, lill-awtorità regolatorja msemmija fl-Artikolu 39(1) u għandu jiġi ppubblikat. L-uffiċjal għall-konformità tal-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni għandu jkun kompletament indipendenti u għandu jkollu aċċess għall-informazzjoni kollha neċessarja dwar l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni u dwar kwalunkwe impriża affiljata sabiex iwettaq il-kompitu tiegħu.

3. Fejn l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni jiffirma parti minn impriża integrata vertikament, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-attivitajiet tal-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni jiġi sorveljat minn awtoritajiet regolatorji jew minn korpi kompetenti oħra sabiex ma jkunx jista' japprofitta ruhu mill-integrazzjoni vertikali tiegħu biex ixekkel il-kompetizzjoni. B'mod partikolari, l-operaturi tas-sistemi ta' distribuzzjoni li huma integrati vertikament m'għandhomx, fil-komunikazzjoni u l-branding, joholqu konfużjoni fir-rigward tal-identità separata tal-fergħa ta' provvista tal-impriża integrata vertikament.

4. L-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li ma japplikawx il-paragrafi 1, 2 u 3 lil impriżi integrati tal-gass naturali li jservu inqas minn 100 000 kljent imqabbad.

Artikolu 27

Obbligi ta' kunfidenzjalità għall-operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni

1. Mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 30 jew kwalunkwe dmir legali biex l-informazzjoni tiġi żvelata, kull operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni għandu jippreżerva l-kunfidenzjalità ta' informazzjoni kummerċjalment sensitiva miksuba fil-kors tat-twettiq tal-kummerċ tiegħu, u għandu jipprevjeni informazzjoni dwar l-attivitajiet proprji li tista' tkun kummerċjalment vantaġġuża milli tiġi żvelata b'mod diskriminatorju.

2. L-operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni m'għandhomx, fil-kuntest ta' bejgħ jew xiri tal-gass naturali minn impriżi relatati, jabbużaw informazzjoni kummerċjalment sensitiva miksuba minn terzi fil-kuntest tal-forniture jew negozjar tal-aċċess għas-sistema.

Artikolu 28

Sistemi ta' distribuzzjoni magħluqa

1. L-Istati Membri jistgħu jiehdu dispożizzjonijiet sabiex l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali jew awtoritajiet kompetenti ohra jikklassifikaw sistema li tiddistribwixxi l-gass fi hdan sit geografikament magħluq industrijali, kummerċjali jew ta' servizzi komuni u li, bla ħsara għall-paragrafu 4, ma tfornix lill-klijenti fid-djar, bhala sistema ta' distribuzzjoni magħluqa jekk:

- (a) għal raġunijiet speċifiċi tekniċi jew ta' sikurezza, l-operat jew il-proċess tal-utenti ta' dik is-sistema jkunu integrati; jew
- (b) dik is-sistema tiddistribwixxi l-gass primarjament lis-sid jew lill-operatur tas-sistema jew lill-imprizi konnessi tagħhom.

2. L-Istati Membri jistgħu jiehdu dispożizzjonijiet sabiex l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali jeżentaw lill-operatur ta' sistema ta' distribuzzjoni magħluqa mir-*rekwiżiti* fl-Artikolu 32(1) li t-tariffi, jew il-metodoloġiji li jsejsu l-kalkolu tagħhom, ikunu approvati qabel ma jidhlu fis-seħħ b'konformità mal-Artikolu 41.

3. Meta tingħata eżenzjoni kif imsemmi fil-paragrafu 2 it-tariffi applikabbli, jew il-metodoloġiji li jsejsu l-kalkolu tagħhom, għandhom ikunu riveduti u approvati b'konformità mal-Artikolu 41 fuq talba minn utent tas-sistema ta' distribuzzjoni magħluqa.

4. L-użu aċċidentali minn għadd zġħir ta' djar b'impjeg jew konnessjonijiet simili mas-sid tas-sistema ta' distribuzzjoni u li jin-sabu fl-inhawi fornuti minn sistema ta' distribuzzjoni magħluqa m'għandux jeskludi li jinġhataw eżenzjonijiet taht il-paragrafu 2.

Artikolu 29

Operatur kombinat

L-Artikolu 26(1) m'għandux jipprevjeni l-hidma ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, LNG, hżin u ta' distribuzzjoni kombinati sakemm dan l-operatur jikkonforma mal-Artikoli 9(1) jew, 14 u 15 jew mal-Kapitolu IV jew jaqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 49(6).

KAPITOLU VI

SEPARAZZJONI U TRASPARENZA TAL-KONTIJET

Artikolu 30

Id-dritt ta' aċċess għall-kontijiet

1. L-Istati Membri jew kwalunkwe awtorità kompetenti li huma jahtru, inklużi l-awtoritajiet regolatorji msemmija fl-Artikolu 39(1) u l-awtoritajiet tar-*rizoluzzjoni* ta' *disputi* msemmija fl-Artikolu 34(3), għandhom, sa fejn meħtieġ biex iwettqu l-funzjonijiet tagħhom, ikollhom dritt ta' aċċess għall-kontijiet tal-imprizi tal-gass naturali kif stabbilit fl-Artikolu 31.

2. L-Istati Membri u kwalunkwe awtorità kompetenti nominata, inklużi awtoritajiet regolatorji msemmija fl-Artikolu 39(1) u l-awtoritajiet tar-*rizoluzzjoni* ta' *disputi*, għandhom jippreżervaw il-kunfidenzjalità ta' informazzjoni kummerċjalment sensitiva. L-Istati Membri jistgħu jipprovdu għall-*izvelar* ta' din l-informazzjoni fejn dan huwa meħtieġ sabiex l-awtoritajiet kompetenti jwettqu l-funzjonijiet tagħhom.

Artikolu 31

Separazzjoni tal-kontijiet

1. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-passi meħtieġa sabiex jaċċertaw li l-kontijiet tal-imprizi tal-gass naturali jinżammu taht il-paragrafi 2 sa 5 ta' dan l-Artikolu. Fejn l-imprizi tal-gass naturali jibbenifikaw minn deroga minn din id-dispożizzjoni abbażi tal-Artikolu 49(2) u (4), għandhom għall-inqas iżommu l-kontijiet interni tagħhom konformement ma' dan l-Artikolu.

2. L-imprizi tal-gass naturali, irrispettivament mis-sistema ta' proprjetà jew forma legali tagħhom, għandhom ifasslu, jissottomettu għall-verifika u jippubblikaw il-kontijiet annwali tagħhom konformement mar-regoli tal-ligi nazzjonali dwar il-kontijiet annwali ta' kumpaniji b'respondabbiltà limitata adottata konformement mar-Raba' Direttiva tal-Kunsill 78/660/KEE tal-25 ta' Lulju 1978 ibbażata fuq l-Artikolu 44(2)(g) (*) tat-Trattat dwar il-kontijiet annwali ta' ċerti tipi ta' kumpaniji (1).

L-imprizi li mhumiex legalment obbligati li jippubblikaw il-kontijiet ta' kull sena tagħhom għandhom iżommu kopja tagħhom għad-dispożizzjoni tal-pubbliku fl-uffiċċju ewlieni tagħhom.

3. L-imprizi tal-gass naturali għandhom, fil-kontijiet interni tagħhom, iżommu kontijiet separati għal kull waħda mill-attivitajiet tagħhom tat-trasmissjoni, tad-distribuzzjoni, tal-LNG u tal-hżin kif ikunu meħtieġa li jagħmlu kieku l-attivitajiet in kwistjoni kellhom jiwettqu minn imprizi separati, bl-iskop li jiġu evitati d-diskriminazzjoni, is-sussidji inkroċati u distorsjoni tal-kompetizzjoni. Għandhom ukoll iżommu kontijiet, li jistgħu jkunu konsolidati, għal attivitajiet oħrajn tal-gass li ma jirrelatawx għat-trasmissjoni, distribuzzjoni, LNG u hżin. Sal-1 ta' Lulju 2007, għandhom iżommu kontijiet separati għall-attivitajiet tal-fornitura għall-klijenti eliġibbli u għall-attivitajiet tal-fornitura tal-klijenti mhux eliġibbli. L-introjtu minn proprjetà tan-network tat-trasmissjoni/tad-distribuzzjoni għandu jiġi speċifikat fil-kontijiet. Fejn xieraq, għandhom iżommu kontijiet konsolidati għal attivitajiet oħrajn mhux tal-gass. Il-kontijiet interni għandhom jinkludi balance sheet u kont ta' qligħ u telf għal kull attività.

4. Il-verifika, imsemmija fil-paragrafu 2, għandha, b'mod partikolari, tivverifika li l-obbligazzjoni li jiġu evitati d-diskriminazzjoni u s-sussidji inkroċati imsemmija fil-paragrafu 3, hija mharsa.

(*) It-Titolu tad-Direttiva 78/660/KEE ġie aġġustat biex jikkunsidra n-numerazzjoni mill-ġdid tal-Artikoli tat-Trattat li jistabbilixxi l-Komunità Ewropea skont l-Artikolu 12 tat-Trattat ta' Amsterdam; ir-referenza oriġinali kienet għall-Artikolu 54(3).

(1) ĠU L 222, 14.8.1978, p. 11.

5. L-imprizi għandhom jispeċifikaw fil-kontijiet interni tagħhom ir-regoli għall-allokazzjoni ta' assi u djun, spejjeż u introjtu kif ukoll għad-deprezzament, mingħajr preġudizzju għal regoli nazzjonali applikabbli dwar il-kontijiet, li jsegwi fl-għamla tal-kontijiet separati msemmija fil-paragrafu 3. Dawn ir-regoli interni jistgħu jiġu emendati biss f'każijiet eċċezzjonali. Dawn l-emendi għandhom jissemmew u jiġu debitament sostanzjati.

6. Il-kontijiet ta' kull sena għandhom jindikaw fin-noti kwalunkwe transazzjoni ta' ċertu daqs effettwata ma' imprizi relatati.

KAPITOLU VII

ORGANIZZAZZJONI TA' AĊĊESS GĦAS-SISTEMA

Artikolu 32

L-aċċess għal partijiet terzi

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw l-implimentazzjoni tas-sistema ta' aċċess għal parti terza għas-sistemi ta' trasmissjoni u ta' distribuzzjoni, u faċilitajiet tal-LNG abbażi ta' tariffi ppubblikati, applikabbli għall-klijenti eliġibbli kollha, inklużi l-imprizi ta' forniment u applikati b'mod oġġettiv u mingħajr diskriminazzjoni bejn l-utenti tas-sistema. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li dawn it-tariffi, jew il-metodoloġiji li jkunu sottostanti l-kalkoli tagħhom, ikunu approvati qabel id-dhul tagħhom fis-sehh konformement mal-Artikolu 41 minn awtorità regolatorja msemmija fl-Artikolu 39(1) u li daww it-tariffi — u l-metodoloġiji, fejn il-metodoloġiji biss ikunu approvati — jiġu ppubblikati qabel id-dhul fis-sehh tagħhom.

2. L-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom ikollhom aċċess għan-network ta' operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni oħrajn, jekk dan ikun meħtieġ għall-fini tat-twettiq tal-funzjonijiet tagħhom inkluż f'relazzjoni ma' trasmissjoni transkonfinali.

3. Id-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva m'għandhomx jipprevjenu l-konklużjoni ta' appalti fit-tul sa fejn dawn iħarsu r-regoli Komunitarji dwar il-kompetizzjoni.

Artikolu 33

L-aċċess għall-ħżin

1. Għall-organizzazzjoni tal-aċċess għall-faċilitajiet tal-ħżin u linepack fejn teknikament u/jew ekonomikament meħtieġa għall-provvediment ta' aċċess effiċjenti għas-sistema għall-fornitura tal-klijenti, kif ukoll għall-organizzazzjoni tal-aċċess għas-servizzi anċillari, l-Istati Membri jistgħu jagħzlu wahda mill-proċeduri msemmija fil-paragrafi 3 u 4 jew it-tnejn li huma. Dawn il-proċeduri għandhom joperaw skont kriterji oġġettivi, trasparenti u mhux diskriminatorji.

L-awtoritajiet regolatorji fejn l-Istat Membri hekk jistipulaw, jew l-Istati Membri, għandhom jiddefinixxu u jipubblikaw il-kriterji skont liema jista' jiġi ddeterminat liema sistema ta' aċċess għandha

tapplika għall-faċilitajiet tal-ħżin u l-linepack. Għandhom johorġu fil-pubbliku, jew inkella jobbligaw lill-operaturi tas-sistema ta' ħżin u lill-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni li jagħmlu pubbliku, liema faċilitajiet tal-ħżin u liema linepack huma offruti konformement mal-proċeduri differenti msemmija fil-paragrafi 3 u 4.

Dawk l-obbligazzjonijiet għandhom ikunu bla ħsara għad-dritt tal-għażla mogħti lill-Istati Membri fl-ewwel subparagrafu.

2. Id-dispożizzjonijiet tal-paragrafu 1 m'għandhomx japplikaw għal servizzi anċillari u hażna temporanja relatati ma' faċilitajiet tal-LNG u huma meħtieġa għall-proċess tal-gassifikazzjoni mill-ġdid u konsenja sussegwenti għas-sistema tat-trasmissjoni.

3. Fil-każ ta' aċċess negozjat, l-Istati Membri, jew meta l-Istati Membri hekk ikunu stipulaw, l-awtoritajiet regolatorji għandhom jieħdu l-miżuri kollha meħtieġa għall-imprizi tal-gass naturali u l-klijenti eliġibbli kollha kemm ġewwa jew barra mit-territorju kopert mis-sistema interkonnessa biex ikunu jistgħu jinneogzjaw aċċess għall-faċilitajiet ta' hażna u l-linepack, meta teknikament u/jew ekonomikament meħtieġa għall-provvediment ta' aċċess effiċjenti għas-sistema, kif ukoll għall-organizzazzjoni tal-aċċess għal servizzi oħrajn anċillari. Il-partijiet għandhom jiġu obligati li jinneogzjaw, bona fide, l-aċċess għall-hażna, linepack u servizzi oħrajn anċillari.

Appalti għall-aċċess għall-hażna, linepack u servizzi oħrajn anċillari għandhom jiġu negozjati mal-operatur rilevanti tas-sistema tal-ħżin jew mal-impriza rilevanti tal-gass naturali. L-awtoritajiet regolatorji fejn l-Istati Membri hekk jistipulaw, jew l-Istati Membri, għandhom jesigū li l-operaturi tas-sistemi tal-ħżin u l-imprizi tal-gass naturali jipubblikaw il-kondizzjonijiet kummerċjali ewlenin għall-użu tal-hażna, linepack u servizzi oħrajn anċillari mill-1 ta' Jannar 2005 u fuq bażi annwali kull sena wara.

Meta jfasslu l-kundizzjonijiet imsemmija fit-tieni subparagrafu, l-operaturi tal-ħżin u l-imprizi tal-gass naturali għandhom jikkonsultaw lill-utenti tas-sistema.

4. Fil-każ ta' aċċess regolat, l-awtoritajiet regolatorji fejn l-Istat Membri hekk jistipulaw, jew l-Istati Membri, għandhom jieħdu l-passi meħtieġa biex jagħtu lill-imprizi tal-gass naturali u lill-klijenti eliġibbli kemm ġewwa kif ukoll barra mit-territorju kopert mis-sistema interkonnessa dritt għall-aċċess għall-hażniet, linepack u servizzi oħrajn anċillari, a bażi ta' tariffi u/jew termini u obbligazzjonijiet oħrajn ppubblikati għall-użu ta' daww il-hażniet u l-linepack, fejn teknikament u/jew ekonomikament meħtieġa biex jingħata aċċess effiċjenti għas-sistema, kif ukoll għall-organizzazzjoni tal-aċċess għal servizzi oħrajn anċillari. L-awtoritajiet regolatorji fejn l-Istat Membri hekk jistipulaw, jew l-Istati Membri, għandhom jikkonsultaw lill-utenti tas-sistema meta jfasslu dawn it-tariffi jew il-metodoloġiji għall-kalkolu ta' dawn it-tariffi. Dan id-dritt ta' aċċess għall-klijenti eliġibbli jista' jingħata billi jiġu permissi li jdħlu f'kuntratti ta' forniment ma imprizi tal-gass naturali li huma kompetituri minbarra l-proprietarju u/jew l-operatur tas-sistema u/jew impriza relatata.

Artikolu 34

Access għall-upstream pipeline networks

1. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri meħtieġa sabiex jaċċertaw illi l-impreżi tal-gass naturali u l-klijenti eliġibbli, kull fejn jinsabu, jistgħu jiksbu aċċess għall-upstream pipeline networks, li jinkludu faċilitajiet li jipprovdu servizzi tekniċi incidentali għal tali aċċess, konformement ma' dan l-Artikolu, hliet għall-partijiet ta' dawn in-networks u l-faċilitajiet li jintużaw għall-operazzjonijiet ta' produzzjoni lokali fil-post ta' kamp fejn il-gass jiġi prodott. Il-miżuri għandhom jiġu nnotifikati lill-Kummissjoni konformement mad-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 54.

2. L-aċċess imsemmi fil-paragrafu 1 għandu jingħata b'mod determinat mill-Istat Membru konformement mal-istrumenti legali rilevanti. L-Istati Membri għandhom japplikaw l-għanijiet ta' aċċess imparzjali u miftuh, il-kisba ta' suq kompetittiv fil-gass naturali u l-evitar ta' kwalunkwe abbuż minn pożizzjoni dominanti, filwaqt li jqisu is-sigurtà u r-regolarità tal-provvisti, il-kapaċità li raġonevolment tista' tkun disponibbli u l-protezzjoni tal-ambjent. Dawn li ġejjin jistgħu jiġu meqjusa:

- (a) il-htieġa li jiġi rrifjutat l-aċċess fejn hemm inkompatibilità ta' speċifikazzjonijiet tekniċi li ma jistgħux jiġu meglhuba b'mod raġonevoli;
- (b) il-htieġa li jiġu evitati diffikultajiet li ma jistgħux jiġu meglhuba b'mod raġonevoli u jistgħu jippreġudikaw il-produzzjoni effiċjenti, preżenti u pjanata fil-futur tal-hydrocarbons, inklużi dawk minn oqsma ta' vijabbiltà ekonomika marginali;
- (c) il-htieġa li tirrispetta l-htigijiet raġjonevoli u debitament sostanzjali tal-proprjetarju jew operatur tan-network ta' linji ta' pajpijiet upstream għat-trasport u l-proċessar ta' gass u l-interessi tal-utenti l-oħra kollha tar-retikolat ta' linji ta' pajpijiet upstream jew faċilitajiet rilevanti ta' proċessar jew maniġġjar li jistgħu jiġu effettwati; u
- (d) il-htieġa li japplikaw il-liġijiet u l-proċeduri amministrattivi tagħhom, konformement mal-liġi Komunitarja, għall-ghotja ta' awtorizzazzjoni għall-produzzjoni jew għall-iżvilupp upstream.

3. L-Istati Membri għandhom jaċċertaw illi għandhom arrangamenti għar-riżoluzzjoni ta' disputi, li jinkludu awtorità indipendenti mill-partijiet li għandha aċċess għall-informazzjoni rilevanti kollha, biex id-disputi rigward l-aċċess għall-upstream pipeline networks jistgħu jiġu riżolti malajr, filwaqt li jittiehed kont tal-kriterji fil-paragrafu 2 u n-numru ta' partijiet li jistgħu jkunu involuti fin-negożjar tal-aċċess għal dawn in-networks.

4. F'każ ta' disputa transkonfinali, għandhom jiġu applikati l-arrangamenti ta' riżoluzzjoni ta' disputi għall-Istat Membru li għandu ġurisdizzjoni fuq l-upstream pipeline network li jichad aċċess. Fejn, f'disputa transkonfinali, aktar minn Stat Membru wiehed ikopri n-network konċernat, l-Istat Membru konċernat għandu jikkonsulta bil-hsieb li jiżgura li d-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva jiġu applikati b'mod konsistenti.

Artikolu 35

Rifjut tal-aċċess

1. L-impreżi tal-gass naturali jistgħu jirrifjutaw l-aċċess għas-sistema abbażi ta' nuqqas ta' kapaċità jew fejn l-aċċess għas-sistema ma thallihomx iwettqu l-obbligazzjonijiet tas-servizz pubbliku msemmija fl-Artikolu 3(2) li ġew assenjati lilhom jew a bażi ta' diffikultajiet gravi ekonomiċi u finanzjarji b'kuntratti "take-or-pay" wara li jkunu kkunsidraw il-kriterji u l-proċeduri stabbiliti fl-Artikolu 48 u l-alternattiva magħżula mill-Istat Membru taht il-paragrafu 1 ta' dak l-Artikolu. Għandhom jingħataw raġunijiet debitament sostanzjali għal tali rifjut.

2. L-Istati Membri jistgħu jiehdu l-miżuri meħtieġa biex jiżguraw li l-impreżi tal-gass naturali li tichad l-aċċess għas-sistema fuq il-baży ta' nuqqas ta' kapaċità jew nuqqas ta' konnessjoni tagħmel it-titjib meħtieġ, sakemm dan ikun vijabbli ekonomikament, jew meta klijent potenzjali huwa lest li jhallas għalih. L-Istati Membri jistgħu jiehdu l-passi meħtieġa sabiex jaċċertaw illi l-impreżi tal-gass naturali li tirrifjuta l-aċċess għas-sistema abbażi ta' nuqqas ta' kapaċità jew nuqqas ta' konnessjoni tagħmel it-titjib meħtieġ sa fejn huwa ekonomiku li tagħmel dan jew fejn klijent potenzjali huwa lest li jhallas għalihom. F'ċirkostanzi fejn l-Istati Membri japplikaw l-Artikolu 4(4), l-Istati Membri għandhom jiehdu tali miżuri.

Artikolu 36

Infrastruttura ġdida

1. Infrastrutturi maġġuri ġodda tal-gass, jiġifieri interkonnetturi, faċilitajiet ta' hżin u ta' LNG jistgħu, fuq talba, jiġu eżentati, għal perijodu definit ta' żmien, mid-dispożizzjonijiet tal-Artikoli 9, 32, 33 u 34, u l-Artikoli 41(6), (8) u (10) taht il-kondizzjonijiet li ġejjin:

- (a) l-investment għandu jtejjeb il-kompetizzjoni fil-fornitura tal-gass u jtejjeb is-sigurtà tal-fornitura;
- (b) il-livell tar-riskju għall-investment huwa tali li l-investment ma jsirx kemm-il darba ma tingħatax eżenzjoni;
- (c) l-infrastruttura għandha tkun il-proprjeta ta' persuna naturali jew legali li hija separata għall-inqas f'termini tal-forma legali tagħha, mill-operatur tas-sistema li fis-sistemi tiegħu sejra tinbena dik l-infrastruttura;
- (d) id-drittijiet jiġu imposti fuq l-utenti ta' dik l-infrastruttura; u
- (e) l-eżenzjoni m'hix dettminetali għall-kompetizzjoni jew għall-funzjonament effettiv tas-suq intern tal-gass naturali jew il-funzjonament effettiv tas-sistema regolata li l-infrastruttura hija mqabbdha magħha.

2. Il-paragrafu 1 għandu japplika ukoll għal zidiet sinifikanti fil-kapaċità ta' infrastrutturi eżistenti u għal modifiki ta' tali infrastrutturi li jippermettu l-iżvilupp ta' sorsi godda tal-fornitura tal-gass.

3. L-awtorità regolatorja msemmija fil-Kapitolu VIII tista' fejn ikun il-każ, tiddeciedi dwar l-eżenzjonijiet imsemmija fil-paragrafi 1 u 2.

4. Fejn l-infrastruttura konċernata tkun tinsab fit-territorju ta' aktar minn Stat Membru wiehed, l-Aġenzija tista' tressaq opijoni konsultattiva quddiem l-awtoritajiet regolatorji tal-Istati Membri konċernati, li tista' tintuża bhala sies għad-deċiżjoni tagħhom, fi żmien xahrejn mid-data li fiha għet irċevuta t-talba għal eżenzjoni mill-ahhar minn fost dawk l-awtoritajiet regolatorji.

Meta l-awtoritajiet regolatorji konċernati kollha jkunu laħqu ftehim dwar it-talba għal eżenzjoni fi żmien sitt xhur mid-data li fiha għet irċevuta t-talba għal eżenzjoni mill-ahhar minn fost dawk l-awtoritajiet regolatorji, għandhom jinfurmaw lill-Aġenzija dwar dik id-deċiżjoni.

L-Aġenzija għandha teżercita l-kompiti konferiti lill-awtoritajiet regolatorji tal-Istati Membri konċernati minn dan l-Artikolu:

(a) meta l-awtoritajiet regolatorji konċernati kollha ma jkunx irnexxhom jilhq u ftehim fi żmien perijodu ta' sitt xhur mid-data li fiha għet irċevuta t-talba għal eżenzjoni mill-ahhar minn fost dawk l-awtoritajiet regolatorji; jew

(b) fuq talba kongunta mill-awtoritajiet regolatorji konċernati.

L-awtoritajiet regolatorji konċernati kollha jistgħu jitolbu konguntament li l-perijodu msemmi fit-tielet subparagrafu jkun estiz b'perijodu massimu ta' tliet xhur.

5. Qabel ma tiehu deċiżjoni, l-Aġenzija għandha tikkonsulta lill-awtoritajiet regolatorji rilevanti u lill-applikanti.

6. Eżenzjoni tista' tkopri l-kapaċità kollha jew parti minnha tal-infrastruttura l-ġdida, jew tal-infrastruttura eżistenti b'kapaċità miżjuda b'mod sinifikanti.

Meta tittiehed deċiżjoni li tingħata eżenzjoni, għandu jitqies, fuq bażi ta' kull każ individwalment, għall-htieġa li jiġu imposti l-kondizzjonijiet rigward id-durata tal-eżenzjoni u l-aċċess mhux diskriminatorju għall-infrastruttura. Meta tittiehed deċiżjoni rigward dawk il-kondizzjonijiet, għandhom jitqiesu b'mod partikolari l-kapaċità żejda li għandha tinbena jew il-modifika tal-kapaċità eżistenti, il-medda ta' żmien prevista għall-proġett u ċ-ċirkostanzi nazzjonali.

Qabel tagħti eżenzjoni l-awtorità regolatorja għandha tiddeciedi dwar ir-regoli u l-mekkaniżmi għall-ġestjoni u l-allokkazzjoni tal-kapaċità. Ir-regoli għandhom jesigū li l-utenti kollha potenzjali tal-infrastruttura jkunu mistidnin jindikaw l-interess tagħhom fil-kapaċità tal-kuntrattar qabel ma tiġi allokata l-kapaċità għall-infrastruttura l-ġdida, inkluż għall-użu proprju. L-awtorità regolatorja għandha tesigi li r-regoli għall-ġestjoni tal-kongestjoni jinkludu l-obbligu li tinbiegh kapaċità ġdida fis-suq, u għandha tesigi li l-utenti tal-infrastruttura jkunu intitolati jikkummerċjalizzaw il-kapaċitajiet kuntrattati tagħhom fuq is-suq sekondarju. Fl-analiżi tagħha tal-kriterji msemmija fil-punti (a), (b) u (e) tal-paragrafu 1, l-awtorità regolatorja għandha tqis ir-riżultati tal-proċedura tal-allokkazzjoni ta' kapaċità.

Id-deċiżjoni dwar l-eżenzjoni, li tinkludi kwalunkwe mill-kondizzjonijiet imsemmija fit-tieni subparagrafu ta' dan il-paragrafu, għandha tkun motivata u ppubblikata kif jixraq.

7. Minkejja l-paragrafu 3, l-Istati Membri jistgħu jipprovedu li l-awtorità regolatorja jew l-Aġenzija, fejn ikun il-każ, għandha tissottometti, għal deċiżjoni formali, lill-korp rilevanti fl-Istat Membru l-opinjoni tagħhom dwar it-talba għal eżenzjoni. Din l-opinjoni għandha tiġi pubblikata flimkien mad-deċiżjoni.

8. L-awtorità regolatorja għandha tibghat lill-Kummissjoni minnufih kopja ta' kull talba għal eżenzjoni. Id-deċiżjoni għandha tiġi notifikata mingħajr dewmien, mill-awtorità kompetenti lill-Kummissjoni, flimkien mal-informazzjoni rilevanti kollha rigward id-deċiżjoni. Din l-informazzjoni tista' tingħata lill-Kummissjoni f'forma aggregata, li tippermetti lill-Kummissjoni tasal għal deċiżjoni fuq bażi tajba. B'mod partikolari, l-informazzjoni għandu jkun fiha:

(a) ir-raġunijiet dettaljati li abbażi tagħhom l-awtorità regolatorja, jew l-Istat Membru, taw jew irrifjutaw eżenzjoni flimkien ma' referenza għall-paragrafu 1 inklużi l-punt jew punti rilevanti ta' dak il-paragrafu li fuqhom tkun ibbażata din id-deċiżjoni, inkluża l-informazzjoni finanzjarja li tiġġustifika l-htieġa għall-eżenzjoni;

(b) l-analiżi li tikun saret dwar l-effett fuq il-kompetizzjoni u l-operat effettiv tas-suq intern tal-gass li jirriżultaw mill-ghotja tal-eżenzjoni;

(c) ir-raġunijiet għall-perijodu ta' żmien u s-sehem tal-kapaċità totali tal-infrastruttura tal-gass in kwistjoni li għaliha ngħatat l-eżenzjoni;

(d) f'każ li l-eżenzjoni tirrigwarda interkonnettur, ir-riżultat tal-konsultazzjoni mal-awtoritajiet regolatorji konċernati; u

(e) il-kontribut tal-infrastruttura għad-diversifikazzjoni tal-fornitura tal-gass.

9. Fi żmien xahrejn mill-jum tar-riċezzjoni tan-notifika, il-Kummissjoni tista' tiegħu deċiżjoni li tesigi li l-awtorità regolatorja temenda jew tirtira d-deċiżjoni li tingħata eżenzjoni. Dak il-perijodu ta' xahrejn jista' jiġi estiż b'perijodu addizzjonali ta' xahrejn fejn il-Kummissjoni tehtieg informazzjoni addizzjonali. Dak il-perijodu addizzjonali għandu jibda l-ghada tar-riċezzjoni tal-informazzjoni kompleta. Il-perijodu inizjali ta' xahrejn jista' jiġi estiż ukoll bil-kunsens kemm tal-Kummissjoni kif ukoll tal-awtorità regolatorja.

Meta l-informazzjoni mitluba ma tkunx giet provvduta fil-perijodu stipulat fit-talba, in-notifika għandha titqies li giet irtirata jekk, sakemm qabel l-iskadenza ta' dak il-perijodu, dan ma jkunx gie estiż bil-kunsens kemm tal-Kummissjoni kif ukoll tal-awtorità regolatorja, u sakemm l-awtorità regolatorja, fi stqarrija debitament raġunata, ma tkunx informat lill-Kummissjoni li tikkunsidra li n-notifika hija kompluta.

L-awtorità regolatorja għandha tikkonforma mad-deċiżjoni tal-Kummissjoni biex temenda jew tirtira d-deċiżjoni ta' eżenzjoni fi żmien xahar, u għandha tinforma lill-Kummissjoni kif ikun mehtieg.

Il-Kummissjoni għandha tippreżerva l-kunfidenzjalità ta' informazzjoni sensitiva kummerċjalment.

L-approvazzjoni tal-Kummissjoni ta' deċiżjoni dwar eżenzjoni m'għandhiex tibqa' fis-seħh sentejn wara l-adozzjoni tagħha jekk, sa dak iż-żmien, il-bini tal-infrastruttura ma jkunx għadu beda, u hames snin wara l-adozzjoni tagħha jekk, l-infrastruttura ma tkunx saret operattiva sakemm il-Kummissjoni ma tiddeċidix li xi dewmien ikun kawża ta' ostakli kbar li ma jkunux fil-kontroll tal-persuna li tkun ingħatat l-eżenzjoni.

10. Il-Kummissjoni tista' tadotta Linji gwida għall-applikazzjoni tal-kondizzjonijiet stabbiliti fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu u tistipula l-proċedura li għandha tkun segwita għall-applikazzjoni tal-paragrafi 3, 6, 8 u 9 ta' dan l-Artikolu. Dawk il-miżuri, imfassla sabiex jemendaw elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi jissupplimentawha, għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 51(3).

Artikolu 37

Ftuħ tas-suq u reċiprocità

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-klijenti eliġibbli huma:

- (a) sal-1 ta' Lulju 2004, il-klijenti eliġibbli kif speċifikat fl-Artikolu 18 tad-Direttiva 98/30/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-22 ta' Gunju 1998 dwar regoli komuni għas-suq intern tal-gass naturali ⁽¹⁾. L-Istati Membri għandhom jippubblikaw sal-31 ta' Jannar kull sena il-kriterji għad-definizzjoni ta' dawn il-klijenti eliġibbli;

(1) ĠU L 204, 21.7.1998, p. 1.

(b) mill-1 ta' Lulju 2004, il-klijenti mhux domestiċi kollha;

(c) mill-1 ta' Lulju 2007, il-klijenti kollha.

2. Biex jiġi evitat l-iskwilibrju fil-ftuħ tas-swieq tal-gass:

(a) appalti għall-fornitura ma' klijent eliġibbli fsistema ta' Stat Membru iehor m'għandhomx jiġu pprojbiti jekk il-klijent huwa eliġibbli fiż-żewġ sistemi involuti; u

(b) fejn it-transazzjonijiet kif deskritti fil-punt (a) jiġu rifjutati minhabba li l-klijent huwa eliġibbli biss f'wahda miż-żewġ sistemi, il-Kummissjoni tista', filwaqt li tqis is-sitwazzjoni fis-suq u l-interess komuni, tobbliga lill-parti li qed jirrifujta li tesegwwixxi t-talba għall-fornitura, fuq it-talba ta' wiehed mill-Istati Membri taż-żewġ sistemi.

Artikolu 38

Linji diretti

1. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-passi mehtieġa biex jippermettu:

(a) lill-imprizi tal-gass naturali stabbiliti fit-territorji tagħhom li jipprovdu lill-klijenti eliġibbli permezz ta' linja diretta; u

(b) kwalunkwe minn dawn il-klijenti eliġibbli fit-territorju tagħhom li jiġi pprovdut permezz ta' linja diretta minn imprizi tal-gass naturali.

2. F'ċirkostanzi fejn hija mehtieġa awtorizzazzjoni (eż. liċenzja, permess, konċessjoni, kunsens jew approvazzjoni) għall-kostruzzjoni jew l-operazzjoni ta' linji diretti, l-Istati Membri jew l-awtoritajiet kompetenti li jinnominaw għandhom jistabbilixxu l-kriterji għall-ghotja ta' awtorizzazzjonijiet għall-kostruzzjoni jew l-operazzjoni ta' tali linji fit-territorju tagħhom. Dawn il-kriterji għandhom ikunu oġġettivi, trasparenti u mhux diskriminatorji.

3. L-Istati Membri jistgħu jagħtu awtorizzazzjoni, għall-kostruzzjoni ta' linja diretta, li tkun sugġetta għar-rifjut tal-aċċess għas-sistema abbażi tal-Artikolu 35 jew għall-ftuħ ta' proċedura għar-riżoluzzjoni ta' dispużi taht l-Artikolu 41.

KAPITOLU VIII

AWTORITAJIET REGOLATORJI NAZZJONALI

Artikolu 39

Haġra u indipendenza tal-awtoritajiet regolatorji

1. Kull Stat Membru għandu jahtar awtorità regolatorja nazzjonali waħda fil-livell nazzjonali.

2. Il-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu għandu jkun mingħajr preġudizzju għall-hatra ta' awtoritajiet regolatorji oħrajn fil-livell reġjonali fl-Istati Membri, sakemm ikun hemm rappreżentant għall-finijiet ta' rappreżentanza u kuntatt fil-livell Komunitarju fil-Bord tar-Regolaturi tal-Aġenzija għall-Koperazzjoni tar-Regolaturi tal-Energija konformement mal-Artikolu 14(1) tar-Regolament (KE) Nru 713/2009.

3. B'deroga mill-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, Stat Membru jista' jahtar awtoritajiet regolatorji għal sistemi żgħar fuq reġjun ġeografikament separat li fis-sena 2008 jkollu konsum ta' anqas minn 3 % tal-konsum totali tal-Istat Membru li minnu jagħmel parti. Din id-deroga għandha tkun mingħajr preġudizzju għall-hatra ta' rappreżentant wiehed għall-finijiet ta' rappreżentanza u kuntatt fil-livell Komunitarju fil-Bord tar-Regolaturi tal-Aġenzija konformement mal-Artikolu 14(1) tar-Regolament (KE) Nru 713/2009.

4. L-Istati Membri għandhom jiggarrantixxu l-indipendenza tal-awtoritajiet regolatorji u jiżguraw li dawn jeżerċitaw is-setgħat tagħhom b'mod imparzjali u trasparenti. Għal dan il-ghan, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li, fit-tweqqif tal-kompiti regolatorji mogħtija lilha minn din id-Direttiva u mil-leġislazzjoni relatata, l-awtorità regolatorja:

- (a) tkun legalment distinta u funzjonalment indipendenti minn kwalunkwe entità pubblika jew privata oħra;
- (b) tiżgura li l-persunal tagħha u l-persuni responsabbli għall-ġestjoni tagħha:
 - (i) jaġixxu b'mod indipendenti minn kwalunkwe interess tas-suq; u
 - (ii) ma jitolbu jew jiehdu struzzjonijiet diretti mill-ebda gvern jew entità pubblika jew privata oħra fit-tweqqif tal-kompiti regolatorji. Dan ir-rekwiżit huwa mingħajr preġudizzju għall-koperazzjoni mill-qrib, fejn ikun il-każ, ma' awtoritajiet nazzjonali oħra rilevanti jew għal linji gwida ġenerali ta' politika mahruġa mill-gvern li ma jkunux relatati mad-dmirijiet u setgħat regolatorji taht l-Artikolu 41.

5. Sabiex tkun protetta l-indipendenza tal-awtoritajiet regolatorji, l-Istati Membri għandhom b'mod partikolari jiżguraw li:

- (a) l-awtoritajiet regolatorji jistgħu jiehdu deċiżjonijiet awtonomi, b'mod indipendenti minn kwalunkwe entità politika, u jkollhom allokkazzjonijiet annwali baġitarji separati, b'awtonomija fl-implimentazzjoni tal-baġit allokat, u riżorsi umani u finanzjarji adegwati biex iwettqu l-kompiti tagħhom, u
- (b) il-membri tal-bord tal-awtorità regolatorja jew, fin-nuqqas ta' bord, il-manigiers ewlenin tal-awtorità regolatorja, jinhatru għal perjodu fiss ta' hames sa seba' snin, li jiġġedded darba.

Fir-rigward tal-punt (b) tal-ewwel subparagrafu, l-Istati Membri għandhom jiżguraw skema ta' rotazzjoni xierqa għall-bord jew għall-manigiers ewlenin. Il-membri tal-bord jew, fin-nuqqas ta' bord, il-manigiers ewlenin jistgħu jitnehhew mill-inkarigu tagħhom matul il-mandat tagħhom biss jekk ma jibqgħux jissodisfaw il-kundizzjonijiet stabbiliti f'dan l-Artikolu jew jekk kienu hatja ta' kondotta hażina taht il-liġi nazzjonali.

Artikolu 40

Objettivi ġenerali tal-awtoritajiet regolatorji

Fit-tweqqif tal-kompiti regolatorji speċifikati f'din id-Direttiva, l-awtoritajiet regolatorji għandhom jiehdu l-miżuri raġonevoli kollha biex jinkisbu l-objettivi li ġejjin fil-qafas tal-kompiti u s-setgħat tagħhom kif stabbilit fl-Artikolu 41, f'konsultazzjoni mill-qrib ma' awtoritajiet nazzjonali rilevanti oħra, inklużi l-awtoritajiet tal-kompetizzjoni, fejn ikun il-każ, u mingħajr preġudizzju għall-kompetenzi tagħhom:

- (a) il-promozzjoni, f'koperazzjoni mill-qrib mal-Aġenziji, l-awtoritajiet regolatorji ta' Stati Membri oħra u l-Kummissjoni, ta' suq intern tal-gass naturali li jkun kompetittiv, sikur u ambjentalment sostenibbli fi hdan il-Komunità, u ftuħ effettiv tas-suq għall-konsumaturi u l-fornituri kollha tal-Komunità, u li jiġu żgurati kundizzjonijiet xierqa biex in-netwerks tal-gass joperaw b'mod effettiv u ta' min joqgħod fuqhom, filwaqt li jitqiesu l-objettivi għall-futur imbiegħed;
- (b) l-iżvilupp ta' swieq reġjonali kompetittivi u li jiffunzjonaw tajjeb fil-Komunità sabiex jinkiseb l-ghan imsemmi fil-punt (a);
- (c) l-eliminazzjoni ta' restrizzjonijiet fuq il-kummerċ tal-gass naturali bejn l-Istati Membri, inkluż l-iżvilupp ta' kapaċitajiet adatti ta' trasmissjoni transkonfini biex tiġi sodisfatta d-domanda u tittejjeb l-integrazzjoni tas-swieq nazzjonali li jistgħu jiffaċilitaw il-flussi tal-gass naturali fil-Komunità;
- (d) li jgħinu biex jintlaħaq, bl-aktar mod effettiv fejn jidhlu spejjeż, l-iżvilupp ta' sistemi mhux diskriminatorji li jkunu sikuri, affidabbli u effiċjenti li jkunu orjentati lejn il-konsumatur, u, tippromwovi l-adegwatezza tas-sistema u, f'konformità mal-ghanijiet ġenerali tal-politika tal-enerġija, l-effiċjenza enerġetika kif ukoll l-integrazzjoni tal-produzzjoni fuq skala kbira u fuq skala żgħira ta' gass minn sorsi ta' enerġija li jiġġeddu u produzzjoni mqasma kemm fin-networks ta' trasmissjoni u kif ukoll ta' distribuzzjoni;
- (e) il-faċilitazzjoni tal-aċċess għan-netwerk għall-kapaċità ta' produzzjoni ġdida, b'mod partikolari t-tnehhija ta' ostakoli li jistgħu jipprevjenu l-aċċess għal partecipanti ġodda fis-suq u tal-gass minn sorsi ta' enerġija li jiġġeddu;

- (f) li jiġi żgurat li l-operaturi u l-utenti tas-sistema jinghataw inċentivi adegwati, kemm għall-perijodu qasir kif ukoll għal dak fit-tul, sabiex tiżdied l-effiċjenza fil-prestazzjoni tas-sistemi titrawwem l-integrazzjoni tas-suq;
- (g) li jiżguraw li l-klijenti jibbenefikaw permezz tal-funzjonament effiċjenti tas-suq nazzjonali tagħhom, u li tiġi promossa kompetizzjoni effettiva kif ukoll li jgħinu biex tkun żgurata l-protezzjoni tal-konsumatur;
- (h) li jgħinu fil-kisba ta' standards għoljin tas-servizz pubbliku għall-gass naturali, jagħtu kontribut favur il-protezzjoni ta' klijenti vulnerabbli u jikkontribwixxu għall-kompatibilità tal-proċessi ta' skambju ta' data neċessarja għall-qlib tal-klijenti bejn il-fornituri.
- (h) jissorveljaw il-konformità u jivverifikaw il-prestazzjoni tal-imghoddi tar-regoli dwar is-sigurtà u l-affidabbiltà tan-network kif ukoll jistabilixxu jew japprovaw l-istandards u r-rekwiżiti għall-kwalità tas-servizz u tal-provvista u jagħtu kontribut għal dan flimkien ma' awtoritajiet kompetenti ohra;
- (i) jissorveljaw il-livell ta' trasparenza, inklużi l-prezzijiet bl-ingrossa, u jiżguraw il-konformità mal-obbligi ta' trasparenza min-naha tal-impriżi tal-gass naturali;
- (j) jissorveljaw il-livell u l-effettività ta' ftuħ tas-suq u ta' kompetizzjoni fil-livelli tal-bejgħ bl-ingrossa u bl-imnut, inklużi l-iskambji tal-gass naturali, il-prezzijiet għall-klijenti domestiċi inklużi sistemi ta' hłas minn qabel, ir-rati għall-bdil, ir-rati ta' skonnessjoni, il-hłas u l-eżekuzzjoni ta' servizzi ta' manutenzjoni u lmenti ta' klijenti domestiċi, kif ukoll kwalunkwe distorsjoni jew restrizzjoni tal-kompetizzjoni, anke billi jipprovdu kull informazzjoni rilevanti, filwaqt li jgħaddu kwalunkwe każ rilevanti lill-awtoritajiet kompetenti dwar il-kompetizzjoni;
- (k) jimmonitorjaw l-okkorrenza tal-prattiki kontrattwali restrittivi, inklużi l-klawżoli ta' esklussività li jistgħu jipprevjenu klijenti kbar mhux domestiċi milli jagħmlu kuntratt simultanju ma' aktar minn fornitur wiehed jew jillimitaw l-għażla tagħhom biex jagħmlu dan, u, fejn xieraq għandhom jinfurmaw lill-awtoritajiet nazzjonali tal-kompetizzjoni dwar Prattiki ta' dan it-tip;
- (l) jirrispettaw il-libertà kuntrattwali fir-rigward ta' kuntratti ta' provvista interrompibbli kif ukoll fir-rigward ta' kuntratti fit-tul sakemm dawn ikunu kompatibbli mal-liġi Komunitarja u konformi mal-politika tal-Komunità;
- (m) jissorveljaw iż-żmien li jittiehed mill-operaturi ta' trasmissjoni u ta' distribuzzjoni biex isiru konnessjonijiet u tiswijiet;
- (n) tissorvelja u tirrevedi l-kundizzjonijiet tal-aċċess għall-hżin, linepack u servizzi oħrajn aċċessarji kif previst fl-Artikolu 33. F'każ li r-regim ta' aċċess għall-hażna jiġi definit taht l-Artikolu 33(3), dan il-kompitu għandu jinkludi l-modifika tat-tariffi;
- (o) jgħin biex jiġi żgurat, flimkien ma' awtoritajiet rilevanti ohra, li l-miżuri tal-protezzjoni tal-konsumatur, inklużi dawk stabbiliti fl-Anness I, huma effettivi u infurzati;
- (p) jipubblikaw rakkomandazzjonijiet, għall-anqas kull sena, dwar il-konformità tal-prezzijiet tal-provvista mal-Artikolu 3, u jgħadduom lill-awtoritajiet dwar il-kompetizzjoni, fejn xieraq;
- (q) jiżguraw l-aċċess għad-data dwar il-konsum tal-klijent, il-forniment għal użu fakultattiv, ta' format armonizzat li jiftiehem faċilment fil-livell nazzjonali għad-data dwar il-konsum u l-aċċess pront għall-klijenti kollha għad-data ta' dan it-tip taht il-punt (h) tal-Anness I;

Artikolu 41

Dmirijiet u setgħat tal-awtorità regolatorja

1. L-awtoritajiet regolatorji għandhom ikollhom id-dmirijiet li ġejjin:

- (a) li jiffissaw jew japprovaw, b'konformità ma' kriterji trasparenti, tariffi ta' trasmissjoni regolata jew ta' distribuzzjoni jew il-metodoloġiji tagħhom;
- (b) li jiżguraw il-konformità tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni u distribuzzjoni, u, meta dan ikun relevanti, il-proprietarji tas-sistema, kif ukoll kwalunkwe impriża tal-gass naturali, mal-obbligi tagħhom taht din id-Direttiva u taht leġiżlazzjoni rilevanti ohra tal-Komunità, inkluż f'dak li jirrigwarda l-kwistjonijiet transkonfinali;
- (c) li jikkooperaw dwar kwistjonijiet transkonfinali mal-awtorità jew l-awtoritajiet regolatorji tal-Istati Membri kkonċernati u mal-Aġenzija;
- (d) jikkonformaw ma', u jimplimentaw, kwalunkwe deċiżjoni legalment obligatorja rilevanti tal-Aġenzija u tal-Kummissjoni;
- (e) jirrapportaw kull sena lill-awtoritajiet rilevanti tal-Istati Membri, lill-Aġenzija u lill-Kummissjoni dwar l-attività tagħhom u dwar il-qadi ta' dmirijietom. Dan ir-rapport għandu jkopri l-passi kollha li ttiehdu u r-riżultati li nkisbu fir-rigward ta' kull wiehed mill-kompiti elenkati f'dan l-Artikolu;
- (f) jiżguraw li ma jkunx hemm sussidji inkroċati bejn it-trasmissjoni, id-distribuzzjoni, il-hżin, l-LNG u l-attivitàjiet tal-forniment;
- (g) jissorveljaw il-pjanijiet ta' investiment tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni, u jipprovdu fir-rapport annwali tagħhom valutazzjoni tal-pjan ta' investiment tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni fir-rigward tal-konsistenza tiegħu mal-pjan għall-iżvilupp fil-Komunità kollha tan-network taht l-Artikolu 8(3)(b) tar-Regolament (KE) Nru 715/2009; evalwazzjoni ta' dan it-tip tista' tinkludi rakkomandazzjonijiet biex jiġu emendati dawn il-pjanijiet ta' investiment;

- (r) jissorveljaw l-implimentazzjoni tar-regoli marbuta mar-rwoli u r-responsabbiltajiet tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni, tal-operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni, il-fornituri u l-kljenti u ta' partijiet oħrajn fis-suq konformement mar-Regolament (KE) Nru 715/2009;
- (s) jissorveljaw l-applikazzjoni tajba tal-kriterji li jiddeterminaw jekk faċilità ta' ħzin taqax taht l-Artikolu 33(3) jew (4); u
- (t) jissorveljaw l-implimentazzjoni ta' miżuri ta' salvagwardja kif imsemmi fl-Artikolu 46;
- (u) jikkontribwixxu għall-kompatibilità tal-proċessi għall-iskambju ta' data għall-aktar proċessi importanti tas-suq fuq livell regionalni.

2. Meta Stat Membru jagħmel provvediment għal dan, id-dmirijiet ta' sorveljanza msemmija fil-paragrafu 1 jistgħu jitwettqu minn awtoritajiet oħra diversi mill-awtorità regolatorja. Ftali każ, l-informazzjoni li tirriżulta minn din is-sorveljanza għandha titqiegħed għad-dispożizzjoni tal-awtorità regolatorja kemm jista' jkun malajr.

Filwaqt li jzommu l-indipendenza tagħhom, mingħajr preġudizzju għall-kompetenzi speċifiċi tagħhom stess u b'mod konsistenti mal-prinċipji ta' regolamentazzjoni aħjar, l-awtoritajiet regolatorji għandhom, fejn ikun il-każ, jikkonsultaw mal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni u, fejn ikun il-każ, jikkoperaw mill-qrib ma' awtoritajiet nazzjonali rilevanti oħra fit-tweġiq tad-dmirijiet stabbiliti fil-paragrafu 1.

Kwalunkwe approvazzjoni mogħtija minn awtorità regolatorja jew mill-Aġenzija taht din id-Direttiva hija mingħajr preġudizzju għal kwalunkwe użu futur debitament ġustifikat tas-setgħat tagħhom mill-awtoritajiet regolatorji taht dan l-Artikolu jew għal kwalunkwe penali imposta minn awtoritajiet rilevanti oħra jew mill-Kummissjoni.

3. Addizzjonalment għad-dmirijiet mogħtija lillhom taht il-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, meta operatur ta' sistema indipendenti jkun ġie mahtur taht l-Artikolu 14, l-awtoritajiet regolatorji għandhom:

- (a) jissorveljaw il-konformità tal-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni u tal-operatur tas-sistema indipendenti mal-obbligi tagħhom taht dan l-Artikolu, u jimponu penali għan-nuqqas ta' konformità taht il-punt (d) tal-paragrafu 4;
- (b) jissorveljaw ir-relazzjonijiet u l-komunikazzjonijiet bejn l-operatur tas-sistema indipendenti u l-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni sabiex tiġi żgurata l-konformità tal-operatur tas-sistema indipendenti mal-obbligi tiegħu, u b'mod partikolari għandhom japprovaw kuntratti u jaġixxu bhala l-awtorità għar-riżoluzzjoni ta' disputi bejn l-operatur tas-sistema indipendenti u l-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni fir-rigward ta' kwalunkwe lment imressaq minn kwalunkwe wiehed minnhom taht il-paragrafu 11;
- (c) mingħajr preġudizzju għall-proċedura taht l-Artikolu 14(2)(c), għall-ewwel pjan ta' għaxar snin għall-iżvilupp tan-network, japprovaw l-ippjanar tal-investimenti u l-pjan pluriennali għall-iżvilupp tan-network preżentati fuq bażi annwali mill-operatur tas-sistema indipendenti;

- (d) jiżguraw li t-tariffi tal-access għan-network miġbura minn operaturi tas-sistema indipendenti jkunu jinkludu remunerazzjoni għall-proprjetarju jew proprjetarji tan-network li jipprevedu remunerazzjoni adegwata tal-użu tal-assi tan-network u ta' kwalunkwe investment ġdid fihom, sakemm ikunu magħmula ekonomikament u b'mod effiċjenti; u

- (e) ikollhom s-setgħat li jwettqu ispezzjonijiet, inklużi uħud mhux imhabbra fil-bini tal-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni u tal-operatur tas-sistema indipendenti.

4. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-awtoritajiet regolatorji jingħataw lhom is-setgħat li jippermettulhom iwettqu l-kompiti msemmija fil-paragrafi 1, 3 u 6 b'mod effiċjenti u mingħajr dewmien. Għal dan il-għan, l-awtoritajiet regolatorji għandhom ikollhom għall-anqas dawn is-setgħat:

- (a) li jimponu deċiżjonijiet obligatorji fuq l-imprezzi tal-gass naturali;
- (b) li jwettqu investigazzjonijiet fil-funzjonament tas-swieq tal-gass, u li jiddeciedu u jimponu kwalunkwe miżura neċessarja u proporzjonata għall-promozzjoni ta' kompetizzjoni effettiva u tiżgura l-funzjonament tajeb tas-suq. Fejn ikun opportun, l-awtoritajiet regolatorji għandhom ikollhom ukoll is-setgħa li jikkoperaw mal-awtorità nazzjonali tal-kompetizzjoni u r-regolaturi tas-suq finanzjarju jew mal-Kummissjoni fit-tweġiq ta' investigazzjoni relatata mal-liġi tal-kompetizzjoni;
- (c) li jitolbu għal kwalunkwe informazzjoni mill-imprezzi tal-gass naturali li tkun rilevanti għall-qadi tad-dmirijiet tagħhom, inkluża l-ġustifikazzjoni għal kwalunkwe rifjut li jingħata access għal partijiet terzi, u kwalunkwe informazzjoni dwar miżuri meħtieġa għat-tishih tan-network;
- (d) li jimponu penali effettivi, proporzjonati u dissważivi fuq imprezzi tal-gass naturali li ma jikkonformawx mal-obbligi tagħhom taht din id-Direttiva jew kwalunkwe deċiżjoni rilevanti legalment obligatorja tal-awtoritajiet regolatorji jew tal-Aġenzija, jew li jipproponu lil qorti kompetenti li timponi dawn is-sanzjonijiet. Dan għandu jinkludi s-setgħa li jimponu, jew li jipproponu l-impożizzjoni ta' penali sa 10 % tal-fatturat annwali tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni fuq l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew sa 10 % tat-turnover annwali tal-imprezza integrata vertikament fuq l-imprezza integrata vertikament, fejn ikun il-każ, għal non-konformità mal-obbligi rispettivi tagħhom taht din id-Direttiva; u
- (e) drittijiet xierqa ta' investigazzjonijiet u setgħat rilevanti ta' istruzzjonijiet għar-riżoluzzjoni ta' tilwim taht il-paragrafi 11 u 12.

5. Addizzjonalment għad-dmirijiet mogħtija u s-setgħat konferiti lillhom taht il-paragrafi 1 u 4 ta' dan l-Artikolu, meta operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jkun inhatar taht il-Kapitolu V, l-awtoritajiet regolatorji għandhom jingħataw għall-anqas id-dmirijiet u s-setgħat li ġejjin:

- (a) li jimponu penali taht il-punt (d) tal-paragrafu 4 ghal kondotta diskriminatorja favur l-impriza integrata vertikalment;
- (b) jissorveljaw il-komunikazzjonijiet bejn l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni u l-impriza integrata vertikalment sabiex tkun żgurata l-konformità tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni mal-obbligi tiegħu;
- (c) jaġixxu bhala awtoritajiet għar-riżoluzzjoni ta' disputi bejn l-impriza integrata vertikalment u l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni fir-rigward ta' kull ilment preżentat taht il-paragrafu 11;
- (d) jissorveljaw ir-relazzjonijiet kummerċjali u finanzjarji inkluż is-self bejn l-impriza integrata vertikalment u l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni;
- (e) japprovaw kull relazzjoni kummerċjali u finanzjarja bejn l-impriza integrata vertikalment u l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni bil-kondizzjoni li dawn jikkonformaw mal-kondizzjonijiet tas-suq;
- (f) jesigū ġustifikazzjoni mill-impriza integrata vertikalment meta jiġu notifikati mill-uffiċjal għall-konformità taht l-Artikolu 21(4). Din il-ġustifikazzjoni għandha tinkludi partikolarment l-evidenza li ma sehhet ebda kondotta diskriminatorja għall-vantaġġ tal-impriza integrata vertikalment;
- (g) iwettqu ispezzjonijiet, inklużi dawk mhux imhabbra, fuq il-post tal-impriza integrata vertikalment u tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni; u
- (h) jassenjaw il-kompiti kollha jew dawk speċifiċi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni lil operatur tas-sistema indipendenti mahtur taht l-Artikolu 14 f'każ ta' ksur persistenti mill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni tal-obbligi tiegħu taht din id-Direttiva, partikolarment fil-każ ta' kondotta diskriminatorja ripetuta għall-benefiċċju tal-impriza integrata vertikalment.
6. L-awtoritajiet regolatorji għandhom ikunu responsabbli biex jistipulaw jew japprovaw biżżejjed qabel id-dhul fis-sehh tagħhom, mill-inqas il-metodoloġiji użati għall-kalkolu jew l-istabiliment tat-termini u l-kondizzjonijiet għal:
- (a) il-konnessjoni u l-aċċess għan-networks nazzjonali, inklużi tariffi tat-trasmissjoni u tad-distribuzzjoni, u pattijiet, kondizzjonijiet u tariffi għall-aċċess għall-facilitajiet LNG. Dawk it-tariffi, jew metodoloġiji għandhom jippermettu l-investimenti meħtieġa fin-networks u facilitajiet LNG li jsiru b'mod li jippermetti lil dawn l-investimenti li jaċċertaw il-vijabbiltà tan-networks u tal-facilitajiet LNG;
- (b) il-forniment ta' servizzi ta' bilanċjar li għandhom jitwettqu bl-iktar mod ekonomiku possibbli u jipprovdi incentivi xierqa għall-utenti tan-network biex jibbilanċjaw il-l-ghoti u t-tehdid tagħhom. Is-servizzi ta' bilanċjar għandhom ikunu pprovdu b'mod ġust u mhux diskriminatorju u jkunu bbażati fuq kriterji oġġettivi; u
- (c) l-aċċess għal infrastrutturi transkonfinali, inklużi l-proċeduri għall-allokazzjoni tal-ġestjoni tal-kapaċità u tal-konġestjoni.
7. Il-metodoloġiji jew it-pattijiet u l-kundizzjonijiet imsemmin fil-paragrafu 6 għandhom ikunu ppubblikati.
8. Meta jkunu qed jistipulaw jew japprovaw it-tariffi jew il-metodoloġiji u s-servizzi tal-ibbilanċjar, l-awtoritajiet regolatorji għandhom jiżguraw li l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni u ta' distribuzzjoni jingħataw incentiva adatta, kemm fil-perijodu qasir kif ukoll għal fit-tul, biex iżidu l-effiċjenzi, irawmu l-integrazzjoni tas-suq u s-sigurtà tal-provvista u jappoġġjaw l-attivitajiet ta' riċerka relatati.
9. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jissorveljaw il-ġestjoni tal-konġestjoni tan-networks nazzjonali tat-trasmissjoni tal-gass inklużi l-interkonnnetturi, kif ukoll l-implimentazzjoni tar-regoli dwar il-ġestjoni tal-konġestjoni. Għal dak il-ghan, l-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni jew l-operaturi tas-suq għandhom iressqu r-regoli tagħhom dwar il-ġestjoni tal-konġestjoni, inkluża l-allokazzjoni tal-kapaċità, quddiem l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali. L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali jistgħu jitolbu emendi għal dawn ir-regoli.
10. L-awtoritajiet regolatorji għandhom ikollhom l-awtorità li jesigū li l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni u ta' distribuzzjoni, tal-ħzin, tal-LNG, jekk hekk ikun meħtieġ, jimmodifikaw it-termini u l-kondizzjonijiet, inklużi t-tariffi u l-metodoloġiji msemmija f'dan l-Artikolu, biex jiżguraw li jkunu proporzjonati u applikati b'mod mhux diskriminatorju. F'każ li r-regim ta' aċċess għall-ħażna jiġi definit taht l-Artikolu 33(3), dan il-kompitu għandu jinkludi l-modifika tat-tariffi. Fil-każ ta' dewmien fl-iffissar ta' tariffi ta' trasmissjoni u distribuzzjoni, l-awtoritajiet regolatorji għandu jkollhom is-setgħa li jiffissaw jew japprovaw tariffi jew metodoloġiji proviżorji ta' trasmissjoni u distribuzzjoni u jiddeciedu dwar il-miżuri ta' kumpens xieraq jekk it-tariffi jew metodoloġiji finali jiddevjaw minn dawn it-tariffi jew metodoloġiji proviżorji.
11. Kwalunkwe parti li jkollha lment kontra operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, ħzin, LNG jew distribuzzjoni fir-rigward tal-obbligi tal-operatur taht din id-Direttiva imsemminja tista' tirriferi l-ilment lill-awtoritajiet regolatorji li, waqt li jaġixxu bhala l-awtoritajiet għar-riżoluzzjoni tad-disputi, għandhom jagħtu deciżjoni fi żmien xahrejn wara li jkunu rċevew l-ilment. Dan il-perijodu jista' jiġi estiż b'xahrejn fejn tintalab aktar informazzjoni mill-awtoritajiet regolatorji. Dan il-perijodu jista' jiġi estiż bil-ftehim tal-persuna li tkun għamlet l-ilment. Id-deciżjoni tal-awtorita' regolatorja għandha jkollha effett obbligatorju kemm-il darba u sakemm tiġi rrevokata b'appell.
12. Kwalunkwe parti li tintlaqat u li jkollha d-dritt li tressaq ilment dwar deciżjoni fuq metodoloġiji mehuda konformement ma' dan l-Artikolu jew, fejn l-awtoritajiet regolatorji jkollhom l-obbligu li jikkonsultaw dwar it-tariffi jew il-metodoloġiji proposti, tista', minn għall-anqas fi żmien xahrejn, jew f'perijodu iqsar kif deciż mill-Istati Membri, wara l-pubblikazzjoni tad-deciżjoni jew il-proposta għad-deciżjoni, tressaq ilment għar-reviżjoni. Tali lment m'għandux ikollu effett sospensiv.

13. L-Istati Membri għandhom johlqu mekkaniżmi xieraq u effiċjenti għar-regolament, kontroll u trasparenza sabiex jiġi evitat abbuż ta' pożizzjoni dominanti, b'mod partikolari bi żvantagġ għall-konsumaturi, u kwalunkwe aġir predatorju. Dawn il-mekkanizmi għandhom jiehdu kont tad-dispożizzjonijiet tat-Trattat, u b'mod partikolari l-Artikolu 82 tiegħu.

14. L-Istati Membri għandhom jaċċertaw li jittiehdu l-passi adegwati, inklużi azzjoni amministrativa jew proċeduri kriminali b'mod konformi mal-liġi nazzjonali tagħhom, kontra l-persuni naturali jew legali responsabbli fejn ir-regoli tal-kunfidenzjalità imposti minn din id-Direttiva ma jkunux ġew rispettati.

15. L-ilmenti msemmija fil-paragrafi 11 u 12 għandhom ikunu bla hsara għall-eżerċitu tad-drittijiet tal-appell taht il-liġi Komunitarja u/jew il-liġi nazzjonali.

16. Id-Deciżjonijiet tal-awtoritajiet regolatorji għandhom ikunu motivati b'mod shih u ġustifikati sabiex jippermettu reviżjoni ġudizzjarja. Id-deciżjonijiet għandhom ikunu disponibbli għall-pubbliku filwaqt li jippreservaw il-kunfidenzjalità tal-informazzjoni kummerċjalment sensittiva.

17. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li jeżistu mekkaniżmi adegwati fuq livell nazzjonali li bihom parti affettwata minn deciżjoni ta' awtorità regolatorja jkollha d-dritt għall-appell lil entità indipendenti mill-partijiet involuti u ta' kwalunkwe gvern.

Artikolu 42

Regim regolatorju għal kwistjonijiet transkonfinali

1. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jikkoperaw mill-qrib u jikkonsultaw ma' xulxin, u għandhom jipprovdu lil xulxin u lill-Aġenzija bi kwalunkwe informazzjoni mehtieġa għat-tweqqif tal-kompiti tagħhom taht id-Direttiva. Fir-rigward tal-informazzjoni skambjata, l-awtorità li tircievi għandha tiżgura l-istess livell ta' kunfidenzjalità bħal dak rikjest mill-awtorità li tibgħat l-informazzjoni.

2. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jikkoperaw mill-inqas fuq livell reġjonali biex:

(a) irawmu l-holqien ta' arrangamenti operattivi sabiex tkun possibbli l-ahjar ġestjoni tan-netwerk, jiġu promossi skambji tal-gass kongunti u l-allokkazzjoni ta' kapacità transkonfini, u sabiex ikun possibbli livell xieraq ta' kapacità ta' interkonnessjoni, inkluż permezz ta' interkonnessjonijiet godda, fir-reġjun u bejn ir-reġjuni sabiex jithalla lok għall-iżvilupp ta' kompetizzjoni effettiva u titjib tas-sigurtà tal-provvista bla ma ssir diskriminazzjoni bejn l-imprizi tal-forniment fl-Istati Membri differenti;

(b) jikkoordinaw l-iżvilupp tal-kodiċijiet kollha tan-netwerk għall-operaturi rilevanti tas-sistema ta' trażmissjoni u atturi oħra fis-suq; u

(c) jikkoordinaw l-iżvilupp tar-regoli li jirregolaw l-immanigġjar tal-kongestjoni;

3. L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandu jkollhom id-dritt jidhlu f'arrangamenti koperattivi ma' xulxin biex jippromovv u l-koperazzjoni regolatorja.

4. L-awtoritajiet imsemmija fil-paragrafu 2 għandhom jitwettqu, fejn ikun il-każ, f'konsultazzjoni mill-qrib ma' awtoritajiet nazzjonali rilevanti oħra u mingħajr preġudizzju għall-kompetenzi speċifiċi tagħhom.

5. Il-Kummissjoni tista' tadotta linji gwida dwar il-limitu tal-kompiti tal-awtoritajiet regolatorji biex jikkoperaw flimkien u mal-Aġenzija. Dawk il-miżuri, imfassla sabiex jemendaw elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi jissupplimentawha, għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 51(3).

Artikolu 43

Konformità mal-Linji gwida

1. Kwalunkwe awtorità regolatorja u l-Kummissjoni jistgħu jitolbu l-opinjoni tal-Aġenzija dwar il-konformità ta' deciżjoni mehuda minn awtorità regolatorja mal-Linji gwida msemmija f'din id-Direttiva jew fir-Regolament (KE) Nru 715/2009.

2. L-Aġenzija għandha taġhti l-opinjoni tagħha lill-awtorità regolatorja li tkun talbitha jew lill-Kummissjoni, rispettivament, u lill-awtorità regolatorja li tkun hadet id-deciżjoni konċernata fi żmien tliet xhur mid-data tar-riċezzjoni tat-talba.

3. Meta l-awtorità regolatorja li tkun hadet deciżjoni ma tikkonformax mal-opinjoni tal-Aġenzija fi żmien erba' xhur mid-data tal-irċevuta ta' dik l-opinjoni, l-Aġenzija għandha tgħarraf lill-Kummissjoni b' dan.

4. Kwalunkwe awtorità regolatorja tista' tinforma lill-Kummissjoni fejn tqis li deciżjoni rilevanti għall-kummerċ transkonfini mehuda minn awtorità regolatorja ma tikkonformax mal-Linji gwida msemmija f'din id-Direttiva jew fir-Regolament (KE) Nru 715/2009 fi żmien xahrejn mid-data ta' dik id-deciżjoni.

5. Meta l-Kummissjoni, fi żmien xahrejn minn meta tkun giet infurmata mill-Aġenzija taht il-paragrafu 3 jew minn awtorità regolatorja taht il-paragrafu 4, u fuq l-inzjattiva tagħha stess fi żmien tliet xhur mid-data tad-deciżjoni, issib li d-deciżjoni ta' awtorità regolatorja tqajjem dubji serji dwar il-kompatibbiltà tagħha mal-Linji gwida msemmija f'din id-Direttiva jew fir-Regolament (KE) Nru 715/2009, il-Kummissjoni tista' tiddeciedi li teżamina l-każ aktar. F'każ bħal dan, hija għandha tistieden lill-awtorità regolatorja u lill-partijiet għall-proċedimenti quddiem l-awtorità regolatorja biex jagħmlu osservazzjonijiet.

6. Meta l-Kummissjoni tkun iddeċidiet li teżamina l-każ aktar, hija għandha, fi żmien mhux aktar minn erba' xhur mid-data ta' tali deċiżjoni, tagħti deċiżjoni finali:

- (a) li ma tqajjimx oġġezzjonijiet kontra d-deċiżjoni tal-awtorità regolatorja; jew
- (b) li tesigi li l-awtorità regolatorja konċernata tirtira d-deċiżjoni tagħha jekk tqis li ma kienx hemm konformità mal-Linji gwida.

7. Meta l-Kummissjoni ma tkunx hadet deċiżjoni biex teżamina l-każ aktar jew deċiżjoni finali fil-limiti ta' żmien stabbiliti fil-paragrafi 5 u 6 rispettivament, għandu jitqies li ma qajmitx oġġezzjonijiet kontra d-deċiżjoni tal-awtorità regolatorja.

8. L-awtorità regolatorja għandha tikkonforma mad-deċiżjoni tal-Kummissjoni biex tirtira d-deċiżjoni tagħha fi żmien perijodu ta' xahrejn u għandha tinforma lill-Kummissjoni b'dan.

9. Il-Kummissjoni tista' tadotta Linji gwida li jistipulaw id-dettalji tal-proċedura li għandha tiġi segwita mill-awtoritajiet regolatorji, l-Aġenzija u l-Kummissjoni fir-rigward tal-konformità ta' deċiżjonijiet meħudin mill-awtoritajiet regolatorji mal-Linji gwida msemmijin f'dan l-Artikolu. Dawk il-miżuri, imfassla sabiex jemendaw elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi jissupplimentawha, għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 51(3).

Artikolu 44

Żamma ta' rekords

1. L-Istati Membri għandhom jesigu li l-impriżi tal-forniment iżommu għad-dispożizzjoni tal-awtoritajiet regolatorji nazzjonali, inkluża l-awtorità regolatorja, l-awtoritajiet nazzjonali tal-kompetizzjoni u l-Kummissjoni, għat-tweġiq tal-kompiti tagħhom, għal għall-anqas hames snin, id-data rilevanti relatata mat-transazzjonijiet kollha fil-forniment tal-gass u d-derivattivi tal-gass ma' klijenti bl-ingrossa u operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni kif ukoll l-operaturi tal-hżin u tal-LNG.

2. Id-data għandha tinkludi d-dettalji dwar karatteristiċi tat-transazzjonijiet rilevanti, bħad-dewmien, it-twassil u r-regoli ta' hlas, il-kwantità, id-dati u l-hinijiet ta' eżekuzzjoni u l-prezzijiet tat-transazzjoni, u l-mezzi għall-identifikazzjoni tal-klijent bl-ingrossa konċernat, kif ukoll dettalji speċifiċi dwar il-kuntratti kollha miftuhin fil-kuntratti tal-forniment tal-gass u tad-derivattivi tal-gass.

3. L-awtoritajiet regolatorji jistgħu jiddeċiedu li jagħmlu disponibbli lill-partecipanti fis-suq l-elementi ta' din l-informazzjoni, sakemm ma tiġix rilaxxata xi informazzjoni li tkun kummerċjalment sensittiva dwar atturi individwali fis-suq jew dwar transazzjonijiet individwali. Dan il-paragrafu m'għandux japplika għal informazzjoni dwar strumenti finanzjarji li jaqgħu fl-ambitu tad-Direttiva 2004/39/KE.

4. Sabiex tiġi żgurata l-applikazzjoni uniformi ta' dan l-Artikolu, il-Kummissjoni tista' tadotta Linji gwida li jiddefinixxu l-metodu u l-arranġamenti għaž-żamma tar-registri kif ukoll il-forma u l-kontenut tad-data li għandha tinżamm. Dawk il-miżuri, imfassla sabiex jemendaw elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi jissupplimentawha, għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 51(3).

5. Fir-rigward tat-transazzjonijiet fid-derivattivi tal-gass ta' impriżi ta' forniment ma' klijenti bl-ingrossa u ma' operaturi ta' sistemi tat-trasmissjoni kif ukoll operaturi tal-hżin u tal-LNG, dan l-Artikolu japplika biss biss ladarba l-Kummissjoni tkun adottat il-Linji gwida msemmija fil-paragrafu 4.

6. Id-dispożizzjonijiet ta' dan l-Artikolu m'għandhomx johlqu obbligi addizzjonali lejn l-awtoritajiet imsemmija fil-paragrafu 1 għall-entitajiet li jaqgħu fl-ambitu tad-Direttiva 2004/39/KE.

7. Fil-każ li l-awtoritajiet imsemmija fil-paragrafu 1 jehtieġu aċċess għad-data miżmuma mill-entitajiet li jaqgħu fl-ambitu tad-Direttiva 2004/39/KE, l-awtoritajiet responsabbli taht dik id-Direttiva għandhom jipprovdu dawk l-awtoritajiet bid-data meħtieġa.

KAPITOLU IX

SWIEQ TA' BEJĠH BL-IMNUT

Artikolu 45

Swieq ta' bejġh bl-imnut

Sabiex tiġi ffaċilitata l-emergenza ta' swieq ta' bejġh bl-imnut li jkunu trasparenti u li jaħdmu tajjeb fil-Komunità, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li r-rwoli u r-responsabbiltajiet tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni, l-operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni, l-impriżi ta' forniment u l-klijenti u jekk meħtieġ partecipanti oħra tas-suq ikunu definiti fir-rigward ta' arranġamenti kuntrattwali, impenji bejn il-konsumatur, skambju ta' data u regoli ta' riżoluzzjoni, pussess ta' data u responsabbiltà għall-metraġġ.

Dawn ir-regoli għandhom ikunu disponibbli għall-pubbliku, għandhom jifasslu bl-ghan li jiffaċilitaw l-aċċess tal-konsumaturi u l-fornituri għan-networks u għandhom ikunu sugġetti għal revizjoni mill-awtoritajiet regolatorji jew awtoritajiet nazzjonali rilevanti oħrajn.

KAPITOLU X

DISPOŻIZZJONIJET FINALI

Artikolu 46

Miżuri ta' salvagwardja

1. Fil-każ ta' krizi f'daqqa fis-suq tal-enerġija jew fejn is-sigurtà fiżika jew is-sigurtà tal-persuni, tal-apparat jew tal-istallazzjonijiet jew tal-integrità tas-sistema jiġu mhedda, l-Istati Membri jista' temporanjament jiehu s-salvagwadji meħtieġa.

2. Dawn il-miżuri għandhom jikkawżaw l-inqas disturb possibbli għall-funzjonament tas-suq intern u m'għandux ikollhom skop usa' milli strettament mehtieg biex id-diffikultajiet imprevisi li jkunu qamu jiġu rimedjati.

3. L-Istat Membru in kwistjoni għandu minghajr dewmien jinnotifika dawn il-miżuri lill-Istati Membri l-oħrajn u lill-Kummissjoni, li tista' tiddeċiedi li l-Istat Membru in kwistjoni għandu jemenda jew iħassar dawn il-miżuri, sa fejn għandhom effett ta' distorsjoni tal-kompetizzjoni u jaffettwaw b'mod avvers il-Kummerċ f'tali mod li ma jaqbilx mal-interess komuni.

Artikolu 47

Kundizzjonijiet indaqs

1. Il-miżuri li l-Istati Membri għandhom il-possibbiltà li jieħdu taht din id-Direttiva sabiex jiżguraw kondizzjonijiet ugwali għandhom ikunu kompatibbli mat-Trattat KE, speċjalment mal-Artikolu 30 tiegħu, u mal-liġi Komunitarja.

2. Il-miżuri msemmija fil-paragrafu 1 għandhom ikunu proporzjonati, non-diskriminatorji u trasparenti. Dawn il-miżuri jistgħu jiġu implimentati biss wara n-notifika u l-approvazzjoni tal-Kummissjoni.

3. Il-Kummissjoni għandha taġixxi fuq in-notifika msemmija fil-paragrafu 2 fi żmien xahrejn mir-riċevuta ta' din in-notifika. Dak il-perijodu għandu jibda l-ghada tar-riċevuta tal-informazzjoni shiha. Jekk il-Kummissjoni ma tkunx aġixxiet f'dan il-perijodu ta' żmien, il-Kummissjoni għandha titqies li mhijiex toġġezzjona għall-miżuri notifikati.

Artikolu 48

Derogi rigward rabtiet "take-or-pay"

1. Jekk impriża tal-gass naturali tiltaqa' ma', jew tikkunsidra li ser tiltaqa' ma', diffikultajiet serji ekonomiċi u finanzjarji minhabba r-rabtiet "take-or-pay" aċċettata f'kuntratt tax-xiri tal-gass wiehed jew aktar, tista' tintbagħat applikazzjoni għal deroga temporanja mill-Artikolu 32 lill-Istat Membru in kwistjoni jew lill-awtorità kompetenti nominata. L-applikazzjonijiet għandhom, abbażi tal-għażla tal-Istati Membri, jiġu ppreżentati fuq każ individwali jew qabel jew wara ċ-ċaħda tal-aċċess għas-sistema. L-Istati Membri jistgħu wkoll jagħtu lill-impriża tal-gass naturali l-għażla li tippreżenta applikazzjoni jew qabel jew wara ċ-ċaħda tal-aċċess għas-sistema. Fejn impriża tal-gass naturali tkun irrifjutat l-aċċess, l-applikazzjoni għandha tiġi ppreżentata minghajr dewmien. L-applikazzjonijiet għandhom jiġu akkumpanjati bl-informazzjoni kollha rilevanti dwar in-natura u l-estent tal-problema u dwar l-isforzi magħmula mill-impriża tal-gass naturali biex issolvi l-problemi.

Jekk mhumiex disponibbli soluzzjonijiet alternattivi, filwaqt li jiġu meqjusa d-dispożizzjonijiet tal-paragrafu 3, l-Istat Membru jew l-awtorità kompetenti nnominata jistgħu jiddeċiedu li jagħtu deroga.

2. L-Istat Membru, jew l-awtorità kompetenti nominanta, għandhom javżaw lill-Kummissjoni minghajr dewmien dwar id-deċiżjoni li jagħtu deroga, flimkien mal-informazzjoni kollha rilevanti rigward id-deroga. Din l-informazzjoni tista' tingħata lill-Kummissjoni fil-forma aggregata, li tippermetti lill-Kummissjoni li tilhaq deċiżjoni fuq bażi tajba. Fi żmien tmien ġimgħat minn meta tirċievi din in-notifika, il-Kummissjoni tista' titlob li l-Istat Membru jew l-awtorità kompetenti nnominata in kwistjoni temenda jew tirtira d-deċiżjoni li tagħti deroga.

Jekk l-Istat Membru jew l-awtorità kompetenti nnominata in kwistjoni ma tikkonformax ma' din it-talba fi żmien erba' ġimgħat, għandha tittiehed deċiżjoni finali malajr konformement mal-proċedura konsultattiva msemmija fl-Artikolu 51(2).

Il-Kummissjoni għandha tippreżerva l-kunfidenzjalità ta' informazzjoni sensittiva kummerċjalment.

3. Meta tittiehed deċiżjoni fuq id-derogi msemmija fil-paragrafu 1, l-Istat Membru jew l-awtorità kompetenti nominata in kwistjoni, u l-Kummissjoni għandhom iqisu, b'mod partikolari, il-kriterji li ġejjin:

- (a) l-ghan li jinkiseb suq tal-gass kompetittiv;
- (b) il-htieġa li jintlahqu obligazzjonijiet tas-servizz pubbliku u li tiġi aċċertata s-sigurtà tal-fornitura;
- (c) il-pożizzjoni ta' impriži tal-gass naturali fis-suq tal-gass u l-istat attwali tal-kompetizzjoni f'dan is-suq;
- (d) is-serjetà tad-diffikultajiet ekonomiċi u finanzjarji li jiffaċċjaw l-impriži tal-gass naturali u l-impriži tat-trasmissjoni jew il-klijenti eliġibbli;
- (e) id-dati tal-firma u t-termini tal-appalt jew appalti in kwistjoni, inkluż l-estent sa fejn jippermettu għal tibdil fis-suq;
- (f) l-isforzi li saru biex tinsab soluzzjoni għall-problema;
- (g) l-estent sa fejn, meta jiġu aċċettati r-rabtiet "take-or-pay" in kwistjoni, l-impriża setgħet raġonevolment ipprevediet, filwaqt li qieset id-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva, li x'aktarx iqumu diffikultajiet serji;
- (h) il-livell tal-konnessjoni tas-sistema ma' sistemi oħrajn u l-grad ta' interoperabilità ta' dawn is-sistemi; u
- (i) l-effetti li jkollha l-ghotja ta' deroga fuq l-applikazzjoni korretta tad-Direttiva rigward il-funzjonament bla xkiel tas-suq intern tal-gass naturali.

Deċiżjoni fuq talba għal deroga li tirrigwarda kuntratti tat-tip hu jew hallas konklużi qabel l-4 ta' Awwissu 2003 m'għandhiex twassal għal sitwazzjoni li fiha huwa impossibbli li jinstabu sorsi alternattivi ekonomikament vijabbli. Diffikultajiet serji għandhom f'kull każ jitqiesu bhala li ma jeżistux meta l-bejgħ ta' gass naturali ma jaqax taħt il-livell ta' garanziji minimi kontenuti f'kuntratti hu jew hallas ta' xiri ta' gass jew sa fejn il-kuntratt hu jew hallas rilevanti ta' xiri ta' gass jista' jiġi adattat jew kemm l-impriza ta' gass naturali għandha hila li ssib sorsi alternattivi.

4. L-imprizi tal-gass naturali li ma ngħatawx deroga msemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu m'għandhomx jirrifjutaw, jew għandhom jieqfu milli jirrifjutaw, aċċess għas-sistema minhabba rabtiet "take-or-pay" aċċettati f'appalti tax-xiri tal-gass. L-Istati Membri għandhom jaċċertaw konformità mad-dispożizzjonijiet tal-Artikoli 32 sa 44.

5. Kwalunkwe deroga mogħtija taħt id-dispożizzjonijiet hawn fuq għandha tkun debitament sostanzjata. Il-Kummissjoni għandha tippubblika d-deċiżjoni fil-*Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.

6. Il-Kummissjoni għandha, fi żmien l-4 ta' Awwissu 2008, jissottomettu rapport ta' revizzjoni dwar l-esperjenza akkwistata mill-applikazzjoni ta' dan l-Artikolu, sabiex il-Parlament Ewropew u l-Kunsill ikunu jistgħu jikkunsidraw il-htieġa li jaġġustawh maż-żmien.

Artikolu 49

Swieq emergenti u iżolati

1. L-Istati Membri mhux direttament imqabnda mas-sistema interkonnessa ta' ebda Stat Membru iehor u li għandhom biss provduttur ewlieni barrani wiehed biss jistgħu jidderogaw mill-Artikoli 4, 9, 37 u/jew 38 ta' din id-Direttiva. Impriza tal-fornitura li għandha sehem tas-suq ta' aktar minn 75 % għandha titqies li tkun provduttur ewlieni. Kull deroga bhal din għandha tiskadi awtomatikament mill-mument meta għall-inqas wiehed mill-kondizzjonijiet msemmij ma tibqax tapplika. Kwalunkwe deroga bhal din għandha tiġi nnotifikata lill-Kummissjoni.

Ċipru jista' jidderoga mill-Artikoli 4, 9, 37 u/jew 38. Din id-deroga għandha tiskadi mill-mument li Ċipru ma jikkwalifikax bhala suq iżolat.

L-Artikoli 4, 9, 37 u/jew 38 m'għandhomx japplikaw għall-Estonja, il-Latvja, u/jew il-Finlandja sakemm kwalunkwe wiehed minn dawn l-Istati Membri huwa konness direttament mas-sistema interkonnessa ta' kwalunkwe Stat Membru iehor minbarra l-Estonja, il-Latvja, il-Litwanja u l-Finlandja. Dan is-subparagrafu huwa mingħajr preġudizzju għal kull derogazzjoni taħt l-ewwel sub-paragrafu ta' dan il-paragrafu.

2. Stat Membru li jikkwalifika bhala suq emergenti, li minhabba l-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva jesperjenza problemi sostanzjali jista' jidderoga mill-Artikoli 4 u 9, mill-Artikoli 13(1) u (3), mill-Artikoli 14 u 24, mill-Artikoli 25(5), mill-Artikoli 26, 31 u 32, mill-Artikoli 37(1) u/jew mill-Artikoli 38. Din id-deroga għandha tiskadi awtomatikament mill-mument meta l-Istati Membri ma jibqax jikkwalifika bhala suq emergenti. Kwalunkwe deroga bhal din għandha tiġi nnotifikata lill-Kummissjoni.

Ċipru jista' jidderoga mill-Artikoli 4 u 9, mill-Artikoli 13(1) u (3), mill-Artikoli 14 u 24, mill-Artikoli 25(5), mill-Artikoli 26, 31 u 32, mill-Artikoli 37(1) u/jew mill-Artikoli 38. Din id-deroga għandha tiskadi mill-mument li Ċipru ma jikkwalifikax bhala suq emergenti.

3. Fid-data meta tiskadi d-deroga msemmija fl-ewwel subparagrafu tal-paragrafu 2, id-definizzjoni ta' klijenti eliġibbli għandha tirriżulta fi ftuħ tas-suq ugwali għall-inqas għal 33 % tat-total tal-konsum tal-gass annwali fis-suq nazzjonali tal-gass. Sentejn wara dan, għandu japplika l-Artikoli 37(1)(b), u tliet snin wara, l-Artikoli 37(1)(c). Sa meta jsir applikabbli l-Artikoli 37(1)(b), l-Istati Membri msemmi fil-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu jista' jiddeciedi li ma japplikax l-Artikoli 32 sa fejn għandhom x'jaqsmu s-servizzi ancillari u hażna temporanja għall-proċess tal-gassifikazzjoni mill-ġdid u l-konsenja sussegwenti tiegħu lis-sistema tat-trasmissjoni.

4. Fejn l-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva x'aktarx tikkawża problemi sostanzjali f'żona ġeografika limitata ta' Stat Membru, b'mod partikolari rigward l-iżvilupp ta' infrastrutturi tat-trasmissjoni u tad-distribuzzjoni maġġuri, u bl-iskop tal-inkoraġġiment tal-investimenti, l-Istati Membri jista' japplika lill-Kummissjoni għal deroga temporanja mill-Artikoli 4 u 9, mill-Artikoli 13(1) u (3), mill-Artikoli 14, mill-Artikoli 24, mill-Artikoli 25(5), mill-Artikoli 26, 31 u 32, mill-Artikoli 37(1) u/jew mill-Artikoli 38 għall-iżvilupp f'din iż-żona.

5. Il-Kummissjoni tista' tagħti d-deroga msemmija fil-paragrafu 4, filwaqt li tqis, b'mod partikolari, il-kriterji li ġejjin:

- il-bżonn għall-investimenti fl-infrastruttura, li ma jkunux ekonomiċi sabiex wiehed jaħdem f'ambjent ta' suq kommpettiv,
- il-livell u l-prospetti ta' hlas lura meħtieġa ta' investimenti,
- id-daqs u l-maturità tas-sistema ta' gass fiz-żona konċernata,
- il-prospetti għas-suq tal-gass in kwistjoni,
- id-daqs ġeografiku u l-karatteristiċi taż-żona jew reġjun in kwistjoni, u l-fattori soċjo-ekonomiċi u demografiċi.

Għall-infrastruttura tal-gass għajr infrastruttura tad-distribuzzjoni, tista' tingħata deroga biss jekk ma tkun giet stabbilita ebda infrastruttura tal-gass f'din iż-żona, jew ilha stabbilita hemm għal inqas minn 10 snin. Id-deroga temporanja ma tistax teċċedi 10 snin miż-żmien meta l-gass l-ewwel gie provdut f'dik iż-żona.

Għall-infrastruttura tad-distribuzzjoni tista' tingħata deroga għal perijodu ta' żmien li ma jstax jeċċedi 20 sena għall-infrastruttura tad-distribuzzjoni miż-żmien meta l-gass l-ewwel gie provdut mill-imsemmijainfrastruttura fiz-żona.

6. L-Artikolu 9 m'għandux japplika għal Ċipru, il-Lussemburgu u/jew Malta.

7. Il-Kummissjoni għandha tinforma lill-Istati Membri dwar applikazzjonijiet li jkunu saru taht il-paragrafu 4 qabel ma tiehu deċiżjoni taht il-paragrafu 5, filwaqt li tqis ir-rispett għall-kunfidenzjalità. Din id-deċiżjoni, kif ukoll id-deroga msemmiha fil-paragrafi 1 u 2, għandha tiġi ppubblikata fil-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea.

8. Il-Greċja tista' tidderoga mill-Artikoli 4, 24, 25, 26, 32, 37 u/jew 38 ta' din id-Direttiva għaż-żoni ġeografiki u għaż-żmien imsemmi fil-liċenzji mahruġa minnha, qabel il-15 ta' Marzu 2002 u taht id-Direttiva 98/30/KE, għall-iżvilupp u l-esplorazzjoni esk-lussiva ta' networks tad-distribuzzjoni f'xi żoni ġeografiki.

Artikolu 50

Proċedura ta' Revizzjoni

Fil-każ li r-rapport imsemmi fl-Artikolu 52(6) jasal għall-konkluzjoni fejn, minhabba l-mod effettiv li bih l-aċċess għan-network ikun sar fi Stat Membru — li jwassal għal aċċess kompletament effettiv, non-diskriminatorju u mingħajr xkiel għan-network, il-Kummissjoni tikkonkludi li ċerti obbligi imposti minn din id-Direttiva fuq l-impreżi (inklużi dawk rigward is-separazzjoni legali għall-operaturi tas-sistemi ta' distribuzzjoni) mhumiex proporzjonati mal-objettiv mixtieq, l-Istat Membru in kwistjoni jista' jippreżenta talba lill-Kummissjoni għal eżenzjoni mill-htieġa in kwistjoni.

It-talba għandha tiġi nnotifikata, mingħajr dewmien, mill-Istat Membru lill-Kummissjoni, flimkien mal-informazzjoni relevanti kollha meħtieġa biex jintwera li l-konkluzjoni milluqa fir-rapport dwar l-aċċess effettiv għan-networks milhuq ser jinżamm.

Fi żmien tliet xhur minn meta tirċievi notifika, il-Kummissjoni għandha tadotta opinjoni rigward it-talba mill-Istat Membru in kwistjoni, u fejn xieraq, tagħmel proposti lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill biex jemendaw id-dispożizzjonijiet relevanti tad-Direttiva. Il-Kummissjoni tista' tipproponi, fil-proposti biex tiġi emendata d-Direttiva, li l-Istat Membru in kwistjoni jiġi eżentat minn rekwiżiti speċifiċi, b'kondizzjoni li dak l-Istat Membru jimplimenta miżuri ugwalment effettivi kif xieraq.

Artikolu 51

Kumitat

1. Il-Kummissjoni għandha tkun assistita minn Kumitat.

2. Kull fejn issir referenza għal dan il-paragrafu, għandhom japplikaw l-Artikoli 3 u 7 tad-Deciżjoni 1999/468/KE, b'kont meħud tad-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 8 tagħha.

3. Fejn issir referenza għal dan il-paragrafu, għandhom japplikaw l-Artikolu 5a(1) sa (4) u l-Artikolu 7 tad-Deciżjoni 1999/468/KE, b'kont meħud tad-diżpożizzjonijiet tal-Artikolu 8 tagħha.

Artikolu 52

Rapportar

1. Il-Kummissjoni għandha tissorvelja u tirrivedi l-applikazzjoni ta' din id-Direttiva u tissottometti rapport ta' progress ġenerali lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill għall-ewwel darba sal-31 ta' Diċembru 2004, u wara dan, fuq bażi annwali. Ir-rapport għandu jkopri għall-inqas:

- (a) l-esperjenza miksuba u l-progress li jkun sar fil-holqien ta' suq intern shih u għal kollox operattiv fil-gass naturali u l-ostakoli li jibqgħu f'dan ir-rigward inklużi aspetti ta' dominanza tas-suq, konċentrazzjoni fis-suq, aġir predatorju jew anti-kompetittiv;
- (b) id-deroga mogħtija taht din id-Direttiva, li jinkludu l-implimentazzjoni tad-deroga prevista fl-Artikolu 26(4) bi skop ta' revizzjoni possibbli tal-limitu;
- (c) l-estent sa fejn ir-rekwiżiti ta' separazzjoni u tariffazzjoni li jinsabu f'din id-Direttiva jkunu rnexxew fl-aċċertazzjoni ta' aċċess imparzjali u mhux diskriminatorju għas-sistema tal-Komunità tal-gass u livelli ekwivalenti ta' kompetizzjoni, kif ukoll il-konsegwenzi ekonomiċi, ambjentali u soċjali tal-ftuħ tas-suq tal-gass għall-klijenti;
- (d) eżami tal-kwistjonijiet li jirrelataw għall-livelli tal-kapaċità tas-sistema u s-sigurtà tal-fornitura tal-gass naturali fil-Komunità, u b'mod partikolari l-bilanċ eżistenti u proġettat bejn it-talbiet u l-fornitura, filwaqt li titqies il-kapaċità finanzjarja għal skambji bejn żoni u l-iżvilupp tal-ħażniet (inkluża l-kwistjoni tal-proporzjonalità tar-regolament tas-suq f'dan il-qasam);
- (e) tingħata attenzjoni speċjali għall-miżuri meħuda fl-Istati Membri biex ikopru numri kbar ta' talbiet u biex jegħlbu n-nuqqasijiet ta' provditur wiehed jew aktar;
- (f) stima ġenerali tal-progress miksub rigward relazzjonijiet bilaterali ma' pajjiżi terzi li jipproduċu u jesportaw jew jitttrasportaw il-gass naturali, li jinkludi l-progress fl-integrazzjoni fis-suq, kummerċ u aċċess għan-networks ta' dawn il-pajjiżi terzi;
- (g) il-htieġa għal possibbli rekwiżiti għall-armonizzazzjoni li mhumiex konnessi mad-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva.

Fejn xieraq, dan ir-rapport ta' progress jista' jinkludi rakkomandazzjonijiet u miżuri biex jingħelbu l-effetti negattivi tad-dominanza fis-suq u tal-konċentrazzjoni fis-suq.

Fir-rapport, il-Kummissjoni, b'konsultazzjoni mal-ENTSO għall-Gass, tista' tqis ukoll il-fattibilità tal-holqien, permezz tal-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni, ta' operatur Ewropew wiehed tas-sistemi ta' trasmissjoni.

2. Kull sentejn, ir-rapport ta' progress imsemmi fil-paragrafu 1 ghandu wkoll ikopri analiżi tal-miżuri relevanti mehuda fl-Istati Membri biex jintlahqu obbligazzjoni dwar is-servizz pubbliku, flimkien ma' eżaminazzjoni tal-effettività ta' dawn il-miżuri, u b'mod partikolari l-effetti tagħhom fuq il-kompetizzjoni fis-suq tal-gass. Fejn xieraq, ir-rapport jista' jinkludi rakkomandazzjonijiet dwar il-miżuri li għandhom jittiehdu fuq livell nazzjonali biex jinkisbu standards għoljin fis-servizz pubbliku jew miżuri mahsuba li jipprevjenu għeluq tas-suq.

3. Il-Kummissjoni għandha, mhux aktar tard mit-3 ta' Marzu 2013, tippreżenta bhala parti mir-reviżjoni ġenerali, lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill, rapport speċifiku dettaljat li jiddelinea kemm ir-rekwiziti ta' separazzjoni taht il-Kapitolu IV kienu ta' suċċess bl-iżgurar tal-indipendenza shiha u effettiva tal-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni, bl-użu ta' separazzjoni effettiva u effiċjenti bhala referenza.

4. Għall-fini tal-valutazzjoni tagħha taht il-paragrafu 3, il-Kummissjoni għandha tqis partikolarment il-kriterji li ġejjin: aċċess ġust u non-diskriminatorju għan-network, regolamentazzjoni effettiva, l-iżvilupp tan-network biex jiġu sodisfatti r-rekwiziti tas-suq, incentivi mhux imxekkla għall-investment, l-iżvilupp ta' infrastruttura għall-interkonnessioni, kompetizzjoni effettiva fis-swieq tal-enerġija tal-Komunità u s-sigurtà tas-sitwazzjoni ta' provvista fil-Komunità.

5. Fejn opportun, u partikolarment f'każ li r-rapport dettaljat imsemmi fil-paragrafu 3 jiddetermina li l-kondizzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 4 ma kienux iggarantiti fil-prattika, il-Kummissjoni għandha tippreżenta proposti lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill biex tkun żgurata l-indipendenza totalment effettiva tal-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni sat-3 ta' Marzu 2014.

6. Il-Kummissjoni għandha, mhux aktar tard mill-1 ta' 1 Janar 2006, tibghat lill-Parlament Ewropew u l-Kunsill, rapport dettaljat li juri l-progress fil-holqien tas-suq intern tal-gass. B'mod partikolari dan ir-rapport għandu jkoll:

- l-eżistenza ta' aċċess non-diskriminatorju għan-network;
- regolamentazzjoni effettiva;
- l-iżvilupp tal-infrastruttura tal-interkonnessioni, il-kondizzjonijiet tat-transitu, u s-sitwazzjoni tas-sigurtà tal-fornitura fil-Komunità;
- l-estent sa fejn il-benefiċċji shah tal-ftuħ tas-suq huma ta' benefiċċju għall-impriżi żgħar ul-klijenti domestiċi, notevolment rigward standards tas-servizz pubbliku;
- il-punt sa liema s-swieq huma fil-prattika miftuħa għal kompetizzjoni effettiva, inklużi aspetti ta' dominanza tas-suq, ta' koncentrazzjoni fis-suq u aġir predatorju jew li jmur kontra l-kompetizzjoni;
- il-punt sa liema l-klijenti attwalment ibiddu minn fornitur għall-iehor u jinnegożjaw mill-ġdid it-tariffi;

- żviluppi fil-prezzijiet, inklużi prezzijiet tal-provvista, fir-rigward tal-livell tal-ftuħ tas-swieq;
- jekk jeżistix aċċess effettiv u mhux diskriminatorju għal terzi għall-ħażniet tal-gass fejn meħtieġa teknikament u/jew ekonomikament għall-provvediment ta' aċċess effiċjenti għas-sistema;
- l-esperjenza miksuba fl-applikazzjoni tad-Direttiva sa fejn hija konċernata l-indipendenza effettiva ta' operaturi tas-sistema f'impriżi integrati vertikalment u jekk ġewx żviluppati miżuri oħra minbarra l-indipendenza funzjonali u s-separazzjoni tal-kontijiet li għandhom effetti ekwivalenti għal separazzjoni legali.

Fejn xieraq, il-Kummissjoni għandha tagħmel proposti lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill, b'mod partikolari biex jiġu ggarantiti standards għoljin fis-servizz pubbliku.

Fejn xieraq, il-Kummissjoni għandha tagħmel proposti lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill, b'mod partikolari biex tiġi aċċertata l-indipendenza shiha u effettiva tal-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni qabel l-1 ta' Lulju 2007. Fejn meħtieġ, dawn il-proposti għandhom, konformement mal-liġi tal-kompetizzjoni, jikkonċernaw ukoll miżuri li jindirizzaw kwistjonijiet ta' dominanza fis-suq, koncentrazzjoni fis-suq u aġir predatorju jew anti-kompetittiv.

Artikolu 53

Thassir

Id-Direttiva 2003/55/KE għandha tithassar mit-3 ta' Marzu 2011 mingħajr preġudizzju għall-obblazzjonijiet tal-Istati Membri rigward it-termini perentorji għat-traspożizzjoni u l-applikazzjoni ta' dik id-Direttiva. Ir-riferenzi għad-Direttivi mhassra għandhom jinftiemu li qed isiru għal din id-Direttiva u għandhom jinqraw konformement mat-tabella tal-korrelazzjoni fl-Anness II.

Artikolu 54

Traspożizzjoni

1. L-Istati Membri għandhom idahhlu fis-seħh il-liġijiet, ir-regolamenti u d-dispożizzjonijiet amministrattivi meħtieġa sabiex jiġu konformi ma' din id-Direttiva sa mhux aktar tard mit-3 ta' Marzu 2011. Huma għandhom jinformaw minnufih lill-Kummissjoni dwarhom.

Għandhom japplikaw dawk il-miżuri mit-3 ta' Marzu 2011 bl-eċċezzjoni tal-Artikolu 11 li għandhom japplikaw mit-3 ta' Marzu 2013

Meta l-Istati Membri jadottaw dawk il-miżuri, dawn għandhom jinkludu referenza għal din id-Direttiva, jew ikunu akkumpanjati minn tali referenza, fl-okkażjoni tal-pubblikazzjoni uffiċjali tagħhom. Il-metodi kif issir tali referenza għandhom jiġu stabbiliti mill-Istati Membri.

2. L-Istati Membri għandhom jikkomunikaw lill-Kummissjoni t-test tad-*dispożizzjonijiet* prinċipali tal-liġi nazzjonali li huma jadottaw fil-qasam kopert minn din id-Direttiva.

Artikolu 55

Dhul fis-sehh

Din id-Direttiva għandha tidhol fis-sehh fl-ghoxrin jum wara l-pubblikazzjoni tagħha f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.

Artikolu 56

Indirizzati

Din id-Direttiva hija indirizzata lill-Istati Membri.

Magħmul fi Brussell, it-13 ta' Lulju 2009.

Għall-Parlament Ewropew

Il-President

H.-G. PÖTTERING

Għall-Kunsill

Il-President

E. ERLANDSSON

ANNEX I

MIŻURI DWAR IL-PROTEZZJONI TAL-KONSUMATUR

1. Minghajr preġudizzju għar-regoli Komunitarji dwar il-protezzjoni tal-konsumatur, b'mod partikolari d-Direttivi 97/7/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-20 ta' Mejju 1997 dwar il-protezzjoni tal-konsumaturi fir-rigward ta' kuntratti li jsiru mill-bogħod ⁽¹⁾ u d-Direttiva tal-Kunsill 93/13/KEE tal-5 ta' April 1993 dwar klawżoli inġusti f'kuntratti mal-konsumatur ⁽²⁾, il-miżuri msemmija fl-Artikolu 3 għandhom jiżguraw li l-klijenti:

- (a) għandhom dritt għal appalt mal-provditur tas-servizz tal-gass tagħhom li jispeċifika:
- l-identità u l-indirizz tal-provditur;
 - is-servizzi provduti, il-livell tal-kwalità tas-servizzi offruti kif ukoll iż-żmien għall-ewwel konnessjoni;
 - it-tipi ta' servizz ta' manutenzjoni offruti;
 - il-mezzi kif tista' tinkiseb informazzjoni aġġornata dwar it-tariffi u l-hlasijiet għall-manutenzjoni applikabbli kollha;
 - it-tul tal-kuntratt, il-kondizzjonijiet għat-tiġdid u t-tmiem tas-servizzi u tal-kuntratt, u jekk huwiex permess l-irtirar mill-kuntratt minghajr hlas;
 - kwalunkwe kumpens u l-arranġamenti għar-rifuzjoni li japplikaw jekk il-livelli tal-kwalità tas-servizzi appaltati ma jintlahqux, inklużi n-nuqqas ta' eżattezza u d-dewmien fil-kontijiet;
 - il-metodu biex jinbdew proċeduri għar-riżoluzzjoni ta' dispuġi taht il-punt (f); u
 - tagħrif dwar id-drittijiet tal-konsumatur, anke dwar il-ġestjoni tal-ilmenti u l-informazzjoni kollha msemmija f'dan il-punt, ikkomunikati b'mod ċar permezz tal-kontijiet jew tas-siti elettronici tal-imprizi tal-gass naturali.

Il-kondizzjonijiet għandhom ikunu imparzjali u magħrufa sew minn qabel. Fi kwalunkwe każ, din l-informazzjoni għandha tingħata qabel il-konkluzjoni jew il-konferma tal-kuntratt. Meta xi kuntratti jkunu konkluzi permezz ta' intermedjarji, l-informazzjoni relatata mal-kwistjonijiet imsemmija f' dan il-punt għandha wkoll tkun provduta qabel il-konkluzjoni tal-kuntratt;

- (b) jingħataw avviz adegwat dwar kwalunkwe intenzjoni li l-kondizzjonijiet kuntrattwali jiġu modifikati u jiġu informati dwar id-dritt tagħhom ta' rtirar meta jingħata l-avviz. Il-provdituri tas-servizzi għandhom javżaw lis-sottoskritti tagħhom direttament dwar kwalunkwe żieda fil-piżijiet, fi żmien xieraq mhux aktar tard minn perijodu wiehed fejn isir il-kont, wara li ż-żieda tkun dahlet fis-seħh b'mod trasparenti u li jiftiehem. L-Istati Membri għandhom jaċċertaw li l-klijenti huma liberi li jirtiraw mill-kuntratti jekk ma jaċċettawx il-kondizzjonijiet ġodda, notifikati lilhom mill-provditur tagħhom tas-servizzi tal-gass;
- (c) jircievu informazzjoni trasparenti dwar il-prezzijiet u t-tariffi applikabbli u dwar it-termini u l-kondizzjonijiet standard, fir-rigward tal-aċċess għal u l-użu tas-servizzi tal-gass;
- (d) jiġu offruti għażla wiesgħa ta' metodi tal-hlas, li ma tidiskriminax b'mod mhux xieraq bejn il-klijenti. Is-sistemi ta' hlas minn qabel għandhom ikunu ġusti u jirriflettu kif xieraq il-konsum probabbli. Kwalunkwe differenza fit-termini u l-kondizzjonijiet għandha tirrefletti l-ispejjeż lill-provditur tas-sistemi differenti tal-hlas. It-termini u l-kondizzjonijiet ġenerali għandhom ikunu ġusti u trasparenti. Għandhom jingħataw f'lingwaġġ ċara u li tintfieh u m'għandhomx jinkludu ostakoli mhux kuntrattwali għall-eżerċizzju tad-drittijiet tal-klijenti, pereżempju dokumentazzjoni kuntrattwali eċċessiva. Il-klijenti għandhom jiġu mharsa kontra l-metodi tal-bejgħ mhux imparzjali u qarriqin;
- (e) m'għandhomx ihallsu talli jibdlu l-fornitur;
- (f) jibbenefikaw minn proċeduri trasparenti, sempliċi u effettivi biex jiġu ttrattati l-ilmenti tagħhom. B'mod partikolari, il-konsumaturi kollha għandu jkollhom id-dritt għal livell għoli ta' servizz u ta' ġestjoni tal-ilmenti mill-fornitur tas-servizz tal-gass tagħhom. Dawn il-proċeduri ta' riżoluzzjoni ta' tilwim barra mill-qorti għandhom jippermettu li kwalunkwe disputa tiġi solvuta b'mod ġust u minnufih, kemm jista' jkun fi żmien tliet xhur, bi provvedimenti, fejn ikun meħtieġ, għal sistema ta' rifuzjoni u/jew kumpens. Għandhom ikunu konformi, kull fejn possibbli, mal-prinċipji stabbiliti fir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni 98/257/KE tat-30 ta' Marzu 1998 dwar il-prinċipji applikabbli għall-korpi responsabbli għar-riżoluzzjoni *extra-gudizzjarja* ta' dispuġi konsumeristiċi ⁽³⁾;

⁽¹⁾ ĠU L 144, 4.6.1997, p. 19.

⁽²⁾ ĠU L 95, 21.4.1993, p. 29.

⁽³⁾ ĠU L 115, 17.4.1998, p. 31.

- (g) imqabnda mas-sistema tal-gass jiġu informati dwar id-drittijiet tagħhom li jiġu forniti, taht il-liġi nazżjonali li tapplika, bil-gass naturali ta' kwalità speċifikata bi prezzijiet raġonevoli;
- (h) ikollhom għad-dispożizzjoni tagħhom id-data dwar il-konsum tagħhom, u għandhom ikunu jistgħu, bi ftehim espliċitu u mingħajr hlas, jagħtu lil kwalunkwe impriża ta' provvista reġistrata aċċess għad-data tagħha dwar il-kejl. Il-parti responsabbli għall-ġestjoni tad-data għandu jkollha l-obbligu li tgħaddi din id-data lill-impriża. L-Istati Membri għandhom jiddefinixxu format għad-data kif ukoll proċedura għall-fornituri u għall-konsumaturi biex ikollhom aċċess għad-data. L-ebda spiża addizzjonali ma tista' tiġi imposta fuq il-konsumatur għal dan is-servizz;
- (i) għandhom ikunu infurmati tajjeb dwar l-konsum u l-ispejjeż attwali tal-gass ta' spiss biżżejjed biex ikunu jistgħu jirregolaw il-konsum tal-gass tagħhom. Dik l-informazzjoni għandha tingħata bl-użu ta' qafas ta' żmien suffiċjenti, b' kont meħud tal-kapaċità tat-tagħmir tal-metraġġ tal-klijent. Għandu jittiehed debitament kont tal-effiċjenza ta' tali miżuri fir-rigward tal-ispiza tagħhom. L-ebda spiża addizzjonali ma tista' tiġi imposta fuq il-konsumatur għal dan is-servizz;
- (j) jirċievu kont tal-ghelug aħhari wara kull bidla tal-fornitur tal-gass naturali mhux aktar tard minn sitt ġimghat wara li tkun saret il-bidla tal-fornitur.
2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw l-implimentazzjoni ta' sistemi ta' metraġġ intelliġenti li għandhom jgħinu l-partecipazzjoni attiva tal-konsumaturi fis-suq tal-provvista tal-gass. L-implimentazzjoni ta' dawn is-sistemi ta' metraġġ tista' tkun suġġetta għal evalwazzjoni ekonomika tal-ispejjeż u l-benefiċċji kollha fuq żmien twil għas-suq u għall-konsumatur individwali jew liema forma ta' metraġġ intelliġenti hija raġonevoli ekonomikament u effettiva meta mqabbla mal-infiq u liema perjodu ta' żmien ikun fattibbli għad-distribuzzjoni tagħhom.

Evalwazzjoni ta' dan it-tip għandha sseħħ sat-3 ta' settembru 2012.

Skont din l-evalwazzjoni, l-Istati Membri jew kull awtorità kompetenti li jaħtru, għandhom ihejju kalendarju għall-implimentazzjoni ta' sistemi ta' metraġġ intelliġenti.

L-Istati Membri jew kull awtorità kompetenti li jaħtru, għandhom jiżguraw l-interoperabilità ta' daww is-sistemi ta' metraġġ li għandhom jiġu implimentati fit-territorji tagħhom u għandhom iqisu kif xieraq l-użu tal-istandards xierqa u l-aħjar prattikja kif ukoll l-importanza tal-iżvilupp tas-suq intern tal-gass naturali.

ANNEX II

TABELLA TA' KORRELAZZJONI

Id-Direttiva 2003/55/KE	Din id-Direttiva
Artikolu 1	Artikolu 1
Artikolu 2	Artikolu 2
Artikolu 3	Artikolu 3
Artikolu 4	Artikolu 4
Artikolu 5	Artikolu 5
—	Artikolu 6
—	Artikolu 7
Artikolu 6	Artikolu 8
Artikolu 9	Artikolu 9
Artikolu 7	Artikolu 10
—	Artikolu 11
Artikolu 7	Artikolu 12
Artikolu 8	Artikolu 13
—	Artikolu 14
—	Artikolu 15
Artikolu 10	Artikolu 16
—	Artikolu 17
—	Artikolu 18
—	Artikolu 19
—	Artikolu 20
—	Artikolu 21
—	Artikolu 22
—	Artikolu 23
Artikolu 11	Artikolu 24
Artikolu 12	Artikolu 25
Artikolu 13	Artikolu 26
Artikolu 14	Artikolu 27
Artikolu 15	Artikolu 29
Artikolu 16	Artikolu 30
Artikolu 17	Artikolu 31
Artikolu 18	Artikolu 32
Artikolu 19	Artikolu 33
Artikolu 20	Artikolu 34
Artikolu 21	Artikolu 35
Artikolu 22	Artikolu 36
Artikolu 23	Artikolu 37
Artikolu 24	Artikolu 38
Artikolu 25(1) (l-ewwel sentenza u t-tieni sentenza)	Artikolu 39
—	Artikolu 40

Id-Direttiva 2003/55/KE	Din id-Direttiva
Artikolu 25 (il-bqija)	Artikolu 41
—	Artikolu 42
—	Artikolu 43
—	Artikolu 44
—	Artikolu 45
Artikolu 26	Artikolu 46
—	Artikolu 47
Artikolu 27	Artikolu 48
Artikolu 28	Artikolu 49
Artikolu 29	Artikolu 50
Artikolu 30	Artikolu 51
Artikolu 31	Artikolu 52
Artikolu 32	Artikolu 53
Artikolu 33	Artikolu 54
Artikolu 34	Artikolu 55
Artikolu 35	Artikolu 56
Anness A	Anness I